

ЯКОЙ
ПАВІННА БЫЦЬ
ЭКАЛАГІЧНАЯ
АСВЕТА?

7

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

13 ЛЮТАГА 2024 г.

АЎТОРАК

№ 30 (30164)

НЕВЯДОМЫ
ФЕЛЬЕТОН ПАЭТА
ВЯЛЮГІНА

10

ЦЫТАТА ДНЯ

Руслан ПАРХАМОВІЧ,
міністр архітэктуры
і будаўніцтва:

«У мінулым годзе будаўнічая галіна заняла месца ў ліку асноўных драйвераў росту нацыянальнай эканомікі краіны разам з гандлем і апрацоўчай прамысловасцю. Выканана большасць дэведзеных урадам заданняў. Па выніках 2023 года будаўнікі занялі другое месца па прыросте валавой дабаўленай вартасці, што дало магчымасць забяспечыць дадатны ўклад у ВУП краіны. Доля будаўніцтва ў ВУП Беларусі склала 5,1 %».

З МІКРАСКАПІЧНАЙ ДАКЛАДНАСЦЮ

Фота: БелТА

Навуковы супрацоўнік БДУІР Ганна БАНДАРЭНКА 20 гадоў свайго жыцця прысвяціла распрацоўцы тэхналогій фарміравання нанасруктур на аснове металаў і

паўправаднікоў. З іх дапамогаю ўдасканальваюцца існуючыя і ствараюцца радыкальна новыя мікраэлектра механічныя сістэмы, вырабы медыцынскага прызначэння

і высокаадчувальныя фатонныя сэнсары. А нядаўна Ганна Вітальеўна атрымала з рук Прэзідэнта дыплом доктара тэхнічных навук.

КОРАТКА

• Сальда знешняга гандлю Беларусі па выніках 2023 года складалася дадатным у памеры \$480,7 млн.

• Натарыусы Мінскай вобласці 15 лютага арганізуюць бясплатныя кансультацыі для воінаў-інтэрнацыяналістаў.

• Дзень адчыненых дзвярэй на ваенным факультэце БДУІР пройдзе 17 лютага.

• Білеты на «Славянскі базар у Віцебску» пачнуць прадаваць 16 лютага.

Сацыяльны аспект

«...у цямніцы быў, і вы прыйшлі да Мяне»

Духоўная адукацыя для асуджаных — новы сумесны праект МУС і Праваслаўнай царквы

У кастрычніку 2022 года ў сістэме Дэпартамента выканання пакаранняў Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі стартаваў праект «Праваслаўе ў дапамогу тым, хто пакутуе», які даў магчымасць атрымання духоўнай адукацыі людзям, што знаходзяцца ў месцах пазбаўлення волі. З восені 2023 года праект атрымаў развіццё. Яго ініцыятарам выступіў Дэпартамент выканання пакаранняў МУС. Ажыццяўляецца ён сумесна з Беларускай праваслаўнай царквой. «Звязда» распытала арганізатараў і ўдзельнікаў праекта пра тое, як праходзіць яго рэалізацыя, у чым яго мэта і асаблівасці.

СТАР. 8–9

Будзь у курсе

НАША ЛІЧБАВАЕ АСЯРОДДЗЕ

Якія мабільныя дадаткі не перашкодзіць
спампаваць на тэлефон

Кажуць, сучасны чалавек «жыве ў сваім смартфоне». «Толькі прачнуўся, ужо хапае тэлефон!» — бурчаць бабулі на дзяцей і ўнукаў. Сапраўды, з раніцы перш за ўсё мы цягнемся да гаджэтаў. У прынцыпе, сёння з іх дапамогай можна жыць актыўным жыццём, наогул не выходзячы з дому (і нават не ўстаючы з канапы) — дэведвацца аб навінах і мець зносіны, купляць тавары і заказваць паслугі, атрымліваць і траціць грошы, працаваць і адпачываць.

СТАР. 4

ISSN 1990 — 763X

2 4 0 3 0

9 771990 763008

Супрацоўніцтва

АДНОСІНЫ СА ЗНАКАМ ЯКАСЦІ

БелАЗы будуць збіраць ва Узбекістане

Візіт Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка і ва Узбекістан завяршыўся ў мінулы суботу, але аб тым, што ён быў надзвычай выніковым, можна гаварыць ужо сёння.

Міністр замежных спраў Сяргей АЛЕЙНІК, каментуючы вынікі афіцыйных перагавораў паміж лідарамі дзвюх краін, назваў адносіны паміж дзюма краінамі і іх кіраўнікамі «адносінамі са знакам якасці». Паводле яго слоў, беларуская дэлегацыя падчас работы ў Ташкенце дасягнула дамоўленасцяў на значную суму. «Калі падсумоўваць працу нашай дэлегацыі за некалькі дзён, то ў цэлым мы выйшлі на пакет двухбаковых дакументаў (45 дакументаў), які ўключае міжведамасныя, міжрэгіянальныя пагадненні, шэраг кантрактаў, сумарны кошт якіх каля \$150 млн». Паводле слоў міністра, вынікі работы беларускай дэлегацыі ў Ташкенце сталі сур'ёзным укладам у скарбонку адносін, якая была створана за 30 гадоў. За ўсю гісторыю ў нас было падпісана 70 дакументаў, а аб'ём сёняшніх дамоўленасцяў пацвярджае стратэгічны характар адносін і нацэленасць рухацца далей. Прычым хутка», — падкрэсліў кіраўнік знешнепалітычнага ведамства.

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ва Узбекістане Леанід МАРЫНІЧ у сваім інтэрв'ю тэлеканалу «Беларусь 1» асобна

спыніўся на тэме машынабудавання. Ён нагадаў, што рэалізацыя кааперацыйных праектаў і стварэнне новых сумесных вытворчасцяў сталі адной з тэм перагавораў прэзідэнтаў Беларусі і Узбекістана, якія прайшлі 8 лютага ў Ташкенце. «Шаўкат Міраманавіч сказаў: «Давайце арганізоўваць сумесную зборку вашых БелАЗаў, давайце рабіць сумесную зборку МАЗаў», — адзначыў пасол.

Гэтую ініцыятыву падтрымаў кіраўнік беларускай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка. «Міністр прамысловасці атрымаў задачу аб стварэнні тут сумеснага прадпрыемства па зборцы БелАЗаў. Тая ж задача была пастаўлена перад Мінскім трактарным заводам і МАЗам, — расказаў Леанід Марыніч. — Прыемна заўважыць, што ўзбекскі бок не закрывае, а сведчыць аб тым, што вытворчая кааперацыя — гэта шлях у будучыню».

Узбекскі бок гатовы не проста арганізаваць буйнавузлавую зборку беларускіх самазвалаў, але і сам вырабляць неабходныя вузлы і дэталі. «Тут, у нетрах зямлі, практычна ўся табліца Мендзялеева ёсць. Таму самазвалы патрэбны для таго, каб перавозіць руду на перапрацоўчыя прадпрыемствы, дзе будуць атрымліваць рэдказемельныя металы. Таксама мы ведаем, што Узбекістан — лідар сярод краін у Снд

па вытворчасці медзі, здабычы золата. Менавіта горназдабыўная прамысловасць мае прыярытэт, і гэта лакаматыў эканомікі Узбекістана», — дадаў кіраўнік беларускай дыпламатыі.

Чаму менавіта да Узбекістана такая ўвага з боку Беларусі? **Аналітык БІСД Антон ДУДАРОНАК** у эфіры тэлеканала АНТ патлумачыў: «Па-першае, Узбекістан — дзяржава, якая размешчана ў сэрцы Цэнтральнай Азіі, і за кошт гэтага акраза-такі ў яго ёсць усе шанцы, каб стаць лакаматыўнай развіцця рэгіёна. Па-другое, гэта не толькі ёмісты рынак, але і эканоміка, якая найбольш развіваецца на прасторы Снд. Штогодны прырост ВУП складае каля 5-6 працэнтаў. Па-трэцяе, зноў жа, зыходзячы з вялікага дэмаграфічнага росту, там вельмі шмат рабочых рук і ёсць патрэба ў падрыхтоўцы спецыялістаў і эканамічным развіццям».

Паводле яго слоў, які ў Беларусі, ва Узбекістане захаваліся прамысловыя патэнцыялы. «У Беларусі і Узбекістане дастаткова трывалыя сувязі. Я нават сказаў бы — непарыўнае сяброўства, таму што мы падобныя, узаемадапаўняльныя. Мы гатовы да супрацоўніцтва. У прыватнасці, у нас дастаткова сур'ёзны прырост па мінутым годзе — аб'ём узаемагонага гандлю павялічыўся на 12 працэнтаў», — дадаў аналітык.

На дваіх адно неба

Расія прапануе Беларусі актыўна далучацца да рэалізацыі праграм у сферы авіябудавання

Аб гэтым заявіў пасол Беларусі ў Расіі Дзмітрый Крутой. «Авіябудаванне — сегмент, які ў нас знаходзіцца фактычна на нулявой адзнацы (размова пра ўзровень узаемадзеяння ў гэтай сферы яшчэ некалькі гадоў таму. — «Зв.»). Асобна па гэтым блоку на апошнім пасяджэнні Вышэйшага дзяржсавета (29 студзеня 2024 года ў Санкт-Пецярбургу. — «Зв.») нашы міністры прамысловасці дакладвалі лідарам краін. І Прэзідэнт Расійскай Федэрацыі Уладзімір Пуцін падтрымаў асабліва менавіта гэты блок і яшчэ раз запрасіў беларусаў вельмі актыўна, настойліва, дзесці нават агрэсіўна ўваходзіць у гэтыя праграмы камплектацыі авіябудаўнічых прадпрыемстваў Расіі», — сказаў пасол.

«Усе мадэлі самалётаў, якія ў 2024—2025 гадах будуць уведзены ў грамадзянскі абарот (МС-21, Sukhoi Superjet New, Tu-214, Іл-76), — усюды беларусы павінны сябе бачыць», — удакладніў Дзмітрый Крутой.

Паводле яго слоў, ёсць шэраг такіх новых кірункаў для развіцця сумеснай работы з расійскім бокам. «Гэта і станкабудаванне, і мікраэлектроніка, і суднабудаванне. Зноў жа, на апошнім ВДС расійскія партнёры запрасілі нас папрацаваць з Аб'яднанай суднабудаўнічай карпарацыяй (найбуйнейшая суднабудаўнічая кампанія Расіі. — «Зв.»), — дадаў ён.

Раней на розных узроўнях паведамлялася аб планах і канкрэтнай практычнай рабоце па імпартазамышчэнні на беларускіх прадпрыемствах вялікай

колькасці камплектуемых для розных расійскіх самалётаў. Размова таксама ідзе аб планах па арганізацыі вытворчасці ў Беларусі лёгкага самалёта. «У сферы авіябудавання рухаем-ся даволі хутка. Мы сёння разам распрацоўваем і ствараем гэты самалёт, вядзём доследна-канструктарскія работы. Павінны да 2026 года зрабіць першыя два самалёты. Вельмі важна, што мы ўжо сёння маем цвёрды заказ — мінімальную колькасць самалётаў, якія павінны будзем вырабіць да 2030 года. Гэта 85—100 штук. Калі будзем паспяхова выконваць пастаўленыя задачы, іх можа быць і больш», — сказаў журналістам у студзені бягучага года віцэ-прэм'ер Пётр Пархомчык.

Паводле БелТА.

ВЫБАРЧАЯ КАМПАНІЯ Ў БЕЛАРУСІ ПРАХОДЗІЦЬ СПАКОЙНА

Аб гэтым расказаў кіраўнік штаба місіі наглядальнікаў ад Снд Леанід Анфімаў

«**Вельмі спакойна праходзіць гэта выбарчая кампанія. Кратна, у разы зменшылася колькасць скаргаў. У Вярхоўны Суд паступіла ўсяго шэсць заяў. Мы разбіралі падрабязна гэтыя заявы, яны не ўзнілі абгрунтаваныя, і цалкам заканамерна, што ў іх задавальненні было адмоўлена заяўнікам», — сказаў Леанід Анфімаў.**

Паводле яго слоў, у Генеральную пракуратуру паступіла ўсяго толькі дзве заявы, якія маюць тэндэнцыйны характар. «Больш даецца нават не скарга, а ацэнка дзеючага выбарчага заканадаўства Беларусі і парадку вылучэння кандыдатаў у дэпутаты», — адзначыў ён.

Леанід Анфімаў удакладніў, што ў місію наглядальнікаў ад Снд ужо зарэгістраваны 186 чалавек. «Хоць мы раней анасавалі, што будзе недзе 150 чалавек. Гэта лічба ўжо даўно перавышана, таму што, сапраўды, такую непадробную цікавасць у краін Снд выклікаюць гэтыя выбары ў Беларусі. Напэўна, людзі хочуць на ўласныя вочы пераканацца, наколькі спакойна ў нас у краіне жывецца простаму грамадзяніну», — расказаў кіраўнік штаба місіі.

«У прафесійным плане місія наглядальнікаў прадстаўлена кіраўнікамі і членамі цэнтральных выбарчых камісій краін Снд, прадстаўнікамі дзяржаўных органаў і кіраўнікамі шэрагу дзяржорганаў, дэпутатамі парламента. Прафесійны склад з даволі высокім

узроўнем кампетэнцый», — падкрэсліў Леанід Анфімаў.

Адказваючы на пытанне, як рашэнне не запрашаць назіральнікаў ад АБСЕ адб'еца на іміджы выбарчай кампаніі, Леанід Анфімаў зазначыў: «Калі ёсць місія назіральнікаў ад Снд, ад ШАС, ёсць назіральнікі па запрашэнні Цэнтральнай выбарчай камісіі Рэспублікі Беларусь, то, напэўна, заключэнне будзе вельмі аб'ектыўным аб тым, наколькі дэмакратычна, свабодна і з забеспячэннем волевыяўлення грамадзян прайдуць гэтыя выбары».

«Раней, калі мы праводзілі такія місіі назірання за электаральнымі кампаніямі, у нас не было нейкіх сур'ёзных заўваг і нараканняў наконце парушэння ўнутранага

заканадаўства або міжнародных нормаў аб правядзенні выбараў у Беларусі. Таму мы, напэўна, зацікаўлены фетышызуем АБСЕ з яе інстытутамі», — канстатаваў ён.

«Не будзе АБСЕ, і што? — задаўся пытаннем кіраўнік штаба місіі. — Ці яе заключэнне для нас ісціна ў апошняй інстанцыі? У выніку выбары ў нашай краіне мы праводзім не для Еўропы, не для Амерыкі. Мы іх праводзім для сябе, для свайго народа. Мы выбіраем прадстаўнічы і заканадаўчы орган улады, які будзе адстойваць інтарэсы краіны і народа, у тым ліку на міжнароднай арэне. Думаю, што без місіі наглядальнікаў ад АБСЕ парламент нашай рэспублікі будзе прызнаны легітымным».

Паводле БелТА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Прэзідэнтам Фінляндыі абраны Аляксандр Стуб

У другім туры прэзідэнцкіх выбараў у Фінляндыі перамог экс-прэм'ер кандыдат ад кіруючай правацэнтр-рысцкай Нацыянальнай кааліцыйнай партыі (SamI) Аляксандр Стуб. Аб гэтым паведаміла ТАСС са спасылкай на мініст Фінляндыі. Паводле афіцыйных даных, пасла падліку ўсіх галасоў Стуб набраў 51,6 працэнта, у той час як яго апанент — былы міністр замежных спраў і дэпутат парламента Пека Хаавіста — атрымаў 48,4 працэнта. Згодна з заканадаўствам, у Фінляндыі прэзідэнт абіраецца на 6 гадоў. Тэрмін паўнамоцтваў новага кіраўніка дзяржавы пачнецца 1 сакавіка.

Bloomberg: «Германія губляе статус прамысловай вышдзяржавы»

Выданне Bloomberg піша, што выяўляецца ўсё больш прыкмет таго, што Германія хутка страціць статус прамысловай вышдзяржавы. Пра гэта паведаміла РІА «Новости». Bloomberg адзначае, што ЗША аддалюцца ад Еўропы і спрабуюць канкуруваць са сваімі трансаatlантычнымі саюзнікамі. Кітай становіцца больш сур'ёзным канкурэнтам. Апошнім ударам для некаторых краін-вытворцаў стала масавая адмова ад таннага расійскага газу. Акрамя таго, у артыкуле адзначаецца, што знешнія фактары, а таксама ўнутраныя бяспадзіды ў Германіі, такія як недахоп інвестыцый ва ўсіх галінах і старэнне рабочай сілы, пагоршылі сітуацыю ў краіне. Найстарэйшыя нямецкія фабрыкі і прадпрыемствы закрываюцца. Міністр фінансаў ФРГ Крысціян Лінднэр

адзначыў, што краіна больш неканкурэнтаздольная. Па словах кіраўніка Michelin, у Паўночнай Еўропе, зніжэнне канкурэнтаздольнасці прамысловага сектара Германіі можа давесці краіну да спусташэння.

Урад Перу аб'явіў надзвычайнае становішча з-за праліўных дажджоў

У сувязі з нанесеным праліўнымі дажджамі ўронам у апошняй тыдні ўрад Перу аб'явіў надзвычайнае становішча ў 96 акругах 15 рэгіёнаў краіны. Пра гэта паведаміла «Сінхуа». Адпаведнае рашэнне будзе дзейнічаць на працягу 60 дзён, яно прадугледжвае неадкладныя і неабходныя меры для рэагавання і аднаўлення ў залежнасці ад абстаўткі. Уступіў у сілу закон, які спрашчае ахвяраванне прадуктаў харчавання і іх транспарціроўку падчас стыхійных бедстваў. Таксама некаторыя паслугі, у тым ліку харчаванне, медыцынскае абслугоўванне і транспарціроўка, могуць аказвацца бясплатна для дапамогі пацярпелым ад дажджоў.

На парадку дня

У АДКАЗЕ ЗА ГРАМАДСКУЮ ДУМКУ

Ігар ЛУЦКІ прыняў удзел у рабоце выніковай калегіі ідэолагаў Гродзенскай вобласці

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі вызначыў ключавыя моманты падходу да рэалізацыі дзяржаўнай палітыкі, звярнуў увагу на кадравы патэнцыял ідэолагаў рэгіёна, падкрэсліў важную ролю рэгіянальных СМІ, засяродзіў увагу на будучых электаральных кампаніях.

Гэтыя і многія іншыя кірункі грамадскага жыцця павінны быць у полі зроку ідэалагічных работнікаў. Аб тым, як функцыянавала ідэалагічная вертыкаль Гродзеншчыны ў мінулым годзе і якія задачы ставяцца на бліжэйшую перспектыву, расказаў **начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы і па справах моладзі Гродзенскага аблвыканкама Ігар БУЛАЎКА**. Па яго словах, леташні год стаў для Гродзенскай вобласці, як і для ўсёй краіны, годам даўлейшага ўмацавання адзінства беларускага народа, грамадзянскай адказнасці за будучыню краіны.

— Мэта нашай работы — гэта фарміраванне грамадскай думкі, якое дазволіць захаваць мір, стабільнасць і дасць магчымасць развіцця эканоміцы. І гэта трэба людзям тлумачыць, — засяродзіў Ігар Луцкі. — Мы разумеем, што знешні ціск будзе расці, яго формы і метады ўдасканальвацца. Асабліва напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў. Таму трэба быць сапраўдным патрыётам і разумець, што суверэнітэт і незалежнасць — гэта адзі-

ныя каштоўнасці, якія мы павінны абараняць.

Таксама ідэолагам варта засяродзіцца на тым, па якім шляху ідзе наша моладзь, якім чынам зможа сябе рэалізаваць. За 30 гадоў дзяржава змагла забяспечыць дзяцей, даць ім магчымасць жыць пад мірным небам. У іх ёсць усе магчымасці знайсці сваё месца і быць карысным для сябе і сваёй краіны.

— Зроблена многа, але ці ўсё гэта разумеець? — задаецца пытаннем намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта. — Мы кажам, дзяржава для людзей. Але тут важна паказаць, наколькі шырокая сацыяльная падтрымка. Бо ідэалогія — міждзісьціпнарная рэч, не можа быць ніякай галіны без ідэалогіі, бо яна і ёсць сутнасць любой сферы дзейнасці. І гэту сутнасць як раз і генеруюць ідэолагі. І таму яны павінны быць добра адукаванымі, каб у поўнай ступені даносіць дзяржаўную палітыку. Менавіта ад іх чакаюць адказу на ўсе жыццёва важныя пытанні.

Што датычыцца Гродзенскай вобласці, у ідэалагічнай вертыкалі задзейнічана 430 чалавек. Як паведаміў Ігар Булаўка, згодна з дару-

чэннямі кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта, праведзена рэарганізацыя ў структурных падраздзяленнях ідэалогіі, культуры і па справах моладзі ў большасці раёнаў вобласці. Звяртаецца ўвага на якасны падбор ідэалагічных кадраў у арганізацыях,

500 воінскіх пахаванняў. Цяпер у вобласці пражываюць 74 ветэраны Вялікай Айчыннай вайны. Вядзецца работа па папулярызацыі месцаў баявой славы, дзейнічае 276 маршрутаў, у якія ўключаны памятныя аб'екты.

Таксама ў рамках рабочага візіту Ігар ЛУЦКІ сустрэўся са студэнтамі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы.

установах і на прадпрыемствах. У семінарах і вучобе летась прынялі ўдзел каля 600 чалавек.

Сёння важным і аб'ёмным кірункам ідэалагічнай дзейнасці можна лічыць ваенна-патрыятычную работу. Асабліва ўвага ў мінулым годзе была накіравана на ўвекавечанне памяці абаронцаў Айчыны. У вобласці налічваецца 1345 такіх аб'ектаў. Для падтрымання належнага парадку за імі замацаваны арганізацыі, навучальныя ўстановы, прадпрыемствы, воінскія часткі. Летась праведзены работы па добраўпарадкаванні

Ідэолагі трымаюць у полі зроку звароты грамадзян. Па сутнасці, іх дынаміка вызначае работу вертыкалі ўлады. Так, за 2023 год у мясцовыя органы ўлады рэгіёна паступіла на 20,4 % зваротаў менш, чым у папярэднім годзе. Хоць у некаторых раёнах колькасць іх вырасла. Як падкрэсліў Ігар Булаўка, тут важна больш грунтоўна правесці інфармацыйна-тлумачальную работу сярод насельніцтва, арганізаваць сустрэчы ў працоўных калектывах, па месцы жыхарства, дыялогавыя пляцоўкі. А сёлета ў сувязі з грамадска-

палітычнымі працэсамі актуальнасць такіх сустрэч узрастае. Неабходна падбіраць экспертаў, якія проста і даступна будуць паясняць важныя для людзей пытанні і ўмеюць працаваць з масавай аўдыторыяй. Варта паказаць стабільную абстаноўку на прыкладах тых месцаў, дзе чалавек жыве, працуе, разбудзіць яго грамадзянскую пазіцыю, умацаваць жаданне зрабіць штосьці важнае для сваёй малой радзімы, а значыць, і для ўсёй краіны.

Кола ўвагі ідэолагаў закранае і пытанні этнакультурнай і міжнацыянальнай адносін. Тут асноўны кірунак дзейнасці — у падтрыманні рэлігійнага і нацыянальнага міру і згоды ў грамадстве.

Па словах Ігара Булаўкі, у гэтым годзе будзе працягвацца работа па папярэджанні палітызацыі рэлігійных арганізацый, недапушчэння правядзення ў культурных будынках палітычных і дэструктыўных мерапрыемстваў. У снежні мінулага года прынятая новая рэдакцыя Закона Беларусі «Аб свабодзе сумлення і рэлігійных арганізацый», які ўступіць у сілу з 6 ліпеня 2024 года. У сувязі з гэтым абудзецца перарэгістрацыя асобных, якія існуюць, а іх у вобласці каля 500. Малаколькасныя асобныя будуць ліквідаваны. Разам з тым важнай тэмай у сферы

нацыянальных адносін стане XIV Рэспубліканскі фестываль нацыянальных культур, які адбудзецца 7—8 чэрвеня ў Гродне.

— У 2024 годзе гродзенскія ідэолагі сумесна з грамадскімі і палітычнымі арганізацыямі будуць працягваць вырашаць праблемы па кансалідацыі розных пластоў насельніцтва. Важна захаваць сувязь пакаленняў у пераемнасці дзяржаўнага курсу, — упэўнены Ігар Булаўка. — Але ў гэтай справе мы павінны адсыць ад фармалізму ў рабоце, уносіць крэатыў і нестандартныя падыходы. Бо рэальны аўтарытэт заважае ўваецца цікавымі праектамі і актыўнасцю грамадзян. Наколькі эфектыўна спрабуюць нашы структуры, пакажа маніторынг.

Падчас калегіі звернутая ўвага на такія важныя ідэалагічны сектар, як рэгіянальныя СМІ. У вобласці было вырашана аптымізаваць іх работу. У пытанні на Гродзеншчыне склаліся тры медыяхолдынгі: у Гродне, Лідзе і Навагрудку. Цяпер іх агульны тыраж складае амаль 90 тысяч экзэмпляраў. Ва ўсіх рэдакцыях створаны чат-боты ў тэрэдавых сетках для сувязі з насельніцтвам. Сацыяльныя медыя сталі ўніверсальнымі пляцоўкамі прапаганды дзяржаўнага парадку дня.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

Прызнанне

НА ПРЫДЗВІНСКІМ НЕБАСХІЛЕ

У паўночным рэгіёне ўшанавалі лаўрэатаў ганаровага звання «Чалавек года Віцебшчыны — 2023». Сёлетна абласную прэмію атрымалі 50 найлепшых прадстаўнікоў розных сфер дзейнасці і прафесій, якія ўнеслі значны ўклад у развіццё вобласці ў мінулым годзе.

Лаўрэатаў і ганаровых гасцей сустракала Віцебская абласная філармонія. Узнагароды ва ўрачыстай абстаноўцы прынялі работнікі галін прамысловасці, гандлю і паслуг, фінансавай дзейнасці, малага і сярэдняга бізнесу, аграпрамысловага комплексу, аховы навакольнага асяроддзя, лясной гаспадаркі. Адзначаны і прадстаўнікі ЖКГ, дарожнай гаспадаркі, будаўніцтва, архітэктуры, паліўна-энергетычнага комплексу, сувязі, транспарту, культуры, адукацыі, навукі, спорту, аховы здароўя і іншых важных для эканомікі вобласці сфер.

Віцебшчыне ёсць чым ганарыцца. Паўночныя рэгіёны завяршылі 2023 год са станоўчай дынамікай у асноўных галінах эканомікі. Валавы рэгіянальны прадукт павялічыўся на тры працэнты да ўзроўню 2022-га. На развіццё вытворчай і сацыяльнай сфер накіравана 3,2 мільярд рублёў інвестыцый, з іх больш за траціну — у прамысловасць. Важную лепту ў бюджэт вобласці ўносяць прадпрыемствы і сектар, які фарміруе траціну пацупленняў, забяспечвае больш за 40 працэнтаў усёй вырочкі. У бягучым годзе вобласць захаваў

лідзіруючы пазіцыі сярод рэгіёнаў краіны па паказчыках экспарту (па экспарце тавараў займае першае месца, па экспарце паслуг — трэцяе). Знешнегандлёвыя аператары ажыццяўляюцца са 115 краінамі. У краіны «далёкай дугі» экспарт павялічыўся ў 2,7 раза.

Знакавай падзеяй для Віцебшчыны стане правядзенне І Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі пад дэвізам «Навука — будучыня Саюзнай дзяржавы». Мерапрыемствы плануецца правесці ў Віцебску, Полацку, Наваполацку.

«Ва ўсе часы добрасумленна праца, майстэрства і талент фарміравалі аўтарытэт чалавека. Сярод ціперашніх лаўрэатаў шмат людзей рабочых спецыяльнасцяў — слесары, тынкоўшчыкі, муляры, ткачы, аператары, кіроўцы, трактарысты, — тыя прафесіі, якія таксама з'яўляюцца неад'емнымі ў нашым грамадстве, які і ўрачы,

настаўнікі, інжынеры, тэхнолагі, зааэхнікі, аграномы. Людзі, якія сёння атрымліваюць ганаровае званне «Чалавек года Віцебшчыны», уводзіць у гісторыю, яны ў цэлым варты самай вялікай павагі. Усе яны ўнеслі свой уклад у развіццё роднага рэгіёна за мінулы год. Менавіта гэта паслужыла галоўным крытэрыем адбору тых, хто мае права прэтэндаваць на такую высокую ўзнагароду», — адзначыў у віншавальным слове **старшыня Віцебскага аблвыканкама Аляксандр СУБОЦІН**.

Кіраўнік вобласці падкрэсліў сімвалічнасць правядзення мерапрыемства на піку электаральнай кампаніі, калі ідзе перадвыбарная агітацыя за кандыдатаў у дэпутаты ўсіх узроўняў. Гэта найважнейшы этап у грамадска-палітычным жыцці дзяржавы. «Кожны з нас — выбарчык, і мае магчымасць свядома зрабіць свой выбар у інтарэсах

Беларусі і нашага народа. Мінулае, сучаснасць і будучыня непарыўна звязаны нябачнымі ніткамі. Свет мянецца вакол нас, і як прыемна, калі перамены робяць наша жыццё лепш. А ініцыятары гэтых змен — самі людзі», — падкрэсліў Аляксандр Міхайлавіч.

У ліку тых, хто пад гучныя апладысменты паднімаўся на сцэну за ўзнагародай — **Аляксандр АДНАРОГ, вадзіцель міжнародных і міжнародных перавозак прадпрыемства «Віцебскаблўтатранс»**. За рулём мужчына ўжо 36-ы год. Пачынаў на прыгарадных маршрутах, больш чым за тры дзесяцігоддзі даводзілася вазіць пасажыраў па тэрыторыі вобласці, краіны і за яе межамі. Напрацаваны аўтарытэт дазваляе кіраўніцтву адпраўляць Аляксандра Уладзіміравіча ў важныя рэйсы: ён вазіў гасцей ІІ Еўрапейскіх гульні ў сталіцы і дзяцей. Будучы сезон, багаты на важныя для рэгіёна мерапрыемствы, таксама не абдзецца без надзейных рук Аляксандра.

Майстар-ратавальнік пажарнай аварыйна-выратавальнай часткі № 1 Полацкага гаррайаддзела па НС Аляксандр БРЫЛЬ стаў пераможцам у намінацыі «Забяспячэнне законнасці і правапарадку, папярэджанне і ліквідацыя надзвычайных сітуацый, дзейнасць органаў мясцовага кіравання і самакіравання, грамадскіх арганізацый». Акрамя багацця працоўнага стажу ў 14 гадоў, ратавальнік вядомы ў паўночным рэгіёне як аматар падводнага плавання. Разам з малодшым братам Паўлам Аляксандра не аднойчы

падмаў са дна Дзвіны ўнікальныя прадметы, якія затым мужчыны перадавалі ў Нацыянальны Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік. Сярод значных знаходак — меч XV—XVI стагоддзяў.

Пачэснае званне атрымаў таксама **старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір ЦЯРЭНЦЬБЕУ**. Пры яго ўдзеле актыўна развіваюцца структуры грамадскага аб'яднання «Белая Русь», асаблівае значэнне Уладзімір Уладзіміравіч надае ўвекавечанню загінулых абаронцаў Айчыны і ахвяр вайны. Кіраўнік дэпутатскага корпуса Віцебшчыны з'яўляецца ініцыятарам і арганізатарам рэстаўрацыйных работ на мемарыяльных комплексах у гонар саветскіх воінаў і партызан.

У гэты святочны дзень ушаноўвалі не толькі лаўрэатаў звання «Чалавек года Віцебшчыны», інтрыгай цырымоніі стала наданне звання «Ганаровы грамадзянін горада Віцебска» **Старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, заслужанаму работніку сельскай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь, старшыні Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта з 1994 да 2008 года Уладзіміру АНДРЭЙ-ЧАНКУ** за шматгадовую плённую працу ў органах дзяржаўнага кіравання, высокі прафесіяналізм, значны асабісты ўклад у дзяржаўна-будаўніцтва і сацыяльна-эканамічнае развіццё горада Віцебска.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА. Фота «Віцебчы».

НАША ЛІЧБАВАЕ АСЯРОДДЗЕ

(Заканчанне.

Пачатак на 1-й стар.)

Добра гэта ці дрэнна, няхай разбіраюцца псіхолагі, медыкі, сацыялагі. Але людзі ад гэтага ўжо не адмовяцца, гэтая сфера будзе толькі развівацца. Бо сапраўды, дадаткі ў нашых смартфонах — зручная прылада. Яны робяць жыццё працэйшым: эканомяць час, здымваюць падлічкі грошы, калорыі, часавыя выдаткі (і яшчэ мноства параметраў, або перавесці адны параметры ў іншыя), пракласці маршрут, дапамагчы ў планаванні, дазваляюць атрымаць неабходную інфармацыю, максімальна спрыяюць ці нават зрабляць за карыстальніка руцінную працу. Штогод у свеце распрацоўваюцца тысячы такіх мабільных памочнікаў. Новыя дадаткі з'яўляюцца і ў нашай краіне. Аб навінках ад айчных распрацоўшчыкаў, якімі ўжо можна скарыстацца, расказалі спецыялісты арганізацыі Міністэрства сувязі і камунікацый, падводзячы вынікі 2023 года.

«МОЙ ГОРАД»

У гэтым месяцы дадатку «Мой горад» споўнілася тры гады. Ініцыятыва яго стварэння сумесная — РУП «Белтэлекам» і Мінсвязь, а мэта — зрабіць гарадское асяроддзе максімальна даступным для гараджан.

— Для кожнага горада дадатак стварае сваю інфраструктуру, — расказвае **начальнік аддзела па арганізацыі продажаў паслуг і рэалізацыі праектаў юрыдычных асобам РУП «Белтэлекам» Наталля ПАДУТА.** — Жыхары канкрэтнага горада могуць заказваць паслугі праз наш дадатак, глядзець навіны свайго горада. Могуць паведамляць інфармацыю аб узніклай аварыйнай сітуацыі адпаведным службам, а адміністрацыя горада — інфармаваць насельніцтва аб падзеях.

Як гэта працуе? Вы ўсталёўваеце дадатак, выбіраеце горад — і мабільны рэсурс становіцца практычным інструментам узаемадзеяння вас, як мясцовага жыхара, з усімі гарадскімі службамі і сэрвісамі.

— На сёння ў нас у дадатку ўжо 45 гарадоў, — дзеліцца суразмоўніца. — Першым быў Полацк. Мы вырашылі, што людзям сапраўды неабходны такі зручны інструмент для ўзаемадзеяння і камфортных зносін жыхароў і гарадской інфраструктуры. Дапоўніўшы яго інтэрактыўнымі функцыямі, мне здаецца, мы дабіліся жаданага выніку.

Такім чынам, пілотны праект стартаваў у Полацку ў 2021 годзе. Па колькасці запамповак першыства і сёння належыць Полацку (больш за 20 000 карыстальнікаў). Віцебская вобласць у цэлым у лідарах (14 гарадоў уключыліся ў праект, 10 — рыхтуюцца да стар-та), адзначыла Наталля Падута.

— Як гаварылася, рэсурсам насельніцтва Беларусі актыўна карыстаецца ўжо 45 гарадоў, уключаючы два абласныя цэнтры, Магілёў і Віцебск, яшчэ 18 гарадоў рыхтуюцца да запуску. У далейшым мы падцягнем сюды ўсе гарады краіны, — паведамляе спецыяліст «Белтэлекам». — Калі ўсе гарады будуць у гэтым дадатку, ён стане цікавым для ўсіх жыхароў Беларусі.

Мінск распрацоўшчыкі, праўда, пакінулі на потым.

— Мы пачалі з невялікіх гарадоў. Сталіца распешчана сайтамі-агрэгатарамі, у іншых населеных пунктах доступ да гэтай інфармацыі да нядаўняга часу быў больш складаны. Наш дадатак дазваляе

сбраць разам для канкрэтнага горада менавіта яго арганізацыі і структуры, толькі яго паслугі і магчымасці.

Калі вы мясцовы жыхар, можаце з дапамогай дадатку «Мой горад» узяць талон у паліклініку або запісацца на прыём у медыцынскі цэнтр, выклікаць сантэхніка ці майстра (на рамонце бытавой тэхнікі, звярнуцца ў ЖЭС, запісаць дзіця ў гурток, аплікацыю анлайн-дастаўку, забраніраваць білет у тэатр або кіно, набыць абанемонт у басейн ці фітнес-цэнтр, абраць час у ікс-лонне прыгажосці і выканаць яшчэ мноства неабходных спраў. Ну а калі вы «не мясцовы», а проста вырашылі наведаць нейкі населены пункт?

— У гэтым выпадку выбіраеце ў дадатку контур гэтага горада і можаце замовіць сабе гасцініцу, столік у рэстаране, пракласці маршрут і азнаёміцца са славуцасцямі па шляху свайго руху, — распавядае Наталля Падута.

Дадатак дазваляе з дапамогай геалакацыі вызначаць сваё месцазнаходжанне, знаходзіць гасцініцы і аб'екты гандлю па шляху руху, камфортна выбудоўваць і мяняць маршрут. «Мой горад» — дадатак «жывы», пастаянна дапрацоўваецца (на працягу года ў яго ўнесена ўжо каля 60 змен). І якраз цяпер асабліва ўвага распрацоўшчыкаў накіравана на яго турыстычны складнік. У Беларусі шмат прыгожых мясцін і неверагодных славуцасцяў, пра якія ведаюць толькі «тутэйшыя».

— На агульных сайтах такіх месцаў ніколі не знойдзеш, — тлумачыць суразмоўніца. — А тут у кожным невялікім мястэчку людзі самі размяшчаюць інфармацыю аб падобных славуцасцях.

У якасці прыкладу можна назваць, скажам, невялікі гарадок Лёзна — не кожны ведае, дзе ён знаходзіцца. Дык вось, аказваецца, у ім і каля яго 83 славуцасці!

Такім чынам, дадатак дазваляе турысту паглыбіцца ў атмасферу кожнай мясцовасці, зразумець яе самабытнасць, прасякнуцца, убачыць і даведацца, атрымаць яркія эмоцыі — а ці ж не для гэтага мы і адпраўляемся ў любое вандраванне?

За тры гады дадатак ацанілі карыстальнікі, водгук пазітыўны: больш за 100 тысяч запамповак, больш за мільён праглядаў арганізацыі, больш за 80 000 анлайн-заказаў.

— Самымі актыўнымі, акрамя палачан, сталі жыхары Рэчыцы, Бараньска, Мазыра і Жодзіна, — расказала спецыяліст. — Сельскую мясцовасць, дарэчы, мы таксама падцягваем: у дадатку прадстаўлены і сельсаветы. Можна задаць пытанні выканаўчай уладзе, размясціць свае прапановы: адміністрацыя іх атрымае і зрэагуе.

Прадстаўніца «Белтэлекам» адзначае, што пры распрацоўцы і дапрацоўках улічваецца зваротная сувязь — ад выканкамаў, арганізацый, жыхароў.

— Калі прыцягвалі ў дадатак арганізацыі (бо ён будзе папулярны і цікавы для карыстальнікаў толькі ў выпадку, калі там будзе прадстаўлена шмат арганізацый), не ўсе юрыдычныя асобы разумелі, чаму гэта ім павінна быць цікава. Хтосьці ўстапуаў ахвотна, разумеючы, што дадатак — яшчэ адзін канал продажаў. Іншыя, асабліва дзяржструктуры, напачатку казалі: «Навошта нам гэта?» — тыя ж школы, дзіцячыя садкі. Але ж у іх таксама шмат платных паслуг, і карыстальнікам зручна даведацца пра іх, рабіць заказы, аплачваць гэтыя паслугі праз «Мой горад». Паступова ўключаем усё больш розных арганізацый, і гэта дае свае вынікі.

Дадатак, дарэчы, разлічаны не толькі на маладых людзей, якія прывыклі карыстацца анлайн-сэрвісамі, але і на старэйшую ўзроставую групу. З гэтым улікам складаўся інтуітыўна зразумелы інтэрфейс.

— Уся структура прадстаўлена блокам, каб любая інфармацыя была максімальна зручнай для знаходжання, — тлумачыць суразмоўніца.

Так што «Мой горад» ацаніла і старэйшае пакаленне (спецыяліст адзначыла, што насельніцтва Беларусі ў цэлым практычна ў любой узроставай групе дастаткова адукаванае ў лічбавым плане). У людзей сталага веку чакана найбольш папулярная сфера паслуг і медыцыны.

— Мы праводзілі аналіз, і аказалася, што нават аказ талонаў, які звычайна робіцца праз сайты медустановаў, значна прасцей рабіць праз наш дадатак. 40 % заказаў талонаў да ўрачоў у 45 гарадах, якія ёсць у дадатку, ужо робяцца праз «Мой горад».

«ХВАЛЯ»

Спецыялісты БелДІЭ (Дзяржаўнай інспекцыі Рэспублікі Беларусь па электрасувязі) распрацавалі мабільны дадатак «Хваля», які дазваляе кожнаму абаненту самастойна ацаніць якасць паслуг сувязі свайго сатавага аператара ў пункце прыёму сігнала. Навошта, здавалася б, гэта звычайнаму карыстальніку? Ну вось, скажам, банальны паварот, упадабаны кінасцэнарый: трапляеце вы ў дароце ў нейкую непрадбачаную сітуацыю, а патэлефанаваць ці адправіць паведамленне не можаце — няма сеткі. У Беларусі, дарэчы, такіх участкаў вельмі нашмат, але сваю задачу спецыялісты БелДІЭ бачаць у тым, каб варыянтаў «няма мабільнай сувязі/інтэрнэту, калі едзеш па лесе», у нашай краіне не было зусім.

— Штодня ў краіне робяцца тысячы вымярэнняў, ацэньваецца

якасць галасавых паслуг, перадачы даных, браўзінг і стрымінг, — расказвае **начальнік Цэнтра радыёманіторынгу БелДІЭ Сяргей БАРОЎСкі.** — І сёння любы абанент можа далучыцца да нашай сістэмы, запампаваўшы мабільны дадатак і правёўшы некалькі тэстаў.

Дастаткова націснуць кнопку «пачаць», і мабільная праграма на вашым тэлефоне выканае вымярэнні хуткасці перадачы, загрузкі і выгрузкі даных, ацэніць затрымку на канале сувязі ў дадзеным пункце.

— Вашы вынікі вымярэнняў трапляюць у нашу сістэму кантролю якасці, дзе спецыялісты ацэняюць, ці знаходзіліся вы ў зоне ўпэўненага прыёму. І калі былі праблемы з якасцю, гэтыя звесткі мы перададзім аператару сатавай сувязі. А яго супрацоўнікі, у сваю чаргу, пачнуць работу над паляпшэннем на дадзенай тэрыторыі якасці паслуг.

Праблемы, расказвае спецыяліст, бываюць і на трасах, і ў сядаводчых таварыствах. У тым ліку дзякуючы дадатку аператары ў рэжыме рэальнага часу гэтыя праблемы бачаць і прымаюць меры.

— Бывае дастаткова правесці аптымізацыю сеткі, і недахопы ліквідуюцца на працягу лічбавых дзён ці тыдняў. Часам патрабавецца будаўніцтва новых базавых станцый, на гэта неабходна больш часу, — тлумачыць суразмоўнік.

Дадатак працуе з красавіка 2023 года. Дзякуючы сістэме «Хваля» выяўлена 14 087 недахопаў, з іх 11 873 месцаў адсутнасці пакрыцця і 2214 асобных месцаў, дзе не выконваюцца патрабаванні па якасці паслуг. Ужо ўлічана 686 недахопаў па пакрыцці і 862 недахопы па якасці.

Калі вы плануеце падарожжа, якасць пакрыцця мабільнай сувязі і сеткай інтэрнэт па шляху руху можна ацаніць загадзя, дадае спецыяліст. Для гэтага дастаткова пабываць на вэб-партале «Карта. Хваля.бел»: там размешчаны каларыявыя інтэрактыўныя карты.

«МАБІЛЬНЫ ПАШТАЛЬЁН»

«Белпошта» і ў XXI стагоддзі не здае пазіцыі.

— Нашы сэрвісы закліканы павысіць узровень жыцця насельніцтва, у тым ліку ў рэгіёнах, дзе «Белпошта» застаецца самай буйной сеткай прысутнасці, — расказвае **начальнік цэнтра развіцця інфармацыйных тэхналогій РУП «Белпошта» Анатоль НЕЎМЯРЖЫЦКІ.** — Мы развіваем як звыклія паслугі, так прыўносім і новыя рашэнні.

У дадатку «Мабільны паштальён» прадстаўлены сэрвісы, якія дазваляюць аформіць паштовыя адпраўленні анлайн, тлумачыць спецыяліст. Не трэба чакаць сва-

ёй чаргі ў паштовым аддзяленні і запуснаць бланкі ручкай на вяртавачы, як гэта было яшчэ пару гадоў таму (тым больш нашы сучаснікі ўвогуле не любяць пісаць ад рукі). Вырашыўшы адправіць сямрам або сваякам пасылку, паштоўку да свята, паляроўчы ліст, наогул любое паштовае адпраўленне, уключаючы дзелавую перапіску, можна аформіць і аплікацыя яго літаральна за некалькі хвілін, у прамым сэнсе не ўстаючы з каліна. Дастаткова спампаваць дадатак «Мабільны паштальён». Потым застаецца на хвілінку заскочыць на пошту і проста аддаць тое, што хочаце адправіць, прад'явіўшы прысьвоены дадатак вашаму адпраўленню штрыккод. Сістэма аўтаматычна запоўніць усе даныя.

— У нас ужо каля 50 тысяч адпраўленняў у месяц адбываюцца такім спосабам, — кажа суразмоўнік. — За тры месяцы — прырост у тры разы. Мы адсочваем водгукі карыстальнікаў і бачым, што людзям сапраўды зручна.

30 МІЛЬЁНАЎ ПАСЛУГ

А ў цэлым праект «Мабільны паштальён» не пакінуў без увагі інтарэсы і старэйшага пакалення — дазваляе дайсці да кожнага кліента, каб чалавек мог дома атрымаць такія ж паслугі, як у паштовым аддзяленні.

— На базе мабільнага тэрмінала распрацавана спецыялізаваная прылада (сёння іх выкарыстоўваецца ўжо больш за 6000), якая дазваляе аказаваць людзям дома літаральна ўвесь спектр паштовых паслуг. Гэта і прыём плацяжкоў і выдача пенсій, і выплата грашовых пераводаў, і матчымаць зняць грошы з карткі. А таксама падліска на перыядычныя выданні і продаж тавару, — паведамляе Анатоль Неўмяржыцкі.

Паштальёны рэгулярна бываюць у кожным бунке выключэнна населеным пункце нашай краіны, нават у самай маленечкай вёсачцы. У тых населеных пунктах, дзе няма іншай інфраструктуры, практычна ўсе функцыі для пажылых выконвае менавіта паштальён. Ды і ў буйных гарадах для пенсіянераў супрацоўнік пошты — часам адзіная сувязь з сусветам.

— Першым нашым крокам былі перасоўныя паштовыя аддзяленні на базе аўтаматбіліў — гэта было яшчэ гадоў 10 таму, — кажа суразмоўнік. — Сёння ўжо прыходзім непасрэдна дадому да пажылых людзей.

Пілотны праект такога фармату пошта распачала ў Оршы. Сёння сістэма працуе па ўсёй краіне: такім чынам аказана ўжо больш за 30 мільёнаў паслуг.

Аляксандра АНЦЭЛВІЧ.
Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.

...Вартуй зямлі нязгаснае святло

У Віцебскай абласной бібліятэцы імя У. І. Леніна прайшла прэзентацыя паэтычнага зборніка «Зямлі нязгаснае святло»

Творчасць трох паэтаў, цесна звязаных з Віцебскай, Віцебшчынай, прадстаўлена ў адной кнізе, што пабачыла свет у Выдавецкім доме «Звязда», — Янкі Сіпакова, Алега Салтука, Анатоля Канапелькі.

«Вартуй зямлі нязгаснае святло, // Лаві святло нябёсаў васільковых. // І не шкадуй, што некалі было // Распачынаць жыццё сваё нанова. // Каб, як у ця, даўня, гады, // На лесуных сцежках заблудзіцца // І на зары паліць жывой вады, // Упаўшы на калені прад крыніцай...» (Алег Салтук). У кожнага з паэтаў, якія ўжо пайшлі з жыцця (Алег Салтук — у 2015-м, Янка Сіпакоў — у 2011-м, Анатоль Канапелька — у 2002-м), — свая творчая, паэтычная далучанасць да віцебскай старонкі. Многія творы прысвечаны падзеям Вялікай Айчыннай вайны ў родным краі, родным паселішчам, рэкам, што радалі іх вока і працягваюць радаваць вока нашчадкаў...

На прэзентацыі, якую адкрыла і вяла загадчыца аддзела крэатыўнага Віцебскай абласной бібліятэкі Ларыса Рагачова, расказвалі, як стваралася кніга, успаміналі аўтараў, з якімі шмат хто з удзельнікаў сустрэчы быў знаёмы. Старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі, дырэктар — галоўны рэдактар Выдавецкага дома «Звязда» Алесь Карлюкевіч расказаў пра цэлы шэраг паэтычных кніг, якія пабачылі свет у апошнія тры гады ў «Звяздзе». Размова — пра калектывны зборнік паэтаў Берасцейшчыны, Гродзеншчыны, Гомельшчыны, пра асобныя кнігі паэзіі Рыгора Барадуліна, Алеся Бака, Віктара Шніпа... «Паэзія, стаўленне да яе ў грамадстве — паказчык высокай культуры, стану літаратуры нага працэсу, стану гуманістычнага выхавання», — зазначыў кіраўнік пісьменніцкага саюза.

Пра Янку Сіпакова, сваю цікавасць да яго творчасці гаварыла старшыня Віцебскага абласнога аддзялення

Саюза пісьменнікаў Беларусі паэтэса Тамара Краснова-Гусачэнка. Укладальнік зборніка — намеснік дырэктара выдавецтва «Мастацкая літаратура» — галоўны рэдактар часопіса «Полымя» Віктар Шніп прачытаў вершы кожнага з аўтараў кнігі «Зямлі нязгаснае святло», звярнуў увагу на тое, чым кіраваўся, выбіраючы з вялікай творчай спадчыны тых ці іншых вершы. У кнізе «Зямлі нязгаснае святло» — свая, паэтычная, знігаванасць з драматычным падзеям Вялікай Айчыннай... Пра гэта — і ў вершы Анатоля Канапелькі «Вуліца Бацькі Міная»: «Вуліца Бацькі Міная — // жыцця неўміручы працяг. // Са мною трывога зямная. // І чуюцца грукат баёў... // Вуліца Бацькі Міная // праходзіць праз сэрца маё». І ў вершы Янкі Сіпакова «Паранены партызан»: «Я паўзу ўжо даўно па снезе, // І за мною паўзе след даўгі. // Я ўлядзю, амбарозіўся ў лесе... // Падпаліце снігі, // Падпаліце снігі! // Хай сніжынкі трашчаць, як ядловец, // Як лаўжы, хай сумёты гудуць. // За агнём // чужаніцы не зловяць, // Што па следзе крываваым ідуць...» І ў вершы Алега Салтука «Зямлянка»: «Можа, сёння той, жывы, // І дасюль не знае, // Што з-пад веек сон-травы // Кроплі слёз сцякае. // Калі з кветкамі пайду, // Горка вінаваты, // На «Прарыве» пакладу // Іх ля ног Салдата...»

Сваімі ўспамінамі пра літаратуразнаўца і паэта Анатоля Іванавіча Канапельку падзялілася яго калега па шматгадовай працы ў Віцебскім дзяржаўным універсітэце імя П. М. Машэрава кандыдат філалагічных навук паэтэса Вольга Русілка. Анатолю Канапельку прысвяцілі свае выступленні і іншыя ўдзельнікі шчылівай і ў той жа час урачыстай прэзентацыі кнігі «Зямлі нязгаснае святло».

Віцебшчына — край сапраўдных паэтаў. І, пэўна, Выдавецкі дом «Звязда» яшчэ неаднойчы звернецца да выдання кніг з іх яркімі, высокамастацкімі творами.

Кастусь ХАДЫКА.

Надвор'е

СПАЧАТКУ САГРЭЕ, А ПОТЫМ І ПАРАДКАМ ПАДМАРОЗІЦЬ

У пятніцу — да мінус 12, а ў нядзелю — да 15 марозу

У пачатку тыдня атлантычныя цыклёны будуць прыносіць на тэрыторыю краіны шмат аблокаў, ападкаў і цёпльыя паветраныя масы. Таму ў першай палове тыдня пад уплывам атмасферных франтоў надвор'е будзе пераважна пахмурнае і сырое, але ў той жа час не па сезоне цёплае, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтара па гідрометэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

У аўтара часам пройдуць ападкаў і выглядае дажджу і мокрага снегу. Ноччу і раніцай на большай частцы тэрыторыі, днём месцамі — туман. На асобных участках дарог — галалёдзіца, па паўночным усходзе месцамі слабы галалёд. Тэмпература паветра ўначы складзе мінус 1 — плюс 5 градусаў, а ўдзень — ад 0 градусаў на поўначы да плюс 8 градусаў на поўдні краіны.

На большай частцы тэрыторыі краіны ў сярэдзі чакаюцца ападкаў і выглядае снегу, мокрага снегу і дажджу. Месцамі слабы туман, галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра на працягу сутак будзе вагацца ад мінус 4 да плюс 3 градусаў, а паўночным усходзе — да мінус 6 градусаў. Днём у паўднёва-заходніх і паўднёвых раёнах будзе да 5 цяпла.

Хваля марознага холоду чакаецца ўжо ў чацвер. У гэтыя суткі ноччу пераважна па усходзе, а днём месцамі на краіне прагназуецца невялікі кароткачасовы снег, мокры снег, днём па захадзе з дажджом. У некаторых раёнах слабыя

туман і галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы панізіцца да мінус 2—9 градусаў, а ў паўднёва-заходніх і паўднёвых раёнах — да 0 — мінус 1 градуса. Днём тэмпература будзе ў межах ад мінус 7 градусаў па паўночным усходзе да плюс 5 градусаў па паўднёвым захадзе краіны.

Згодна з папярэдняй прагнозам айчынных сіноптыкаў, у другой палове тыдня фон атмасфернага ціску пачне расці, ападкаў стануць менш інтэнсіўнымі і прымуць лакальны характар. Разам з тым тэмпературны фон чакаецца даволі страката. Халадней будзе ў паўночна-ўсходніх і ўсходніх раёнах. А вось цяплей за ўсё чакаецца па паўднёвым захадзе краіны: тут мінімальны значэнні будучы вагацца ад слабага мінуса да слабага плюса, дзённымі максімумамі пры гэтым будуць знаходзіцца ў асноўным на баку станючых значэнняў.

У пятніцу месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя ападкаў (снег, мокры снег, пераважна па захадзе дождж). У некаторых раёнах слабы туман і галалёд, на дарогах галалёдзіца. Уначы прагназуецца ад плюс 2 градусаў па захадзе да мінус 12 градусаў па усходзе,

а днём — ад плюс 6 градусаў па паўднёвым захадзе да мінус 8 градусаў па усходзе краіны.

На большай частцы тэрыторыі ў суботу чакаюцца кароткачасовыя ападкаў і выглядае снегу і дажджу. У некаторых раёнах слабы туман і галалёд, на дарогах галалёдзіца. Уначы сіноптыкі абяцаюць ад плюс 5 градусаў па паўднёвым захадзе да мінус 10 градусаў па усходзе, а днём — ад плюс 8 градусаў у паўднёва-заходніх да мінус 6 градусаў ва ўсходніх раёнах краіны.

На паўночным усходзе абяцае падмарозіць ужо ў нядзелю. У гэты дзень месцамі па краіне прагназуецца кароткачасовыя ападкаў (у асноўным снег, мокры снег, па паўднёвым захадзе з дажджом). У некаторых раёнах слабы туман і галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы будзе ад плюс 1 градуса па паўднёвым захадзе да мінус 15 градусаў па паўночным усходзе краіны. Кантраснае надвор'е будзе і днём — ад плюс 3 градусаў у паўднёва-заходніх да мінус 8 градусаў у паўночна-ўсходніх раёнах краіны.

Сяргей КУРКАЧ.

Не прапусці

Прывітанне для чубаткі і пеўніка

Райветстанцыі пачынаюць выдаваць вакцыну для свайскай птушкі

Хутка да нас чародамі паляцяць птушкі, якія зімавалі ў цёплых краінах. На жаль, яны нясуць на сваіх крылах не толькі прыкметы вясны, але і розныя заморскія вірусы. Адзін з самых каварных — вірус Ньюкасла, ён выклікае хваробу Ньюкасла, якую яшчэ называюць азіяцкай чумой птушак. Але ад гэтай навалы ёсць прафілактыка: ветэрынарныя службы раёнаў прапануюць тым гаспадарам прыватных падворкаў, якія трымаюць птушку, правесці вакцынацыю.

своечасова правесці вакцынацыю.

— Ад хваробы распрацаваная вакцына, якая выйшла адразу ж пасля заражэння сімптомамі прастудных захворванняў. Для чалавека гэты вірус пагрозы не ўяўляе, а вось пагалоубе птушкі ён здольны выкасіць за лічаныя дні. Таму вельмі важна

атрымаць яе трэба прыйсці ў прызначаны час з чыстай ёмістасцю для прэпаратара. Важна перад вакцынацыяй вытрымаць птушку без вады і корму хоць бы чатыры гадзіны, а лепей — шэсць. Калі тысячы з пажылых людзей не мае магчымасці прыехаць у населеныя пункты, дзе ёсць нашы

ўчасткі, можа пазваніць нам, і спецыяліст выедзе на дом да гаспадара.

У Каманецкім раёне райветстанцыя таксама склала графік выдачы вакцыны. Супрацоўнікі ветэрынарна-санітарнай службы выдаюць яе ў кожным з сельсаветаў. Напрыклад, на мінулым тыдні прэпарат атрымалі жыхары Воўчынскага, Пелішчанскага, Рэчыцкага, Відамлянскага, Ратайчыцкага сельсаветаў. На гэтым тыдні вакцыну прывязуць у Агародніцкі, Раснянскі сельсаветы, будучы выдаваць і ў горадзе Высокае.

Жыхарка Агародніцкага сельсавета Лідзія Астапук шмат гадоў трымае ў гаспадарцы курчак, а таксама некалькі індэкоў. «Вядома, пайду, атрымаю вакцыну і зраблю прышчэпку свайго птаства, — сказала Лідзія

Іванаўна. — Вось толькі невядома, як уберагчы іх ад кантакту з вераб'ёмі, як раць спецыялісты. Трымаць у хляве летам птушку не выпадае. А вераб'ёў у нас процьма, яны так і пільнуюць, каб ухаліць чаго з курынай кармушкі».

Сапраўды, адной з галоўных мер прафілактыкі спецыялісты называюць недапушчэнне кантактаў свайскай птушкі як з дзікай пералётнай, так і з нашымі пастаяннымі «жыхарамі»: вераб'ёмі, варонамі, галубамі. Як гэта зрабіць у рэальнасці? Ну хоць бы мінімізаваць магчымасць кантактаў. Асабліва на перыяд вяртання пералётных птушак варта карміць сваіх курэй, гусей, індэкоў у хлявах, а потым кармушкі, як і іншы інвентар, хаваць, не пакідаць на падворку.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Центр Промышленной Оценки

- ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
- ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607. УНП 191021390
Продавец	ОАО «Гомельдрев», г. Гомель, ул. Достоевского, 3. УНП 400021353
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191224638 (www.ipmtorgi.by)

Предмет электронных торгов

Объекты недвижимости (одним лотом) в составе: здание мехмолы (инв. № 350/С-163612, 127,3 кв. м, составные части: пристройка, смотр. яма, очист. сооружения), КПП станция автотранспорта (инв. № 350/С-163639, 53,2 кв. м), **навес со смотр. ямой (мехмолка)** (инв. № 350/С-163641, 76 кв. м), **очистные замасл. и ливневые вод.** (инв. № 350/С-170152, составные части: закрытый горизонт. отстойник), **дорожное покрытие** (инв. № 350/С-170155), **забор** (инв. № 350/С-170153, 386 м, составные части: 4 ограждения, ворота), **тепловая сеть** (инв. № 350/С-163618, 148,9 м, составные части: каналы, 2 опоры, камера, колодец), **производ. водопровод** (инв. № 350/С-163611, 213,3 м, составные части: 2 трубопровода напорных, колодец, камера (2 шт.)), **дожд. канализация** (инв. № 350/С-163609, 234,3 м, составные части: 4 трубопровода безнапорных, колодец, камера (13 шт.), дождеприемник), **гидроциклон ГЦ-15** (инв. № 3714), **устройства скребковые** (инв. № 3926, 3927).

Сведения о земельном участке: предоставлен Продавцу общ. пл. **0,8989 га** на праве постоянного пользования для размещения объектов неустановленного назначения. Ограничения – водоохранная зона водных объектов.

Адрес: Гомельская обл., г. Гомель, пер. Севастопольский 1-й, 53

Начальная цена лота с НДС 20 % – 137 686,49 (снижена на 80 %)

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY47BELB30120028500030226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	10 (десять) рабочих дней после проведения электронных торгов
---	--

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, задаток должен быть произведен в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результаты торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги» (ipmtorgi.by)

Победитель электронных торгов либо единственный участник торгов, согласившийся повысить начальную цену на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 2 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» 16.01.2024

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 26.02.2024 с 11.00 до 12.00.

Торги проводятся в 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 23.02.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» (ipmtorgi.by)

Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (29) 154-34-35. E-mail: auction@cpo.by

Наблюдательный совет

ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс» уведомляет о созыве и проведении годового общего собрания акционеров, которое состоится в очной форме 26 марта 2024 года по адресу: г. Гомель, ул. Лещинская, 49. Начало собрания в 14.00

Повестка дня собрания:

- Об итогах деятельности общества в 2023 году и основных направлениях развития общества в 2024 году.
- Отчет наблюдательного совета и ревизионной комиссии о работе в 2023 году.
- Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса общества и направлений использования чистой прибыли за 2023 год. О направлении использования чистой прибыли за 2023 год.
- О выплате дивидендов за 2023 год и периодичности выплаты дивидендов в 2024 году.
- Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
- Утверждение условий вознаграждения и компенсационных расходов членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Место проведения собрания: г. Гомель, ул. Лещинская, 49 (актовый зал).

Время регистрации в день проведения собрания – с 13.30 до 14.00. Для регистрации при себе иметь: акционеру – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

Реестр акционеров будет сформирован по состоянию на 4 марта 2024 года.

Лица, имеющие право на участие в годовом общем собрании акционеров, могут ознакомиться с информацией о деятельности общества за отчетный год в течение 20 дней до проведения собрания и в день проведения собрания по адресу: г. Гомель, ул. Лещинская, 49 с 10.00 до 13.00.

Справки по телефону 8 (0232) 341817.

Наблюдательный совет

Открытое акционерное общество «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс», находящееся по адресу: г. Гомель, ул. Лещинская, 49, на основании решения наблюдательного совета от 08.02.2024 для проведения годового общего собрания акционеров определило дату формирования реестра акционеров – 04.03.2024.

УНП 400078768

ОАО «ГОМЕЛЬБЛРЕКЛАМА»

филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по продаже имущества ОАО «Ритм» (продавец) в лице управляющего в деле о банкротстве Насонова В.В. извещает о проведении 27 февраля 2024 года открытого повторного аукциона со снижением от 95 % до 99 % в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, каб. 2.9

Срок приема заявлений на участие в торгах и оплаты задатка – с 13.02.2024 г. по 26.02.2024 г. с 9.00 до 16.00.

Подробный перечень имущества в количестве 3 (трех) лотов, порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участников торгов, порядок проведения аукциона и условия размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by или www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by.

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 21.10.2023 г. № 205 (30085).

Контактные данные: 8 (0232) 23-23-56, 8 (044) 599-18-16.

УНП 191301875

ДОПОЛНЕНИЕ

к проектной декларации

СООО «ИНФОРЕАЛТ»,

опубликованной в газете «Звязда» 21.12.2023 г. по объекту «Многофункциональный общественный центр в квартале улиц Кропоткина – Хоружей – пр-т Машерова – Червякова в г. Минске. 4-я, 5-я, 8-я, 13-я очереди строительства»

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, и/или юридическим лицам предлагаются:

- 5 (пять) однокомнатных квартир общей площадью от 40,15 кв. м до 58,38 кв. м; стоимость 1 кв. м от 5 120 белорусских рублей;
- 10 (десять) двухкомнатных квартир общей площадью от 58,18 кв. м до 73,31 кв. м; стоимость 1 кв. м от 4 480 белорусских рублей;
- 3 (три) трехкомнатные квартиры общей площадью от 86,30 кв. м до 90,37 кв. м; стоимость 1 кв. м от 4 480 белорусских рублей;
- 2 (две) четырехкомнатные квартиры общей площадью 106,61 кв. м; стоимость 1 кв. м – от 4 480 белорусских рублей.

На предприятии действует система регулирования цены квадратного метра, зависящая от общей площади, этажа размещения, типа планировки квартиры и/или помещения, машино-места, а также система скидок, зависящая от размера первоначального взноса и графика внесения платежей за строящееся жилое и/или нежилое помещение.

Оплата первоначального взноса осуществляется в течение 5 (пяти) календарных дней от даты регистрации договора в местном исполнительном и распорядительном органе. Остальные выплаты по договору осуществляются в соответствии с графиком платежей.

Порядок приема заявлений от граждан, желающих принять участие в долевом строительстве:

Принимать и регистрировать заявления на заключение договоров создания объектов долевого строительства от граждан и юридических лиц осуществляются не ранее чем через 5 (пять) календарных дней после опубликования настоящей декларации в порядке очередности обращения по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, д. 59, пом. 319, понедельник-пятница с 10.00 до 18.00.

Подробные сведения об объекте долевого строительства, планировке квартир, помещений, гараж-стоянки и ходе строительства можно получить по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, д. 59, пом. 319, тел.: +375 17 395-15-28, +375-29-622-21-47, +375-29-679-09-08.

УНП 191301875

ОАО «ГОМЕЛЬБЛРЕКЛАМА»

филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» (продавец) в лице ликвидатора ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» – директора ООО «Модель антикризисного управления» Будкова К.В. извещает о проведении 26 февраля 2024 года открытого повторного аукциона со снижением цены на 70 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, каб. 2.9

ПОЛНЫЙ ПЕРЕЧЕНЬ ИМУЩЕСТВА в количестве 20 лотов (№№ лотов 2-4, 5-7, 10-14, 17, 18, 20-23, 25-28) размещен на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 31.08.2023 г. № 168 (30048)

Продавец: открытое акционерное общество «Жлобинский механический завод «Днепр», 247210, г. Жлобин, Гомельская область, ул. Школьная, 8.

Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел. 8 (029) 303-53-09, Григорович Павел Карлович.

Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:

- Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»): р/с BY52 BLBV 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBYBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № ___ (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).
- Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 13 февраля 2024 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. 2.9 в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00.

Принимать заявления для участия в аукционе заканчиваются 26 февраля 2024 г. в 16.00 включительно.

Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату лоту (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи.

Проводится аукцион в соответствии с Положением «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (в ред. постановления Совмина от 12.07.2013 № 607).

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактному телефону Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-56, 8 (044) 599-18-16.

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Предметы торгов	Начальная цена, руб. (без учета НДС)	Размер задатка, руб.
Лот № 3: капитальное строение с инвентарным номером 100/С-96314 (наименование: зерносклад; назначение: здание специализированное сельскохозяйственного назначения) площадью 317,6 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыльский с/с, 38А/5, зерносклад, на земельном участке с кадастровым номером 12128300001000091 площадью 0,1075 га	44 700,00	4 470,00
Лот № 5: капитальное строение с инвентарным номером 100/С-74045 (наименование: зернохранилище; назначение: Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ) площадью 1111,5 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Клейниковский с/с, 66/2, на земельном участке с кадастровым номером 121281200001000021 площадью 0,3055 га	144 000,00	14 400,00
Лот № 6: капитальное строение с инвентарным номером 100/С-71136 (наименование: телитяник; назначение: здание специализированное животноводства) площадью 1441,0 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыльский с/с, 39Б, на земельном участке с кадастровым номером 121283000001000117 площадью 0,5552 га, составные части и принадлежности: уборная, выгульный дворик, rampa погрузо-разгр., пожарный резервуар, площадка для мусора	176 000,00	17 600,00
Лот № 7: капитальное строение с инвентарным номером 100/С-71128 (наименование: здание телитяника; назначение: здание специализированное животноводства) площадью 321,9 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыльский с/с, 60/5, на земельном участке с кадастровым номером 121283000001000118 площадью 0,1666 га, составные части и принадлежности: артокважина, сенажная траншея	45 000,00	4 500,00
Лот № 9: 1) капитальное строение с инвентарным номером 100/С-71274 (наименование: здание телитяника; назначение: здание специализированное сельскохозяйственного назначения) площадью 471,0 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыльский с/с, 49/4, на земельном участке с кадастровым номером 121283000001000124, площадью 1,2527 га; 2) капитальное строение с инвентарным номером 100/С-70118 (наименование: здание красного уголка; назначение: Здание административно-хозяйственное) площадью 25,8 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыльский с/с, 49, на земельном участке с кадастровым номером 121283000001000124, площадью 1,2527 га; 3) капитальное строение с инвентарным номером 100/С-70119 (наименование: здание склада; назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ), площадью 252,5 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыльский с/с, 49/1, на земельном участке с кадастровым номером 121283000001000124, площадью 1,2527 га; 4) капитальное строение с инвентарным номером 100/С-70116 (наименование: здание телитяника; назначение: здание специализированное животноводства) площадью 1322,9 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыльский с/с, 49/3, на земельном участке с кадастровым номером 121283000001000124, площадью 1,2527 га, составные части и принадлежности: два выгульных дворика для молодняка, площадка для навоза, две сенажные траншеи, артокважина; 5) капитальное строение с инвентарным номером 100/С-70115 (наименование: здание телитяника; назначение: здание специализированное животноводства) площадью 682,2 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыльский с/с, 49/2, на земельном участке с кадастровым номером 121283000001000124, площадью 1,2527 га, составные части и принадлежности: выгульный дворик, rampa погрузо-разгрузочная с весами	263 700,00	26 370,00

Продавец: ОАО «Селекционно-гибридный центр «Западный», Брестская обл., Брестский р-н, аг. Б. Мотыльки, 80162918159, тел./факс 80162918159.

Организатор торгов: Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329, тел./факс 80162408701. Задаток вносится на расчетный счет Организатора аукциона до подачи заявления. Р/с для перечисления задатка: р/с BY32BAPB30128766600100000000, в ОАО «Белгоспромбанк» ЦБВ № 116 в г. Брест, РД по Брестской области, код банка BAPBY2X, УНП 201028245. Условия продажи: без условий. Срок заключения договора купли-продажи: не позднее 5 рабочих дней со дня проведения аукциона. Условия оплаты: 100 % оплата в течение 30 (тридцати) календарных дней с даты заключения договора купли-продажи. Информация о возмещении затрат: участник аукциона, выигравший торги, оплачивает Продавцу НДС в размере 20 % от стоимости продажи объекта, а также в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактически понесенные организатору аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона. Срок возмещения затрат: не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона.

Аукцион состоится 13 марта 2024 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, порядок, в соответствии с которым проводится аукцион, а также иная информация содержится на сайте Организатора аукциона www.ocenkabrrest.by, а также можно узнать по телефонам: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 12 марта 2024 г. до 17.00

РЭАЛЬНАСЦЬ + ЭМОЦЫІ = ГАРМОНІЯ

Якой павінна быць экалагічная асвета?

Сёння ўжо з вялікай доляй упэўненасці можна сцвярджаць, што працэс экалагічнага выхавання, як масавы трэнд, запушчаны і набірае абароты. Змяняюцца мадэлі паводзін, каштоўнасці, фарміруюцца новыя прыярытэты. У той жа час відавочна назіраецца адставанне ў экалагічнай асвеце. Недахоп навукова абгрунтаваных ведаў часта садзейнічае скажонаму ўспрыманню і спараджае праблемы ў самых розных сферах чалавечай дзейнасці. Чаму ж так адбываецца і што варта было б змяніць, мы вырашылі абмеркаваць на завочным круглым stole з нашымі гасцямі: настаўніцай біялогіі сталічнай сярэдняй школы № 108 Ірынай БАГІНО, доктарам біялагічных навук дырэктарам Міжнароднага дзяржаўнага экалагічнага інстытута імя А. Д. Сахарова БДУ Алегам РОДЗЬКІНІМ і дырэктарам Цэнтра экалагічнага выхавання і развіцця, грамадскім экалагам Русланам ШАЙКІНІМ.

— Як вы лічыце, фарміруючы асновы экалагічных ведаў у дзяцей і дарослых, як варта было б расставіць прыярытэты?

Ірына БАГІНО: Пры рабоце са школьнікамі, на мой погляд, асноўным кірункам дзейнасці павінна быць вывучэнне мясцовай флоры і фаўны. Чаму? Як паказвае практыка, адказваючы на пытанне аб экалагічных праблемах, навучэнцы часцей за ўсё называюць забруджванне навакольнага асяроддзя (атмасферы, вады, глебы). Рэдка хто ўспамінае аб поманшонні краявіднай разнастайнасці. Вядома, усё ўзаемазвязана, але аспект вывучэння і захавання біярэнастайнасці на мясцовым узроўні я паставіла бы на першае месца. Вярнуць віды, калі яны зніклі, немагчыма, таму вырашаць пытанні іх захавання ў эксісітэмах трэба сёння, а не заўтра!

дадому, то з радасцю дзеяцца новымі ведамі з бацькамі. Такім чынам, асветніцкая дзейнасць ахоплівае шырокія масы.

— Тое, што чалавек з'яўляецца часткай прыроды і яго нельга супрацьстаўляць ёй, — быццам зразумела кожнаму. Хочам мы ці не, але мы жывём за кошт навакольных прыродных рэсурсаў. І пытанне іх рацыянальнага выкарыстання архіважнае. Аднак, як паказвае практыка, разумнае ролі, рэсурсаў, асабліва ўзнаўляльных, нярэдка бывае няпоўным, а то і скажоным. Напрыклад, калі захаванне і аднаўленне лясоў характарызуецца станоўча, то высечка драўніны даволі часта падаецца ў негатывым ключы. Тое ж з паляваннем. Развядзенне паляўнічых відў — гэта добра, а вось іх канфіскацыя з прыроднага асяроддзя — дрэнна... Ці не лічыце вы, што падобнае ўспрыманне — наступствы недастатковасці неабходных базавых навукова абгрунтаваных ведаў?

Ірына БАГІНО: Сапраўды, даволі часта агульнадаступная інфармацыя падаецца аднабока, для аб'ектыўнага аналізу не хапае даных. У гэтым выпадку важная навыкі крытычнага ўспрымання і здольнасць пошуку і аналізу фактаў. Паказальная гісторыя з бабром звычайным, які раней ахоўваўся і паляванне на яго было забаронена. Цяпер сітуацыя змянілася: від шырока распаўсюдзіўся, стаў урывацца на мясцовыя эксісітэмы. Аналагічна адбываецца сёння і з бурным мядзведзем, які занесены ў Чырвоную кнігу Беларусі. Колькасць яго ўзраста, і від стаў уяўляць пагрозу для жыцця чалавека. Гэтае пытанне выклікала вострыя дыскусіі сярод аічныхных навукоўцаў-экалагаў і ў нас на ўроках таксама.

Няпростая тэма — рэгуляванне колькасці інвазіўных відў раслін і жывёл. Мы вымушаны ажыццяўляць іх кантроль (і знішчэнне) з мэтай захавання аборыгенных відў. Але ў той жа час неабходна разумець, што, апроч выкліканых антрапагеннай дзейнасцю наступстваў, ёсць і аб'ектыўныя прыродныя з'явы, якія адбываюцца незалежна ад нашага жадання. Прыкладаў шмат. І таму педагогам трэба правільна тлумачыць навукаўцам,

чаму важныя ўзважаныя рашэнні ў сферы экалогіі і як прагназаваць наступствы дзейнасці чалавека. А гэта без навукова абгрунтаваных ведаў не зрабіць.

Алег РОДЗЬКІН: З'яўляючыся часткай прыроды, чалавек павінен канструяваць аптымальнае асяроддзе існавання, улічваючы асаблівасці функцыянавання эксісітэмы ў цэлым і асобных яе кампанентаў. Пры вырашэнні пытанняў, звязаных са здабываннем і папуляцыі асобных відў раслін і жывёл або ўкараненнем (інтродукцыяй) новых неабходных дбайны аналіз і прагназаванне сітуацыі з прыцягненнем усіх зацікаўленых асоб, уключаючы экалагаў. Не варта забывацца і на такую форму асветніцкай работы, як грамадскія абмеркаванні. Верагодна, тады негатывныя эмоцыі саступяць месца разуменню законаў экалогіі.

Руслан ШАЙКІН: Мабыць, ведаў сапраўды не хапае. Шматлікія сітуацыі пацвярджаюць гэта, таму мы ўсялякі імкнемся запойніць гэтыя праблемы. Напрыклад, тлумачым, што падкорм качак і лебедзяў у гарадах, калі вадалюбным не патрэбна такая падтрымка, прыводзіць да пэўных праблем: у халодны час птушкі адмаўляюцца ляцець у паўднёвыя рэгіёны на зімоўку, страчваюць навыкі здабываць корм самастойна ў прыродзе і г. д.

— У выхавальнай рабоце эмацыянальны аспект вельмі важны. Але вось праблема: ідэі антрапацэнтрызму, якія ляжачы ў аснове шматлікіх мультфільмаў і дзіцячых кніжак, фактычна ўжо сфарміравалі пакаленне, якое пераканана, што мядзведзі ў лесе плюшавыя і ласкавыя, мяса само з'яўляецца ў крамах, а ўдзел у раздзяленні зборы смецця вырашае глабальную праблему забруджанасці. Як знайсці тую залатую сярэдзіну, каб рэальнасць і эмоцыі былі ў гармоніі?

Ірына БАГІНО: Адрозна ўспамінаецца момант наведвання навучэнцамі заапарка. Аматыры «плюшавых» мішак і лісічак адзначаюць, што жывёлы дрэнна пахнуць, што яны не такія цікавыя, як і падаюць у некаторых відэароліках. Звяры такія, якія яны ёсць, са сваімі спосабамі абароны і напаўнення. Рэальнасць значна адрозніваецца ад мультфільмаў і казак.

Пашырэнне кругагляд гарадскіх дзяцей сёння можна падчас догляду хатніх жывёл. З гэтай мэтай мы праводзім у школе выставу гадаванцаў (хамячоў, чарапах, катоў, сабак), дзе гаспадары раскажваюць пра асаблівасці іх утрымання і адказнасць за тых, каго ўзялі ў дом. На мой погляд, гэта вельмі карысныя сустрэчы для аматараў «плюшавых» звяржоў.

Але праўда і ў тым, што сучаснае дзіця становіцца спаўняючым і ў большасці сваёй не жадае ведаць, адкуль бярэцца каўбаса ці мяса ў краме. На жаль, гаворка ідзе і аб раслінных прадуктах: даводзілася чуць ад вучняў, што і макароны растуць на дрэвах.

Алег РОДЗЬКІН: Адукацыйны працэс не падзяляе паняцці «адукацыя» і «выхаванне». Яны ідуць разам, непарыўна, уплываючы на фарміраванне экамапетэнцый, экадукаванасці і экакультуры як дзіцяці, так і дарослага.

У выхавальнай рабоце дзіцячых дашкольных устаноў актыўна выкарыстоўваюць экалагічныя казкі. Іх значэнне велізарнае, яны вызначаюць эмацыянальны аспект ўспрымання навакольнага асяроддзя.

Дабрыня, спагада, клопат неабходны для фарміравання экалагічнай культуры дзяцей.

У школьнай сістэме пры адсутнасці асобнага вучэбнага прадмета «Экалогія» экалагічная адукацыя і выхаванне ажыццяўляецца ў асноўным у рамках пазакласнай работы і накіравана на фарміраванне экадукацыйных звычак, экамапетэнцый у пытаннях вырашэння Мэт устойлівага развіцця.

Што датычыцца непасрэдна эмацыянальнага аспекта, то, на жаль, ён часта становіцца асновай акцый розных грамадскіх арганізацый, якія спрабуюць такім чынам прыцягнуць увагу да сваёй дзейнасці.

Руслан ШАЙКІН: Лічу, што захоўваць казкі і легенды неабходна, асабліва для малых дзяцей. Але пры гэтым вельмі важна раскажваць і паказваць факты аб сапраўднай прыродзе, асабліва той, якая літаральна знаходзіцца за акном. Звер з казкі і рэальная дзікая жывёла — зусім розныя персанажы. Сустрэўшы бабра-«дабрака», нават у горадзе, варта назіраць за ім на адлегласці і не падыходзіць блізка, мільхажыкаў не трэба забіраць дадому і карміць малаком, а сінічку, якая выпадкова заляцела ў хату, трэба адразу ж адпусціць на волю. Толькі практычныя заняткі на прыродзе фарміруюць веды аб навакольным асяроддзі і яго насельніках.

— Не магу не закрануць тэму так званых радыкальных зьяў і ззабаронцаў. Здавалася б, яны выступаюць за выратаванне і захаванне дзікай прыроды, але, прыкрываючыся гуманістай ступеннем да жывёл, нярэдка нават пагражаюць. У чым прычына такіх паводзін?

Ірына БАГІНО: Талерантнасць, умненне пацуж меркаванне іншых — неабходныя якасці асобы. На маю думку, дзейнасць «зеляных» неабходная, але яна павінна быць канструктыўнай. Часта ззабаронцы маюць магутнюю падтрымку сярод мясцовай супольнасці. Іх прысутнасць у грамадскім жыцці дапамагае вырашаць важныя пытанні, уключаючы прыцягненне ўвагі заканадаўцаў пры фарміраванні экалагічнага парадку дня. У чым прычына агрэсіі і непрыяцельнасці іншага меркавання? Верагодна, цяжка знайсці залатую сярэдзіну ў вырашэнні экалагічных пытанняў. Чалавек жа частка прыроды, яго асяроддзе пасялення таксама патрабуе рэарганізацыі. Вось і сыходзяцца на адной плоскасці інтарэсы: Чалавек і Прырода.

Алег РОДЗЬКІН: Дзейнасць большасці грамадскіх арганізацый радыкальных «зеляных», як я ўжо казаў, абаліраецца на эмацыянальны аспект, каб прыцягнуць увагу да сябе, сваіх мерапрыемстваў. Нельга поўнаасцю адмаўляць іх работу, ёсць і ў іх станоўчыя моманты. Але ім таксама варта было б знайсці залатую сярэдзіну і засяродзіцца на фарміраванні экалагічнай адукаванасці насельніцтва. Менавіта недахоп

экалагічнай адукацыі і выхавання прыводзіць да такіх з'яў, як праблема кінутых жывёл (катак і сабак). Гэта сведчыць аб недастатковай ролі сям'і ў выхаванні адказнасці «за тых, каго прыручылі».

Руслан ШАЙКІН: Агрэсія ззабаронцаў, магчыма, з'яўляецца вынікам недахопу ведаў і адсутнасці крытычнага мыслення, калі інфармацыя ўспрымаецца павярхоўна. Бывае, расце прыгожае, на першы погляд, дрэва, аднак навукоўцы паведамляюць, што яно хворае і яго неабходна ссекчы. Але тут з'яўляюцца спачувальнікі і пачынаюць актыўную кампанію за яго «выратаванне». Чужыя аргументы, што яно можа ўяўляць небяспеку для людзей, так і для іншых дрэў, не жадаюць. Узнікае канфліктная сітуацыя. Таму ва ўсім патрэбен разумны падыход, адэкватная ацэнка пагроз. Важна вырашаць экалагічныя праблемы, не ствараючы іншых.

— Недахоп навуковых экалагічных ведаў правакуе многія сур'ёзныя праблемы ў грамадстве. На вашу думку, што трэба рабіць, каб выправіць становішча?

Ірына БАГІНО: Трэба фарміраваць у навучэнцаў не толькі веды, але і экалагічны кампетэнцыі. Кампетэнцыйны «партрэт» вучня ў галіне экалогіі можа выглядаць наступным чынам: умець правільна аналізаваць прычыны-выніковыя сувязі экалагічных праблем дадзенай мясцовасці, рэгіёна, прымяняе экалагічныя веды ў паўсядзённых жыццёвых сітуацыях, працягвае асабаснае стаўленне да каштоўнасцяў экалагічнага характару, удзяляе ўвагу ў практычнай дзейнасці, накіраванай на паляпшэнне навакольнага асяроддзя.

Такім чынам, работа настаўніка з вучнямі павінна будавацца не толькі на выкладанні экалагічных ведаў, але і на дзейным падыходзе. Значны патэнцыял для фарміравання экалагічнай кампетэнцыйнасці мае практыка-даследчая дзейнасць на аснове краязнаўчага падыходу. Вырашэнне глабальных экалагічных праблем пачынаецца з вывучэння лакальных на мясцовым узроўні.

Алег РОДЗЬКІН: На мой погляд, недахопу навуковых экалагічных ведаў не існуе. Ёсць праблема іх імплементацыі (укаранення) ў практыку. Пакуль жа яны нярэдка існуюць па-за рэальнасцю. Напрыклад, усе ведаючы аб забруджванні смеццем гарадскіх эксісітэмаў, але большасць смецце не сартуе. Таму трэба весці размову аб практыка-арыентаваным падыходзе ў пытаннях экалагічнай адукацыі і выхавання. Любое рашэнне ў плоскасці ўзаемаадносін «прырода — чалавек» павінна будавацца на навукова абгрунтаваных ведах. Асабліва ролі пры гэтым набывае ўзгодненасць дзейнага адукацыйных структур (дзіцячых дашкольных устаноў, школ, ВНУ), СМІ, цэнтраў дадатковай адукацыі, розных ведамстваў і міністэрстваў. Сітуацыя ў нас палепшыцца, калі экалагічныя веды стануць асновай пры здзяйсненні дзейнасці, што закрываюць у любой ступені навакольнае асяроддзе.

Руслан ШАЙКІН: Неабходна сістэмна працаваць не толькі па экалагічнай асвеце, пажадана з самага ранняга ўзросту. Больш часу ўдзяляць разнастайным экскурсіям і заняткам у натуральных прыродных умовах з прыцягненнем спецыялістаў. Лічу, што наш праект па стварэнні новага дзіцячага экалагічнага руху — «зеленакласікі» — у перспектыве зможа выхаванца гэтыя задачы.

Андрэй КАРАБЕЛЬНІКАЎ.

Ніколі веды і ўменні не стануць здабыткам асобы, калі яны не замацаваны эмацыянальным і практычным досведам. Я раблю акцэнт на мясцовы краязнаўчы матэрыял, аднак эпизадныя зварот да асобных форм работы не прыносяць прыкметных вынікаў. Неабходны стрыжань, які дазволіць забяспечыць уключэнне навучэнцаў у розныя віды дзейнасці — пазнавальную, даследчую. Асновай могуць стаць даследчыя праекты па вывучэнні лакальнай біясферы. Напрыклад, у нашай школе шмат гадоў рэалізоўваецца вучэбна-даследчы праект «Ацэнка стану навакольнага асяроддзя на тэрыторыі Партызанскага раёна г. Мінска», у рамках якога дзеці праводзяць экалагічныя даследаванні, вывучаюць флору і фаўну ўрбанізаванай тэрыторыі. Гэта садзейнічае атрымнанню экалагічных ведаў, даследчых уменняў, набываюць вопыту дзейнасці, значных для фарміравання экалагічнай кампетэнцыйнасці, якая ўлічвае спецыфічныя асаблівасці рэгіёна.

Руслан ШАЙКІН: Экалагічныя веды неабходна фарміраваць адначасова і ў дзяцей, і ў дарослых. У гэтым адна з ключавых ідэй нашага Цэнтра экалагічнага выхавання і развіцця. Мы стараемся цікава данесці пэўную навуковую інфармацыю аб навакольным асяроддзі дзецям, а калі яны прыходзяць

«...у цямніцы быў, і вы прыйшлі да Мяне»

«Я ўбачыў у гэтым папраўчы патэнцыял»

Гутарка з начальнікам аддзела выхаваўчай работы са спецкантынгентам у папраўчых установах, следчых ізалятарых і лячэбна-працоўных прафілакторыях упраўлення арганізацыі папраўчага працэсу Дэпартамента выканання пакаранняў МУС Рэспублікі Беларусь падпалкоўнікам унутранай службы Дзянісам ПАЎЛЕНКАМ.

— Дзяніс Аляксеевіч, раскажыце, як нарадзілася ідэя атрымання духоўнай адукацыі ва ўстановах сістэмы выканання пакаранняў МУС?

— Я ўсё жыццё працую ў сістэме выканання пакаранняў: закончваю крмінальна-выканаўчы факультэт Акадэміі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, магістратуру на кафедры крмінальна-выканаўчага права і крміналогіі гэтага факультэта і дысертацыю пішу на гэтай кафедры. Уся мая служба звязана з выхаваўчым блокам. Мая прафесія — выхаванне тых, хто спатыкнуўся. Мы заўсёды шукаем новыя падыходы да змянення асобы чалавека.

Законы педагогіка кажучы, што адным толькі прымусам выправіць чалавека немагчыма. Папраўчы працэс мае на ўвазе матывацыю чалавека да асэнсаванай работы над сабой. Пра гэта кажучы многія пенітэнцыярныя псіхолагі і педагогі савецкага і іншых перыядаў. Чалавек павінен імкнуцца да добрага, і яму павінна быць цікава. Заўсёды шукаем такія кірункі. Адзін з іх — прываслаўная вера. Я шмат цікавіўся вопытам Расійскай Федэрацыі, у прыватнасці, работамі псіхолага Міхаіла Хасьмінскага, прафесара Аляксея Восіпава.

Мяне зацікавіла тое, што Хрыстовы запаведзі супадаюць з падыходамі псіхалогіі. Напрыклад, хрысціянства называе зайздасць грахам і вучыць ад яе пазбаўляцца. Псіхалогія лічыць зайздасць самай такіснай эмоцыяй, якая разбурае яе ўладальніка. Дараванне людзям іх правінаў на мове псіхалогіі азначае — не захарася на крывідуе. Акцэнтываны тып асобы — гэта той, хто не дараваў. Нездарма хрысціянскія ісціны называюць нормамі сацыяльнай гігіены, яны неабходныя для захавання здаровай асобы і здаровага грамадства.

Я ўбачыў у гэтым папраўчы патэнцыял. А калі даведаўся, што існуе дыстанцыйны фармат навучання на біблейска-багаслоўскіх курсах Гомельскай епархіі Беларускай прываслаўнай царквы і пазнаёміўся з выкладчыкам Мінскай духоўнай семінарыі Сяргеем Калдзекам, то агучыў яму ідэю наладжвання падобнага фармату для выкладання асноў прываслаўнай веры для падпечных нашага дэпартамента. Лічу, што пра Біблію павінен раскаваць прафесіянал, і раскаваць сістэмна, а не агульнымі словамі.

У сістэме выканання пакаранняў ёсць вопыт дыстанцыйнага атрымання адукацыі. Мы, дарэчы, сталі ў гэтым адным з першапраходцаў на постсавецкай прасторы. У 2015 годзе ў жаночай калоніі адкрылі першы цэнтр дыстанцыйнага доступу да электроннага адукацыйнага асяроддзя, і асуджанцы з таго часу атрымалі магчымасць навучання ў ВУНУ. Да 2023 года такая магчымасць была ўжо ва ўсіх калоніях. Таму ідэя дыстанцыйнага атрымання багаслоўскай адукацыі з'явілася не на голым месцы.

Сяргей Калдзека данёс нашу ідэю архіепіскапу Навагрудскаму і Слонімскаму Гур'ю і той падтрымаў. Так з'явіліся дзевяцімесячныя курсы Мінскай духоўнай семінарыі, заняткі на якіх праходзяць па суботах цягам двух гадзін з дапамогай платформы ZOOM. Гэта — пачатковая духоўная адукацыя. На курсы маглі паступіць усё ахвотныя. Стартавалі яны 1 кастрычніка 2022 года. Спачатку запісаліся 300 чалавек, пазней засталіся 200 з 32 устаноў. Гэта і ЛПП, і калоніі для асоб, якія раней адбывалі пакаранне, і калоніі для асоб, якія ўпершыню адбываюць пакаранне, і выхаваўчыя калоніі, і жаночая, і калонія асабога рэжыму. Ад 1 да 20 чалавек

ад кожнай. Самыя вялікія групы склаліся ў ВК № 15 і ВК № 2.

— **Адбору сярод ахвотных не было?**

— Было невялікае сумоўе. Галоўны крытэрыі — наяўнасць жадання. Вядома, мы адразу звярнулі ўвагу слухачоў, што калі яны абралі вывучаць багаслоўе, то і ў паўсудзённым жыцці павінны кіравацца адпаведнымі каштоўнасцямі. Бо нелагічна разважаць пра чысціню душы і, скажам, брыдкаслоўіць. Дарэчы, там, дзе сфарміраваліся вялікія групы — 15—20 чалавек, складалася і адпаведнае мікраасяроддзе, дзе гэты прынцып стаў натуральным.

Мы не абмяжоўваем людзей па відах злучнасці. Калі мы накіроўвалі дакументы ў духоўную адукацыйную ўстанову для залічэння, то не ўказвалі артыкул Крмінальнага кодэкса, па якім чалавек асуджаны, і нават установу не ўказвалі — толькі горад.

Па заканчэнні курсаў тыя слухачы, якія жадалі, маглі пісьмова здаць комплексны дыферэнцыраваны экзамен. Такіх аказалася 165 чалавек. Было дазволена карыстацца канспектмі. Усе здалі паспяхова і атрымалі сертыфікат з подпісам прываслаўнага архіерэя — архіепіскапа Гур'я. Працэнтаў 15 атрымалі адзнаку «выдатна», працэнтаў 35 — «добра», астатнія — «здавальняюча».

Чаканы эффект апраўдаўся. Упэўніўся ў гэтым сам, бо ўдзельнічаў ва ўсіх занятках, бачыў слухачоў, чуў іх пытанні. Гэта пацвярджаюць і супрацоўнікі ўстаноў: сярод слухачоў не было паўшалініцкага рэжыму. Таксама дзякуючы сваякі нашых падпечных, яны таксама адзначаюць станоўчыя перамены. Нарэшце, задаволенасць відавочная з боку саміх выпускнікоў. Выдача сертыфікатаў атрымалася ўрачыстай. Адзін з выпускнікоў атрымаў пасля вызвалення паступіў ў Мінскае духоўнае вучылішча на вочную форму навучання.

У 2023 годзе мы набралі другую групу, дзе ўступным экзаменам стала эса на тэму «Як я прыйшоў да Бога». Адзнаку, як і ў выпадку выпускнога экзамену, выстаўлялі выкладчыкі семінарыі. Аднак для тых, хто такія курсы скончыў, з'явілася патрэба працягнуць навучанне на больш высокім узроўні. І тады Сяргей Калдзека пазнаёміў мяне з дырэктарам Мінскага духоўнага вучылішча айцом Іаанам Задарожным, які пагадзіўся залічыць асуджаных у сваю ўстанову.

Такім чынам, у Мінскае духоўнае вучылішча паступілі 103 сертыфікаваныя выпускнікі Багаслоўскіх курсаў. У якасці ўступнага выпрабавання былі вызначаны сачыненне і сумоўе. Яны паступілі ўжо на двухгадовую праграму па паглыбленым вывучэнні асноў прываслаўнай веры і хрысціянскай маралі. Фармат навучання ў вучылішчы больш напружаны: па чатыры акадэмічныя гадзіны ў суботу і ў нядзелю. Гэта, насамрэч, цяжка для ўсіх: для супрацоўнікаў, навучэнцаў і выкладчыкаў. Таму некалькі чалавек адсяліся. Разам з тым, калі ўцягваецца, то ўнікае ў такіх занятках патрэба, бо тэмы на іх разглядаюцца глыбока, важныя і жыццёвыя. Па выніках выпускнікі атрымалі пасведчанне, якое дае права на праходжанне скарачанага праграмы для атрымання

дыплама. Ёсць ідэя працягнуць навучанне на катэхізацыйным аддзяленні вучылішча яшчэ на год, тады ўсё духоўнае навучанне зойме 4,5 года.

— **Якое ваша ўражанне ад праекта?**

— Вельмі добрае. Найперш, вельмі высокі ўзровень педагогаў. На Багаслоўскіх курсах выкладаюць такія таленавітыя педагогі, як іерарманан Яўстафі (Халіманкоў), протадыякан Геннадзь Малеёў... Яны раскаваюць прастай і зразумелай мовай і робяць акцэнт на тым, што прываслаўе — гэта рэлігія практычная. Яно дапамагае жыць.

Разам з тым, яно «не зручнае». Нездарма прафесар Восіпаў любіць паўтараць радкі нямецкага паэта Фрыдрыха Логау: «Так, бой з сабой самім — ёсць самы цяжкі бой, // Перамога з перамога — перамога над сабой». Любому чалавеку ўласціва сябе апраўдваць: «У мяне ўсё дрэнна, бо ўсе вакол вінаватыя». Прываслаўе вучыць шукаць крыніцу праблемы ў сябе. Калі гэты прынцып транспліраваць на псіхалогію, то ён будзе гукаць наступным чынам: вылучанне ад любой залежнасці пачынаецца з прызнання гэтай залежнасці. Праграма «12 крокаў» па вылучанні ад алкагалізму, напрыклад, пачынаецца з прызнання свайго дыягназу. Псіхалогія кажа: твае няўдачы ў мінуламу становяцца тваім вопытам толькі тады, калі ты бярэш за іх адказнасць на сябе. Калі прызнаць, працягваць, тады гэта становіцца рэсурсам, ад якога можна адштурхнуцца.

Прываслаўе «не зручнае» і тым, што вучыць разумець — ты горш за іншых. Хочацца некага асудзіць? Паглядзі на сябе — ты значна горш, чаго варта ты толькі твае думкі! Гэтыя рэчы працуюць. Яны вельмі важныя для выпраўлення, для матывацыі работы над сабой. Матывацыя — гэта ўнутраная патрэба, яна фарміруецца на падставе эмоцый.

Хлопці, якія навучаюцца ў вучылішчы, атрымліваюць поспех сацыяльна прымальнымі спосабам. Краевугольны камень выпраўлення — рабі нешта годнае і атрымаеш прызнанне. У дадзеным выпадку, сертыфікат, пасведчанне, дыплом аб духоўнай адукацыі — гэта прызнанне поспеху.

Вядома, праект новы, і час ад часу ўнікаюць патрэбы ў пэўнай карэкцыроўцы. Вырашаем пытанне з літаратурай і іншымі. Але шурпатасці непазбежныя ў любой новай справе.

«Наша задача — насычаць людзей не толькі ведамі, але і духоўна»

Гутарка з дырэктарам Мінскага духоўнага вучылішча протаіерэем Іаанам ЗАДАРОЖНЫМ, загадчыкам аддзялення катэхізацыйнага Мінскага духоўнага вучылішча Андрэем ГАРАНСКІМ і загадчыкам аддзялення дадатковай адукацыі Мінскага духоўнага вучылішча Святланай МАНДРЫК.

Андрэй ГАРАНСКІ: Сёлетня Мінскаму духоўнаму вучылішчы спяўнаецца 35 гадоў. Яно было заснавана яшчэ ў Савецкім Саюзе ў 1989 годзе і было самай першай падобнай навучальнай установай на усёй тэрыторыі

вялікай краіны. Заснавана яно было па благаслаўленні мітрапаліта Мінскага і Беларускага Філарэта (Вахрамеева).

Першапачаткова накіраванасць Мінскага духоўнага вучылішча была рэгенцка-пеўная. На той час была вострая неабходнасць у памочніках для сваяцэннаслужыцеляў — менавіта ў рэгентна, пеўных, псаломчыках. У 2014 годзе было прынятае рашэнне сярэдняй духоўнай школы аб'яднаць і на іх базе арганізаваць аддзяленні. Такім чынам атрымалася тры аддзяленні: рэгенцка-пеўнае, катэхізацыйнае і званароў. У 2022 годзе адкрылася аддзяленне царкоўнага мастацтва, дзе маюцца два кірункі: царкоўнае мастацтвазнаўства і іканаліс.

Летася адкрылася пятае аддзяленне — дадатковай адукацыі, бо з'явілася неабходнасць афармляць праекты з розных аддзяленняў, якія выходзяць за рамкі стандартнага навучальнага працэсу. Размова пра царкоўную фларыстыку, курсы для экскурсаводаў паломніцкіх паездак з прываслаўнай накіраванасцю, кагнітыўную і сямейную псіхалогію і прываслаўную дапамогу тым, хто пакутуе — знаходзіцца ў месцах пазбаўлення волі.

— **Адукацыйны курс «Прываслаўная дапамога тым, хто пакутуе» распачаць упершыню?**

Прот. ІААН: Так, прычым не толькі ў практыцы Беларускай прываслаўнай царквы, але, падобна, у больш шырокіх межах. У Расіі такога няма. Нашы выпускнікі атрымалі пасведчанне пра тое, што яны праслухалі курс і атрымалі залік на пэўным наборе прадметаў.

Андрэй ГАРАНСКІ: Мы вырашылі пакуль не выдаваць ім дыплом і не рабіць дыферэнцыраваную сістэму адзнак, бо дыплом Мінскага духоўнага вучылішча мае на ўвазе, што чалавек, які яго атрымаў, працуе па названай спецыяльнасці. Калі гэта катэхізацыйная работа, значыць, ён можа працаваць на прыходзе з дарослымі, моладдзю — на высокім узроўні і на сучаснай, зразумелай мове сведчачы аб прываслаўным веравучэнні і хрысціянскай маралі. Што датычыцца чалавека, які знаходзіцца ў папраўчым калоніі, то мы не ведаем, як ён сябе будзе паводзіць, калі адтуль выйдзе. Але мы даём яму магчымасць пасля вызвалення завяршыць навучанне ў Мінскім духоўным вучылішчы і атрымаць дыплом.

Прот. ІААН: Духоўная школа мае на ўвазе ў першую чаргу духоўнае ўзрастанне — у малітве, зносінах з Богам. Наша задача — насычаць людзей не толькі ведамі, але і духоўна.

— **Ці ёсць адваротная сувязь з вашымі навучэнцамі, якія знаходзяцца ў ізаляцыі ад грамадства?**

Святлана МАНДРЫК: Так, мы адчуваем зацікаўленасць. Узровень пытанняў, якія задае аўдыторыя, дастаткова сур'ёзны. Бачна, што тое, пра што яны пытаюцца, іх спраўды хвалюе. Напрыклад, яны напрасілі больш падрабязна разгледзець тэму пра прычыны зла ў нашым свеце. Відавочна, што яны над гэтым разважаюць, часам самі і адкаваюць на свае пытанні. Да таго ж яны шчыра дзякуюць за адказы і за лекцыі.

Андрэй ГАРАНСКІ: Такія пытанні ім бальш, падобна як рэагуе на дотык адкрыты нервы.

Для гэтай аўдыторыі бальш выразны інтарэс: як атрыманыя веды праламляюцца ў духоўным жыцці, на практыцы. Аж да аскецізму. Гэта здзіўляе.

Прот. ІААН: У абмежаваных умовах чалавек заўсёды разважае больш інтэнсіўна і глыбока пра сябе, пра сваё духоўнае жыццё, пра абставіны, якія яго прывялі ў месцы пазбаўлення волі. І мы ў гэтым упэўняемся.

— **Як хрысціянства ставіцца да знявольеных?**
Прот. ІААН: Хрыстос у прычыце пра Страшны Суд раскаваў, як Сын Чалавечы і Цар будзе судзіць усё народы і аддзельны адных ад іншых, і адным скажа сярод іншага: «У цямніцы быў, і вы прыйшлі да Мяне». Бог будзе судзіць нас не па тым,

як мы шмат маліліся і наколькі строгі трывалі пост. Ён будзе судзіць нас па тым, ці накармілі мы галоднага, ці напілі саміаглага, ці прынялі падарожнага, ці адзелі голага, ці адведзілі хворага і ці прыйшлі да зняволеннага. Тут размова ідзе не пра родных, а пра тых, хто мае ў такой падтрымцы патрэбу. Таму цалкам зразумела, што мы павінны быць уважлівымі да тых, хто знаходзіцца ў цяжкіх абставінах, каму патрэбна дапамога.

Калі мы ходзім у храм, трымаем пост і молімся, але жывём толькі для сябе, і заклапочаныя толькі ўласным камфортам, і нікому не аказваем міласці, то ўнікае пытанне: якія мы хрысціянцы? Тады словы Хрыста: «Быў галодны Я, вы не далі Мне есці; быў саміаглы, і вы не напілі Мяне; быў падарожны, і не прынялі Мяне; быў голай, і не адзелі Мяне; хворы і ў цямяцы, а не адведзілі Мяне», — будзе адносіцца да нас. Не заўсёды патрэбна наша матэрыяльная дапамога, часцей людзям патрэбна наша ўвага, падтрымка словам.

Дзякуй Богу, што мы ажыццяўляем гэты праект і Мінскае духоўнае вучылішча дапамагае людзям, якія знаходзяцца ў зняволенні. Мы ўдзячныя кіраўніцтву Дэпартамента выканання пакаранняў і Мітрапаліту Мінскаму і Заслаўскаму Веняміну, Патрыяршаму Экзарху ўсяе Беларусі, які благаславіў гэты праект.

— **Праект называецца нечакана: «Дапамога тым, хто пакутуе». Чаму менавіта тым, хто пакутуе, а не, скажам, асуджаным, зняволеным?**

Прот. ІААН: Месяцы пазбаўлення волі — не тыя, дзе знаходзіцца лёгка. Чалавек, які праходзіць там праз выпрабаванні, пакутуе. Любы грэх — гэта пакута перш за ўсё ўнутры сябе. Людзі, якія здзейснілі нейкую правіннасць, яны пакутуюць унутры і звонку. Яны знаходзяцца ў смутку. Мы можам дапамагчы прайсці гэтыя выпрабаванні без злосці, без нянавісці. Мы можам дапамагчы нашым навучэнцам лепш сябе асэнсаваць, напоўніць, накіравацца па шлях Хрыстова.

гігіены ў нечалавечых умовах. Спачатку яе прынялі, а потым яе правільна распаўсюдзілі на ўвесь барак.

«Хацеў бы, каб яны адчулі смак сапраўднай свабоды»

Гутарка з выкладчыкам прадмета «Асновы праваслаўнага веравучэння» для праекта «Праваслаўная дапамога тым, хто пакутуе» іерэем Давідам БАБРОВЫМ.

— **Айцец Давід, раскажыце пра ваш папярэдні педагагічны вопыт.**

— Я скончыў у Санкт-Пецярбургу свецкі педагагічны каледж і пасля магістратуры ў духоўнай акадэміі — магістратуру Расійскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Герца на спецыяльнасці «Педагагічная тэалогія». У мяне былі вопыт выкладання дарослым на Вышэйшых епархіяльных курсах святога Іаана Кранштацкага і дзецям — у гімназіі маглі прападобнага Амвросія Опцінскага. Акрамя таго, шмат выкладаў анлайн.

— **Выкладанне ў праекце «Праваслаўная дапамога тым, хто пакутуе» адрозніваецца?**

— Напэўна, тут я больш хваляваўся. Больш думаю пра тое, як мяне ўспрымуць. Потым зразумеў, што ў гэтай сітуацыі важна быць, а не здавацца. Перада мной людзі, якім цікава больш дзедацца пра Хрыста. Мая задача — гэтыя веды даць. Стараюся быць максімальна шчырым і зразумелым. Акрамя таго, імкнуся, каб веды, якія даю, навучэнцы маглі выкарыстоўваць у жыцці. Раблю ўхіл на практыку. І па лістах, якія яны пішуць на прыход, бачу, што вынік ёсць.

Не ведаю гэтых людзей асабіста, але раэчыцца, якую бачу, — светлая. Хацеў бы, каб у выніку маіх заняткаў яны адчулі Хрыста побач з сабой, каб адчулі смак сапраўднай свабоды, каб калі яны выйшлі, то выйшлі з Хрыстом, і далей у гэтай свабодзе ўдасканальваліся. Лічу, што праект вельмі важны для сацыуму.

Абараніць аснову — сям'ю і веру

У Свята-Елісавецкім манастыры прайшла сустрэча-дыялог «Захаванне і развіццё праваслаўнай культуры і духоўна-маральных каштоўнасцяў», у ходзе якой парламентарый Саюзнай дзяржавы з Мітрапалітам Мінскім і Заслаўскім Венямінам, Патрыяршым Экзархам ўсяе Беларусі, абмеркавалі важныя пытанні ў вызначанай тэме, а таксама акрэслілі далейшыя кірункі супрацоўніцтва і ўзаемадзеяння ў ёй.

У коле аднадумцаў прысутныя гаварылі не толькі пра зробленае, але і пра тое, што многіх непакоіць, мае вялікае значэнне, пра шляхі развіцця далейшага ўзаемадзеяння дзвюх краін:

— На фоне падзей, якія адбываюцца сёння ў свеце, праблема захавання духоўна-культурнай спадчыны, культурна-гістарычных традыцый і каштоўнасцяў з'яўляецца асабліва актуальнай і важнай. Таму што менавіта духоўная аснова дазваляе чалавеку правільна асэнсаваць падзеі ў яго і грамадскім жыцці з пункту гледжання вечнасці, прымаючы правільныя рашэнні, — адзначыў **Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі ВЕНЯМІН, Патрыяршы Экзарх ўсяе Беларусі.** — У XX стагоддзі чалавечыя сутыкнулася з вялікімі зменамі, узрушэннямі, прычынай якіх сталі розныя войны, эканамічныя, сацыяльныя, палітычныя, культурныя і ідэалагічныя крызісы і дэстабілізацыя працэсы. Гэта дало штуршок дэфармацыі духоўнай культуры грамадства. У ліку найважнейшых праблем выступае замшчэнне рэлігійных, маральных і каштоўнасных арыенціраў, расхістанне і забіццё векавых устояў, нацыянальных асаблівасцяў, гісторыка-культурных звычак і традыцый. І тое, што раней было само сабой зразумела, зараз патрэбна тлумачыць дзецям і маладым людзям. А ў іх часта ўнікае пытанне, а чаму так трэба і правільна, калі ёсць і іншыя варыянты? Як адказаць на гэта, як сцвярджаць нашы гісторыка-культурныя традыцыі і звычкі — гэта адны з важных нашых клопатаў.

Вядома, што ва ўсе часы як вялікія духоўныя настаўнікі, так і класікі беларускай і рускай літаратуры заклікалі чалавека да духоўнага ўдасканалення, да кантролю над сваімі паводзінамі, адказнасці за свае ўчынкi, справы і нават думкі. І сучасны чалавек таксама спазнае свет праз прызму духоўных каштоўнасцяў, таму так важна, каб у аснове гэтага фундаментна выхавання і фарміравання канкрэтнай асобы і грамадства была праваслаўная вера, якая складае сутнасць ментальнасці, духоўных

каштоўнасцяў усходне-славянскага народа... Работа над сабой, сваімі думкамі, выпраўленнем уласных недахопаў, усведамленне сапраўдных каштоўнасцяў любові, добра, прыгажосці павінна быць сэнсам жыцця чалавека. І тое, на жаль, вельмі адрозніваецца ад прапаганда знешняга свету, дзе нам кажуць, што трэба браць ад жыцця ўсё. У гэтым кантэксце асабліва важна не забываць пра сям'ю, бо яна — аснова фарміравання сістэмы жыццёвых каштоўнасцяў кожнага. Тут удзельнікі сустрэчы сшыліся ў меркаванні, што неабходна вярнуць сям'і функцыю выхавання, суправаджаючы яе ў розных кірунках і на ўсіх этапах развіцця.

Старшыня Камісіі Парламенцкага Сходу па культуры, навуцы і адукацыі Саюзнай дзяржавы Мікалай БУРЛЯЕУ, у сваю чаргу, спыніўся на тым, як важная сёння быць пільным да ўсяго, што прапагандаваецца людзям пад выгледам, напрыклад, таго ж культурнага прадукту:

— Ці ёсць карысць, калі ты, як прадстаўнік шоу-бізнесу, заваошуеш свет, а душы сваёй і душам тых, хто глядзіць на црбе, нашкодзіш. Той жа экран сёння мае вялікі ўплыў на чалавека. Мы дыварам экрану. Як казаў Фёдар Дастаеўскі, дыябал змагаецца з Богам, а месца бітвы — сэрца чалавека. І тое адбываецца ўвесь час, — адзначыў **Мікалай Пятровіч.** — Якімі будуць нашы навука, культура і адукацыя, такой будзе і будучыня нашай Саюзнай дзяржавы. Надшышоў час сказаць, што мы не будзем паніжаць духоўны ўзровень нашых народаў. Тое, што мы не можам зрабіць асобна ў нашых краінах, мы зольны зрабіць разам. Не вярта падавацца на тое, што зольна раздзяліць нас. Зараз трэба выратоўваць прыгажосць, і мы маем для гэтага ўсе магчымасці.

— Сёння правільна адзначалі, што мы нічога не страцілі, але ёсць моманты, дзе мы, магчыма, адыходзім убок, а патрэбна, наадварот, там сканцэнтраваць нашу слова і нашу ўвагу ў першую чаргу, — выказалася **начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы і па справах моладзі Мінгарвыканкама Вольга ЧАМАДАНАВА.** — Так, у нас ёсць шэраг праектаў, у тым ліку сумесных, якія накіраваны на захаванне сямейных каштоўнасцяў. Аднак вельмі важныя сэнс і глыбіня ўсёй той работы, якая праводзіцца. Ёсць неабходнасць удасканалення яе і далучэння новых людзей, ініцыятыў, больш шырокага патэнцыялу магчымасцяў... Паколькі ўсё пачынаецца з сям'і, таму з гэтых каранёў і вярта пачынаць работу ў розных фарматах: праектаў, сустрэч з маладымі людзьмі, бо шмат тэм яшчэ застаюцца адкрытымі.

Алена ДРАПОК.

— **У гэтым мэта курса?**

Прот. ІААН: Так.

Андрэй ГАРАНСкі: Гэты курс адкрывае сэнс самой пенітэнцыярнай сістэмы, бо роеніцтва — гэта «раскаянне» на лацінскай мове. Сістэма закліканая не калечыць людзей, не рабіць іх яшчэ больш азлобленымі, каб яны потым яшчэ больш прымушалі пакутаваць усіх вакол сябе, але мяняліся праз роеніцтва — раскаянне — і прыходзілі адтуль іншымі.

Вы пытаецеся, чаму яны «тыя, хто пакутуе», але мы казалі пра пытанні, якія ім бальчэ, — гэтыя пытанні сведчаць пра тое, што гэтыя людзі пакутуюць. Як пакутуе чалавек ад болю. У іх не проста боль, у іх боль духоўны.

Прот. ІААН: Мы ўсе тыя, хто пакутуе ад сваіх грахоў. Людзі, якія па-за Царквы, пакутуюць ад таго, што не ведаюць сэнсу свайго жыцця. Калі ёсць сэнс жыцця, калі бачыш побач Хрыста, тады разумеш усё: мэту, абставіны. І тады становішся свабодным. У кнізе «Нязгасная лампада» апісана, як людзі з верай, унутраным стрыжнем, якія трапілі ў лагеры, на Салаўкі, дзе найжудасныя ўмовы, заставаліся свабоднымі і гэтую свабоду прапаведвалі. Усім рэкамендую гэтую кнігу. Асабліва ўражвае раздзел пра фрэйлінг трох расійскіх імператрыц, якая з раскошных палацаў трапіла туды і засталася вернай сабе, захоўвала вакол сябе чысціню і парадак, трымалася

Тымі, хто прыходзіць вывучаць багаслоўе, рэальна рухае нешта светлае. Нават калі нехта прыходзіць таму, што яму сумна, ён атрымлівае самае неабходнае для чалавечага жыцця.

— **А калі чалавекам рухае нейкі карысны інтарэс?**

— Многія прыходзяць да Хрыста з-за карысных намераў: мы хочам, каб Ён вырашыў нашы праблемы, залячыў нашы раны, сцішыў наш боль, пазбавіў ад тургі і смутку. Мы звяртаемся да Бога, калі хочам цуду, хочам змяніць сваё жыццё. Нават калі чалавек прыходзіць толькі дзеля таго, каб зарэкамэндаваць сябе ў вачах іншых людзей і ў спадзяванні, што гэта станюча паўплывае на яго далейшае жыццё, — гэта добры шлях.

— **Што вы скажаце пра дыстанцыйную форму выкладання?**

— У гэтым ёсць перавага. Дыстанцыйная форма мае на ўвазе пэўную аўтаномію для навучэнцаў — кожны сам стварае сабе ўмовы для слухання. Я звяртаюся да ўсіх, і калі нехта не слухае, мне гэта не перашкаджае. Я не выдаткоўваю час на барацьбу за ўвагу.

Думаю пра тое, што перада мной людзі, кожны з якіх улюбёны Богам. Яны могуць гэтага не ведаць, але я павінен ім казаць так, каб яны гэта адчулі. Стараюся звяртацца да кожнага канкрэтнага чалавека. Звяртаюся да Хрыста ў чалавеку, каб чалавек пажадаў Яго адчуць, сустрэць.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

РЭЛІГІЙНЫ ТУРЫЗМ АД «А» ДА «Я»

Калі мы кудысьці прыязджаем у якасці турыстаў, нас заўсёды прыцягваюць мясцовыя храмы — звычайна гэта самыя адметныя аб'екты, якія расказваюць пра гісторыю і культуру народа. А ёсць яшчэ і рэлігійны турызм і паломніцтва, якія займаюць асобную сферу ў турыстычнай галіне. Тут патрэбны спецыяльныя веды і асаблівая падрыхтоўка. Для таго каб палегчыць жыццё экскурсводам, а таксама задаволіць усіх, хто цікавіцца гэтай тэмай, па замове Нацыянальнага агенцтва па турызме быў выдадзены дапаможнік «Метадычныя рэкамендацыі па распрацоўцы і правядзенні экскурсій па рэлігійных аб'ектах» ад калектыву аўтараў, дзе ўся важная інфармацыя сабраная ў адным месцы.

Сам дапаможнік складаецца з трох асноўных раздзелаў: тэарэтыка-гістарычнага, метадычнага і практычнага. Паводле слоў аднаго з аўтараў, **прарэктара па вучэбнай рабоце**

Інстытута тэалогіі імя святы Мядзведзія і Кірылы БДУ Андрэя ГАРАНСКАГА, перад імі стаяла даволі цяжкая задача: даць кароткую характарыстыку мінулага і цяперашняга стану розных канфесій Беларусі.

— Калі казаць толькі аб праваслаўнай царкве, то такая гісторыя будзе няпоўнай. Для таго каб мець уяўленне аб канфесійнай гісторыі Беларусі, нам патрэбны і католікі, і грэка-католікі, і пратэстанты, і мусульмане з іўдзеямі, — тлумачыць ён.

У выданні прадстаўлена кароткая характарыстыка розных веравызнанняў, а таксама табліца традыцыйных і найбольш шматлікіх канфесій нашай краіны. Сярод іх можна знайсці нават армянскую апостольскую царкву і старавераў.

Метадычнымі распрацоўкамі для выдання займаецца **экскурсавод Алена СЕМЧАНКА.** Паводле яе слоў, у аснове гэтага раздзела ўкладзена старое добрае экскурсознаўства. Аднак яе

задача заключалася ў тым, каб паказаць менавіта асаблівасці правядзення паломніцкіх паездак, якія ў аснове маюць духоўную сутнасць.

Апошні практычны раздзел, у сваю чаргу, уключае ў сябе правільны паводзін на культурных аб'ектах. Адсюль можна дзедацца, якія трэба робіць, а сама што можна і нельяга рабіць у хрысціянскіх храмах, мячэцях і сінагогах.

На думку **дырэктара Нацыянальнага агенцтва па турызме Дзмітрыя МАРОЗОВА,** кніга атрымалася вельмі ўдалай і сістэматызаванай.

— Часам экскурсаводам не хапае ведаў для таго, каб паднесці рэлігійную тэму цікава і даць людзям магчыма масць разумець і счытваць гэты вялізны блок аб'ектаў на зусім іншым узроўні, — адзначыў ён. — Гэта выданне зольнае выправіць сітуацыю. Яго хочацца чытаць і выкарыстоўваць на практыцы.

Лізавета ГОЛАД.

реализует на конкурсной основе
(с повышением начальной цены)
бывшее в употреблении
неиспользуемое имущество:

№ лота	Наименование	Инв. номер	Начальная цена без НДС, руб. РБ	Начальная цена с НДС, руб. РБ
гр. 1	гр. 2	гр. 3	гр. 4	гр. 5
1	Вагон-цистерна модели 15-1424-03	06261911, 06261912, 06261913, 06261914, 06261953, 06261954, 06261955, 06261956, 06262023, 06262024, 06262025, 06262026, 06262092, 06262093, 06262108, 06262112	465 600,00	558 720,00
2	Емкость конденсата V-200 м³	143206	64 250,00	77 100,00
3	Емкость конденсата V-200 м³	143207	64 250,00	77 100,00
4	Агрегат сварочный дизельный АДД-4004	06274841	2 120,00	2 544,00
5	Цистерна съемная 2 м³	06273326	10 477,00	12 572,40
6	Цистерна съемная 2 м³	06273327	10 477,00	12 572,40
7	Резательная машина	195111	1 985,00	2 382,00
8	Резательная машина	195112	1 985,00	2 382,00
9	Резательная машина МРБ-100	195349	8 011,00	9 613,20
10	Экструзионная линия «Арсенал-1600Е»	196797	132 357,00	158 828,40
11	Установочная рукавная пленки УРП-1500-3	192490	39 562,00	47 474,40
12	Шкаф упр. э/приводом ШУЭ1-2.2 IP54 2,2кВт	194261	865,00	1 038,00
13	Шкаф упр. э/приводом ШУЭ1-2.2 IP54 2,2 кВт	197262	865,00	1 038,00
14	Шкаф упр. э/приводом ШУЭ1-75 IP54 75 кВт	197268	6 266,00	7 519,20

Состояние удовлетворительное.

Предложения принимаются по адресу:

211441, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101, до 9.30 по местному времени 14 марта 2024 года

с пометкой на конверте «Реализация неликвидов, 14.03.2024» либо в электронной форме на e-mail: tender_box@naftan.by с вышесказанной пометкой.

Извещение на проведение конкурса размещены на сайте www.naftan.by

Контактные телефоны: 8 (0214) 59-89-26, 8(0214) 59-88-42.

УНП 600013293

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие

«Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона)

по поручению государственного объединения

«Управление бытового обслуживания населения Минской области» (продавец)

проводит открытый аукцион по продаже

ИЗОЛИРОВАННОГО ПОМЕЩЕНИЯ № 766

с инв. № 600/D-65078

(назначение – торговое помещение)

общей площадью 25,6 кв. м,

расположенного по адресу: Минская область,

Минский район, Шомыслицкий с/с, район д. Озерцо, Менковский тракт, 2-766 (изолированное помещение обременено договором аренды по 14.08.2024 г).

Сведения о земельном участке: кадастровый номер – 62368800001000404, пл. 1,8813 га (территория перспективного развития г. Минска, площадь 1,8813 га).

Начальная цена без НДС – 12 000,00 бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены – 1 200,00 бел. руб.

Информация о торгах опубликована на сайтах: minsk-region.gov.by, gki.gov.by, rit.by

Аукцион состоится 14.03.2024 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 13.03.2024 до 17.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11. Тел. для осмотра (8044) 722-03-84.

УНП 600013293

15 марта 2024 г. в 15.00 состоится годовое общее собрание акционеров ОАО «Лорри-Сервис».

Повестка дня:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности общества за 2023 год и основных направлениях деятельности общества в 2024 г.

2. Отчет совета директоров общества за 2023 г.

3. Об утверждении годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности общества за 2023 г.

4. Об утверждении распределения прибыли общества по итогам работы за 2023 г., о выплате дивидендов за 2023 г.

5. Об утверждении основных направлений использования прибыли в 2024 году и первом квартале 2025 г.

6. О материальном вознаграждении членов совета директоров и ревизора общества.

7. Об избрании членов совета директоров и ревизора общества. Местонахождение ОАО «Лорри-Сервис»: г. Брест, ул. Дубровская, 36. Место проведения собрания: г. Брест, ул. Дубровская, 36. Время регистрации в день проведения собрания – с 14.30 до 15.00. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни с 20 февраля 2024 года (с 14.30 до 15.00) по месту нахождения общества. Дата сбора реестра – 15.02.2024 г.

Совет директоров.

УНП 600013293

3 архіўных крыніц

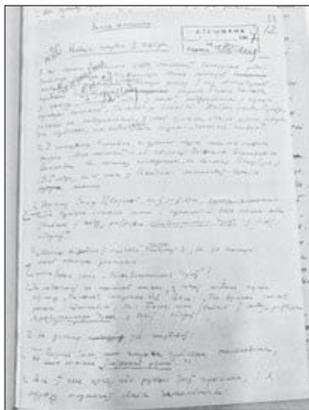
ЗАГАДКА «ЎПОЎНЕНАЙ РУКІ»,

альбо Фельетон Вялюгіна

На што толькі не натрапіш, перабіраючы архіўныя дакументы! Вось і я, калі знаёмілася з фондам газеты «Літаратура і мастацтва» ў Беларускам дзяржаўным архіве-музеі літаратуры і мастацтва, напаткала шмат цікавінак. Сярод іх — рукапіс артыкула паэта Анатоля Вялюгіна, надрукаванага ў газеце 9 сакавіка 1957 года. Нядаўні фронтавік, малады яшчэ паэт Вялюгін, супрацоўнік «ЛіМа», настроены ваяўніча, бо — «адліга», бо хочацца выказацца смела, нешта змяняць да лепшага... Жанрава артыкул вызначаўся аўтарам «Замест фельетона», а называўся «Новыя жарты ў эфіры».

Пачатак адразу пераносіць нас у атмасферу тых гадоў:

«У дні першага Усесаюзнага з'езду мастакоў беларускае радыё знаёміць слухача з творчасцю найлепшых магістраў жывалісу і скульптуры Беларусі. Кожную раніцу ў час літаратурнай перадачы мы слухаем нарысы Барыса Усцінава з цыклу «Хараста побач з намі», надрукаваным у першым нумары часопіса «Польмя» за гэты год».

Як вы разумееце, жанр фельетона прадугледжвае, што будучы выкрываца нейкія недахопы... Аднак сарказм аўтара датычыцца не зместу нарысаў Барыса Усцінава, а работы дыктараў, якія іх агучваюць.

«У панядзелак 4 сакавіка а дзевятай гадзіне пачалася перадача нарыса «Шлях мастака» — аб творчасці Валяціна Віктаравіча Волкава. На пачатку апавядаецца, як выглядаў Пецярбург у 1965 годзе, калі там у Акадэміі мастацтваў вучыўся мастак.

Дыктар Іосіф Цвярской, як заўсёды, чытае з пафасам — «Па вуліцах імчалі рысакі і аўтамабілі, якія толькі што ўвайшлі ў моду, развозячы яснавальможную дрэў з балёў і абедаў...»

«Штосьці наблытана ў перадачы», толькі падумаў я, як усе жыхары маёй кватэры запыталі:

«— Якая гэта «яснавальможная дрэў»?»

Я падышоў да кніжнай шафы, і пачаў лістаць першы нумар «Польмя». Старонка 129. Вось: «Па вуліцах імчалі рысакі і аўтамабілі, якія толькі што ўвайшлі ў моду, развозячы яснавальможную дрэў з балёў і абедаў...»

Што ж, і сёння ў нас пільная ўвага скіраваная на чысціню абедзвюх дзяржаўных моў, але ці слухаюць усе дзеячы культуры тэматычныя перадачы беларускага радыё? Ці ў эпоху «сецваратуры», дзе дазволена любіць вольнасьці з мовай, адсочваюць памылкі, спрабуюць звярнуць на іх увагу,

як ваяўніча зрабіў Анатоль Вялюгін у далёкім 1957-м? Чытаем далей...

«А дыктар усё жартавіў:

«Відаць было, што карціна зроблена таленавіта, што напісана «ўпоўненай рукою»...?»

Але ў мяне цяпер пад рукою быў арыгінал, і я адразу тлумачу сваім дамацадцам:

— Не «ўпоўненай рукою», а «ўпэўненай»?

На працягу трыццаці хвілін я знаходзіўся ў ролі радыётлумача. Часам «жарты» Іосіфа Цвярскога цяжка было зразумець не толькі з пункту гледжання філалогіі, але і палітыкі, тады мне даводзілася тлумачыць толькі дакладна і сур'ёзна. Дыктар гаварыў аб надыходзячай рэвалюцыі. «У народных глыбінях выспявала ідэя вялікага шуму». Якаясьці лухта. Ідэя вялікага шуму? Зноў дапамог часопіс, дзе ўсё зразумела: «У народных глыбінях выспявала ідэя вялікага штурму».

У дзверы пастукаў абураны сусед: — Што яны там гародзяць у эфіры?»

— Жак...

— Гэты Цвярской яшчэ так сабе, нішто, сёння толькі дужа блытае. А васьм дыктар Асмолава... Я заўсёды выклічаю радыё: так калечыць, так калечыць беларускую мову...»

Дарэчы, «палітычная» заўвага Вялюгіна наконт паблытаных «шуму» і «штурму» некалькімі гадамі раней магла мець фатальныя наступствы для дыктара Цвярскога. Памятаеце фільм Андрэя Таркоўскага «Люстэрка», дзе гераіня-карэктарка з шалёнымі вачыма сярод ночы бяжыць у друкарню правярць рукапіс, бо ёй падалося, што прапусціла памылку? Прыпісалі б Цвярскому шкодніцтва і антысавецкую прапаганду, і ўсё... Але часы змяніліся, у модзе былі вострыя дыскусіі, пасля якіх не ляцці галовы...

«У друку неаднаразова гаварылася ўжо аб «дзівосах» і «жартах» у эфіры, якія часта і шчодрэ «адпускае» беларускае радыё. Я занатоўваў новыя, апошнія «жарты». Хочацца верыць, што яны сапраўды былі ў апошні раз».

Гэтак заканчвае Анатоль Вялюгін свой артыкул.

На жаль, звестак пра дыктараў, якіх паэт згадвае ў сваім фельетоне, у энцыклапедыях няма. Вось пра Валяціна Волкава, народнага мастака Беларусі і заснавальніка цэлай дынастыі беларускіх мастакоў, звестак хапае. Бо хто не ведае ягоную знакамітую карціну «Мінск 3 ліпеня 1944 года», якая адлюстроўвае вызваленне беларускай сталіцы ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў? Карціну Волкаў скончыў у 1955-м, незадоўга да таго як

на беларускім радыё прагучала згаданая Вялюгіным перадача, а ў 1957-м адбылася яшчэ адна важная для Волкава падзея (акрамя таго, што ён удзельнічаў ва Усесаюзным з'ездзе мастакоў і атрымаў званне прафесара) — на Беларусь быў вернуты напісаны ім у 1927 годзе партрэт Максіма Багдановіча, вывезены нацыстамі ў Германію.

Цікава было і пашукаць, хто ж такі згаданы Вялюгіным Барыс Усцінаў, аўтар грунтоўнага нарыса пра Валяціна Волкава? Няма такога мастацтвазнаўцы... Затое ёсць беларускі гісторык мастацтваў, арт-крытык Ізраіль Барысавіч Элентух, які ў 1956 годзе напісаў работу «Валяцін Волкаў». Так што з вялікай верагоднасцю ён і хавецца пад псеўданімам «Барыс Усцінаў».

Ва ўсім знаходзіш следы часу...

Але гэта яшчэ не ўсе дзівосы знойдзенага рукапісу. Справа ў тым, што на зваротным баку іншы перакрэслены рукапіс, як можна зразумець, чарнавік перакладу верша, дакладнай, часткі паэмы. Почырк відавочна Анатоля Вялюгіна.

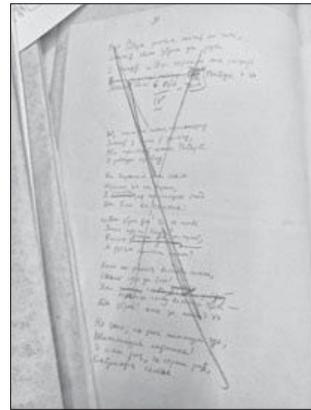
«Ай, то не сокал-дальнезор,
Зляцеў з гары ў даліну,
То прыляцеў юнак Роберт
У родную краіну.

На вараным кані сваім
Крыляе ён па край,
У астатні раз шатландскі люд
Да бою ён склікае.

«Да зброі ўсе! Ці не жыве
Яшчэ адвага ваша?
Кляліся ўмерці ўсе за край,
А дзе ж прысяга наша?

Хто не зарокся вольным стаць,
Няхай ідзе да бою,
Хто помніць славу вольных дзён —
Да зброі! Хто за мною?»

Не згас, не згас шатландскі дух,
Шатландыя паўстане!
У сёмы раз, як першы раз,
Сабраліся сяляне».

Калі звернецца з біябібліяграфічным даведнікам, дзе пералічаны пераклады Вялюгіна, робіцца зразумелым, што гэта яго пераклад паэмы Лесі Українкі «Роберт Брус, кароль шатландскі». Рукапіс перакладу з праўкамі, так што можна прасачыць, які паэт шукаў дакладныя словы. Напрыклад, фраза «Кляліся згінуць у баі» ім заменена на «Кляліся ўмерці ўсе за край» — і гэта сэнсава больш трымае і ёміста. Не проста «згінуць» — а за радзіму! Так што і ў сваёй уласнай творчасці Анатоль Вялюгін пільна сачыў за культурай слова. Чаго і нам з вамі, чытачы, застаецца пажадаць.

Людміла РЫБЛЕўСКАЯ.

Людміла МАРКОЎСКАЯ нарадзілася ў Астравецкім раёне. Скончыла фіналігічны факультэт БДУ, выкладала ў навучальных установах Мінска. Працавала ў Міністэрстве культуры Рэспублікі Беларусь.

Думаецца, невыпадкова Людміла Маркоўская, педагог па прафесіі, прапануе на конкурс «Звязды» алавяданне пра настаўніцу.

Дырэктара вясковай школы Валянціну Аляксееўну можна без перабольшвання назваць проста гераічным чалавечкам. Яе любоў да дзяцей, самаахвярнасць і пачуццё абавязку — выдатны прыклад для сённяшняга маладога пакалення педагогаў.

Алена БРАВА.

Валянціна Аляксееўна выглянула ў акно кабінета і няўхвальна пахітала галавою: за цяплячай курыў рослы сямкласнік Міхееў. Вучыцца Віця не хацеў, настаўнікі ледзь на цагвалі яму дзяжурныя «траякі», але ў жыцці быў хуткім і кемлівым.

Аднак цяпер дырэктарку займалі іншыя думкі. Скончылася кароткая другая чвэрць, пачаліся зімовыя канікулы. На шостае студзеня яна заказала трыццаць білетаў у цырк. Для вясковых школьнікаў паездка ў горад — падзея. Да сталіцы 160 кіламетраў. Не так і многа, але, калі вьезаш дзяцей, заўсёды хвалюешся. Валянціна Аляксееўна схадзіла на цагельны завод да шэфі, яны выдзелілі аўтобус. Праўда, кіроўца ёй не спадабаўся, але дырэктар прадпрыемства сказаў, што другога няма і не будзе. Ну што ж, выбіраць не прыходзілася.

З надвор'ем не пашанцавала: у суботу з ночы дзьмуў калючы вецер. Парывы яго ўзімалі з зямлі снег. Разам з піанеражатай правярылі, ці цёпла апранутыя дзеці, — і ў дарогу. Выехалі рана, таму паспелі ў музей, паабедалі ў кафэ, а ў тры гадзіны пачалося цыркавое прадстаўленне. Пазіраючы краем вока на акрабату, Валянціна Аляксееўна больш глядзела на сваіх дзяцей. Іх твары свяціліся шчасцем. Калі на арэне з'явіліся клоўны, аглушальны рогат прадастуднага Міхеева ўзяў пад самы купал.

Назад выехалі ўжо ў прыцемках. У аўтобусе было цёпла і весела. Міхееў у праходзе, імітуючы дрэсіроўшчыка тыграў, строіў зверскія морды. Але праз гадзіну стомленасць узяла сваё, усе заціхілі, задрамалі. Валянціна Аляксееўна не спала, занепакоена пазірала ў акно.

Калі да іх вёскі засталася кіламетраў пяць-дзясят, мотор раптоўна ўзроў, чхнуў і заціх. — Во цырк! Зламаліся, — сказаў кіроўца. Паступова аўтобус астываў. Усе зарухаліся, зашাপталіся, пачалі зашліпваць гузікі.

— Адам! Трэба нешта рабіць, бо дзеці змерзнуць, — Валянціна Аляксееўна кінула да шафёра, які, аглядзеўшы татер, вярнуўся ў кабінку.

— А я прычым? Гэта вашыя дзеці. — Ну, ведаецца! А аўтобус, між іншым, ваш. І я не ўмею яго рамантаваць. І не ўжымляцца, не тая сітуацыя.

— А што мне — галасіць? Плаццё мне пагадзіна — гадзіннік цікае, грошчкі парксыс капаюць. Кажух і валёнкі цёплыя, рукавіцы футравыя. Хоць усю ноч магу сядзець. Ды і генератар тут адрамантаваць немагчыма.

— Адам! Вы павінны пайсці за дапамогай. Ужо градусяць дваццаць марозу. Калі ласка, я вас вельмі прашу! Мы не можам рызыкаваць здароўем дзяцей!

— Да бліжэйшай вёскі трынаццаць кіламетраў. Вунь як мяцеліца разгулялася. Я, што, падобны на дзцяка?

— Свае думкі на гэты конт я пакіну пры сабе... Дзеці! Усталі! Давайце паскачам. Адзін, два, тры! Адзін, два, тры!... Праз гадзіну сцягнее, і мароз стане мацнейшым, — яна зноў звярнулася да кіроўцы. — Збірайцеся хутчэй, вы ж мужчына як-ніякі!..

— Скажаў: не пай-ду!
— Чула, што вы адбывалі пакаранне, аб многім, відаць, думалі. Вось і цяпер падаўце...
— І што? Я там толькі два гады прабыў, а потым мяне ўчыстую апраўдалі! Карацей, не пайду!

Валянціна Аляксееўна ледзьве стрымала слёзы. Задумалася, але толькі на хвіліну.

— Ну калі так, тады за дапамогай апраўлюся я, — сказала расшуча. — А вы

Людміла МАРКОЎСКАЯ

ТРЫНАЦЦАЦЬ КІЛАМЕТРАЎ

пойдзеце ў бліжэйшы лес, насячэце дрэў, распаліце каля аўтобуса вогнішча і будзеце грэць дзяцей. Вы будзеце сачыць, каб ніхто з іх не абмарозіўся, будзеце скакаць і бегаць разам з імі, нават расказваць ім казкі, чорт вас бяры! І калі хоць з адным дзіцем што-небудзь здарыцца, я жалезна абяцаю вам другі тэрмін.

— Дзеці, — звярнулася яна да прыціхлых школьнікаў. — Вось мой загад. Усім слушацца Адама Антонавіча! Спаць нельга! Кожны назірае за сваім суседам. Міхееў! Віця! Ты застаешся за старэйшага. Я абавязкова вярнуся на другім аўтобусе гадзіны праз тры. Чакайце.

— Аляксееўна! Ты што? З глудзу з'еха-ла? Куды ты ў такім прыкыдзе сабралася? Нагнайс, я табе нешта скажу. Ты не думай, я адразу пайшоў бы, але я толькі што пасля аперацыі, мне грыжу выразалі, сетку падшылі, швы могуць разысціся, не дайду. Саромеюся сказаць...

— Ну тады тым больш не абмяркоўваецца. Кажух не вазьму, гэта дзецям. Усё. Я пайшла.

Яна хутка пакрочыла па дарозе, прыкідваючы, калі дабярэцца да Варнян.

...Між тым змрочныя далеглыя дзеньчыны па-чала сінючага лесу спачатку быццам занавесіліся шэрым вэлюмам, а потым патанулі ў мутным жэле. У галаве круціліся планы выратавання. Яна глядзела наперад з надзеяй убачыць хоць якую прыкмету жыцця: агеньчык, каня, хату... Але нічога не бачыла, акрамя каламутнага кружэння снежнай віхуры. У будні дзень хоць якая машына праехала б, а так трыя берагчы сілы і спадзявацца толькі на сябе. Замець віхрылася і круцілася па дарозе, выпісваючы мудрагелістыя крэндзелі. Жанчына, падладжваючыся пад рытм хады, прынялася ўспамінаць вершы пра завіруху:

*Метелі летелі, метелі мели,
Метелі свистели до самой земли...*

*Мело, мело по всей земле,
во все пределы...*

*Гуляет ветер, порхает снег,
Идут двенадцать человек...*

*Мёртвое поле, дорога степная,
Выюга тебя заметает ночная...*

Апошні верш — дакладна не пра яе. Яна дойдзе, бо дзецям патрэбная дапамога!

Зусім сцягнула. Не было бачна ні хмар, ні зорак. Шлях у апраметнай цемры здаваўся бясконцым. Вакол не было іншых арыенціраў, акрамя гурбавога снегу вышынёй у палову чалавечага росту паабалал дарогі.

Праз некаторы час Валянціна Аляксееўна стамілася. Яе калаціла. Снег коса ляцэў з неба і ладзіў дзікія скокі. Моцны вецер не даваў ісці, жменямі шпурляў у твар калючыя лідзіны так, што захоплівала дыханне. У снежнай кругаверці чуліся шыпячы свіст і вышчэ, якое напамінала воўчае.

...Старая ваўчыца цяжка бегла па полі ўздоўж дарогі. З паўгадзіны назад яна ўдала папаялава, поўнае пуза валаклося па снезе.

у ліпені 1943 года «пал смерцю храбрых на Курской дуге». Цяпер ужо не супакоіш сябе: воль вернецца бацька... Не вернецца.

Вось косьці і жне нароўні з дарослымі, і барану-валухаўці цягне, і цяжкі плуг. Калі ўжо зусім не пад сілу, не плача, толькі мацней зусікае ў кулачкі напрацаваныя рукі.

...Люты мароз скаваў твар. Снег пышна, як сярэбраная парча прыбранай труны, пагаспадарску кладзецца на пуховую хустку Валянціны Аляксееўны, на ўсё яе цела.

...Раздаецца галас маці: «Ну, Валя, упрагайся. Ведаю, што цяжка. Але табе пятаццаць ужо». Валя цягне саху. Сошнікі крышаць глебу, ные спіна. Увязваючы ў халоднай зямлі, упіраючыся з апошніх сіл, яна ідзе наперад...

Але што гэта? Нездзе плачуць дзеці! Іра, Соня, Міша, кучаравая Оля, сур'ёзны Пеця ў акуларах, Люда з цяжкімі коскамі, прыгажун Коля з блакітнымі вачамі, рыжы Міхееў са смешнымі віхрамі. Што здарылася? Чаму яны плачуць?! Я старэйшая, я павінна ім дапамагчы!

Неймаверным высілкам волі разляпіўшы вейкі, якія змерзлі, Валянціна Аляксееўна расплюшчыла вочы. Дарога ляжала перад ёй, белая і стэрільная, як марля. Божухна

Паназірала нядобрымі жоўтымі вачыма за цёмнай постацюю, што адзінока рухалася па дарозе, але ўспомінула пра сваіх ваўчанят і заспяшалася да логава.

Пачаўся буран. На зямлі і ў небе выла і раўно. Вецер дуў усё апантаней, абпальваючы твар настаўніцы, не даючы дыхаць. Рук і ног яна даўно ўжо не адчувала, модныя боцікі амаль не грэлі, вейкі і валасы пакрыліся інеем. Ад стомленасці яна перастала звяртаць увагу на холад. Сілы пакідалі. Паслізнуўшыся на ледзяной каліне, якая хавалася пад снегам, павалілася. Вось ён, шчаслівы стан спакою... Лянота варушыцца, лянота дмае... Жанчына правалілася ў цёмную нірвану...

...У хаце ціха, толькі мерна цікаюць ходзікі. У двары надрываецца рыжы певень Генерал. Пара падымацца. Сёння трэба сёць азімае жыта. Грукнулі ў сенья дзверы, пачуліся лёгкія крокі, звяканне падойніка. Маці ўвайшла ў хату з малаком. Завязала ў хустку абед на поле: бульба ў мундзірах, соль, цыбуля, крывыя агуркі з агарода, палова каравага. Хлеб пакуюць самі: вільзінцы жытнёвыя боханы кілаграмы на тры ляжач пад вышыванымі ручнікамі з чырвонымі і сінімі пэўнямі. Бацька любіў такі хлеб.

Памяць пра бацьку сціснула сэрца, перанесла ў той далёкі ліпенскі дзень, калі ён сыходзіў на вайну. Моцны і дужы, татка сядзіць на кані. Сонька з Ірчай чапляюцца за яго боты і плачуць, маленькі Мішка раве на руках у мамкі.

— Ну вось што, дзяўчаткі, кінце вы гэту мокрую справу. Скура лаб'ём немца і вярнуся. А пакуль што вы маеце памочніцы. Валя, ты старэйшая. Застаешся за мяне.

А напрыканцы 1943-га прыйшоў шэры трохкутнік: Філіпенкаў Аляксей Дзмітрыевіч

мой, куды ісці? Здаецца, у гэты бок? З цяжкацю паднялася, сціснула адраўнелыя рукі ў кулакі і пакрочыла зноў, ледзь цягнучы па снезе непаслухмяныя ногі. У галаве стукала: «Я старэйшая. Я моцная! Трэба дайсці! Дапаўзі! Выратаваць дзяцей!»

Раптоўна вецер змяніў напрамак і, прадуваючы наскрозь токае паліто, стаў падштурхоўваць яе наперад. З ворага ён ператварыўся ў саюзніка. Нечакана нешта шэрае паўстала з белаі імглы. Калі падышла бліжэй, зразумела: гэта цагляная сцяна. Абапіраючыся на яе, дацягнулася да дзвярэй і ў тусклым святле ляпчаткі прачытала: «Варнянская музычная школа».

Усе спалі. Яна доўга стукала ў акно дырэктара мясцовай школы-інтэрната і, калі ён расчыніў дзверы, упала яму на рукі і захрыпела:

— Хутчэй! Там дзеці замярзаюць! Тэрмінова патрэбны трактар, цёплы аўтобус, гарачы чай, коўдры, валёнкі, урач!

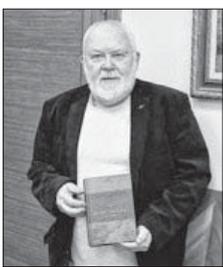
— Э, мілая мая, урач табе самой патрэбны, ты, відаць, шчочкі адмарозіла. Колькі ж ты прайшла, дзевачка даражэнькая? Марыя, цягні спірт хутчэй!

Усё скончылася добра. Дапамога прыбыла. Дзіцят прывалі ў цёплы аўтобус, адпалі гарачым чаем. Перабіваючы адзін аднаго, яны расказвалі, як Адам Антонавіч развёў вогнішча «да самага неба», як усе па чарзе грэлі ногі ў яго велізарных футравых рукавіцах, як ён спяваў ім песню. А калі надоўга адышоў у лес за чарговым бярэмам сухіх галін і агонь ледзьве не пагас, Міхееў здаваўся падпаліць запасное кола...

Валянціна Аляксееўна смяялася ў плакала адначасова, абдымаючы сваіх родныхніх перабінтаванымі рукамі.

«Звязду» наведваў расійскі пісьменнік Мікалай Чаркашын

Мікалай Андрэевіч ЧАРКАШЫН — ураджэнец Ваўкавыска. У беларускіх гарадах Шчучын, Слонім, Баранавічы і Ваўкавыск правёў сваё маленства, дзяцінства, юнацтва. Бацька Мікалая — афіцэр-франтавік Андрэй Чаркашын — служыў у розных вайсковых часцях у Чырванасцяжнай Беларускай венай акрузе.

Фота Вітара ІВАНЧЫКА

Нагодой для сустрэчы з Мікалаем Андрэевічам у Выдавецкім доме «Звязда» стаў выхад у Мінску яго чарговай кнігі — рамана «Генералі сорака першага года». Твор з'яўляецца працягам рамана «Брестскіе врата», які таксама пабачыў свет у Выдавецкім доме «Звязда». І першая, і другая кнігі зацікавілі ўвагу чытачоў. Па рамана «Брестскіе врата» прай-

шла прэзентацыя ў мінскай кнігарні «Светач». Пра кнігу шырока пісалі ў беларускім перыядычным друку.

— Мы хацелі б разам з Мікалаем Чаркашынм праехаць з прэзентацыйным цыклам яго ваенных раманаў па ўсёй краіне, — сказаў на сустрэчы дырэктар — галоўны рэдактар Выдавецкага дома «Звязда», старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ. — Ужо ёсць дамоўленасці пра сустрэчы ў розных бібліятэках, музеях, іншых установах культуры. Раманы Мікалая Андрэевіча прысвечаны падзеям 1941 года на тэрыторыі Беларусі, першым дням Вялікай Айчыннай вайны, расійскай вайны.

Дарчы, М. Чаркашын — член Саюза пісьменнікаў Беларусі, а таксама член

Саюза пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі. Цяпер да выхаду ў свет у «Звяздзе» рыхтуецца новы твор расійскага пісьменніка, які прадоўжыць тэму адлюстравання падзей першых дзён Вялікай Айчыннай вайны, распачату ў кнігах «Брестскіе врата», «Генералі сорака першага года».

Кастусь ХАДЫКА.

Купала ў новым ракурсе

Фонды музея Песняра папоўніліся цікавымі экспанатамі

У Дзяржаўным літаратурным музеі Янкі Купалы адбылася ўрачыстая цырымонія перадачы ў дар музею новых экспанатаў. Фонды музея папоўніліся дзвюма графічнымі работамі вядомага беларускага графіка Сямёна Геруса «Янка Купала ў Ляўках» і «Сяўба», а таксама сувенірным партсiгарам мінулага стагоддзя з выявай вялікага класіка.

Перадаў экспанаты ў дар музею калекцыянер Андрэй Філатаў.

— Для мяне з'яўляецца гонарам у 80-годдзе з дня стварэння выдатнага музея Янкі Купалы паднесці ў дар экспанаты, звязаныя з імем песняра, — адзначаў ён.

Дарэчы, раней калекцыянер перадаў у Дзяржаўны літаратурна-мемарыяльны музей Якуба Коласа графічную работу Міхаіла Моўчана, невядомую фатаграфію і бронзавы настольны медаль, выпушчаны да юбілею народнага паэта. «У гэтым я як патрыёт сваёй краіны выказавао сваю грамадзянскую пазіцыю, вялікую павагу і шанаванне да вялікай спадчыны класікаў роднай літаратуры», — сказаў Андрэй Філатаў.

Дырэктар музея Ганна Галінская падзякавала яму і выказала ўпэўненасць, што супрацоўніцтва з членамі Беларускага рэспубліканскага грамадскага аб'яднання калекцыянераў працягнецца.

Віктар ІВАНЧЫКАЎ, фота аўтара.

ДЗЕЛЯ ЗАХАВАННЯ ПАМ'ЯЦІ

У Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны прайшло пашыранае пасяджэнне калегіі Дэпартаменту па архівах і справаходстве Міністэрства юстыцыі. Падчас яго былі падведзены вынікі работы дзяржаўных архіўных устаноў за мінулы год і вызначаны планы на бліжэйшае.

Як заўважыў дырэктар Дэпартаменту па архівах і справаходстве Алег ВОІНАЎ, Год міру і стваральнай працы быў напружаным і выніковым. Ён скіроўваўся на выкананне даручэння прэм'ер-міністра па ўзмацненні інфармацыйна-асветніцкай дзейнасці, актыўнасці работы па выкарыстанні дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду і ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы. Вялася актыўная работа па рэканструкцыі і будаўніцтве дадатковых плошчаў для архіўных устаноў галюўнымі ўпраўленнямі юстыцыі Віцебскай, Гомельскай, Гродзенскай і Магілёўскай абласцей. Распрацаваны праект дзяржаўнага архіва Мінска, будаўніцтва якога запланавана на 2024—2026 гады. У будучым гэта дазволіць палепшыць умовы прыняцця і захавання дакументаў. Між іншым, толькі за мінулы год дзяржаўным архівам на пастаяннае захаванне адарганізацыі прынята больш за 124 тысячы дакументаў.

Вялікая ўвага ўдзяляецца стварэнню электронных копіяў. Калі сярэд найбольш каштоўных дакументаў яшчэ нядаўна было алічавана толькі 9 працэнтаў, то сёння гэта лічба — ужо 24 працэнтаў, а да 2030 года плануецца дасягнуць гэта паказальнік да 50 працэнтаў. Дзякуючы набыццю сучаснага капіравальнага абсталявання, архіўныя ўстановы змаглі актывізаваць работу па стварэнні лічбавых копіяў. За мінулы год было зроблена 1,6 мільёна электронных старонак!

Для данясення гістарычнай праўды да падрастанчых пакаленняў вырашана больш займацца папулярызаваннем дакументальных крыніц. Летас архіўныя ўстановы было праведзена 326 выставак і размешчана на сайтах 147 віртуальных выставачных праектаў. Асноўнымі тэмамі, для раскрыцця якіх падбіраліся дакументальныя крыніцы, былі гісторыя беларускай

дзяржаўнасці, гераізм беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны, генацыд. **Начальнік упраўлення па наглядзе за расследаваннем асабіва важных крымінальных спраў Генеральнай пракуратуры Рэспублікі Беларусь палкоўнік юстыцыі Валеры Талкачоў** выказаў падзяку архівістам за вялікую дапамогу ў пошуку і алічаванні дакументаў аб злачынствах, здзейшаных нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў гады вайны. Гэтыя дакументы выкарыстоўваюцца падчас расследавання спраў аб генацыдзе беларускага народа, некаторыя ўвайшлі ў спецыяльныя зборнікі, былі выкарыстаныя падчас праекта «Генацыд. Без права на жыццё», які Генеральная пракуратура вядзе разам з Белтэлерадыёкампаніяй. Гэта цыкл фільмаў пра злачынствы, здзейшаныя супраць мірных грамадзян у гады акупацыі.

Нацыянальны архіў і Дзяржаўны архіў кінафотафонадакументаў падрыхтавалі выставкі, прысвечаныя тэмам гісторыі развіцця выбарчай сістэмы нашай краіны, стагоддзю Вярхоўнага суда, 90-годдзю з дня афіцыйнага адкрыцця Дома ўрада. З прадстаўленымі на іх дакументамі пазнаёміліся вышэйшыя службовыя асобы, кіраўнікі міністэрстваў, дэпутаты Нацыянальнага сходу, а таксама школьнікі і студэнты. Дарэчы, некаторыя з дакументаў па гісторыі выбарчага права можна было паглядзець і перад пасяджэннем калегіі Дэпартаменту па архівах і справаходстве. У Музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны іх прадстаўляла начальнік аддзела Нацыянальнага архіва

Беларусі Маргарыта Старасценка. У міні-экспазіцыі, напрыклад, былі размешчаны пратакол першага пасяджэння цэнтральнай выбарчай камісіі ад 4 кастрычніка 1922 года, план работы цэнтральнай выбарчай камісіі, узоры бюлетэняў, тэлеграма з інфармацыйнай аб колькасці людзей, якія ўзялі ўдзел у выбарах. Тут можна было пабачыць, як выглядалі выбарчыя ўчасткі ў 1937 годзе, пратаколы і інструкцыі, якія датычыліся выбарчых камісій, указ аб складзе выбарчай камісіі, у якім пазначаны прозвішчы Якуба Коласа, Андрэя Александровіча, заклікі да розных катэгорыяў выбаршчыкаў і нават дакладную запіску 1954 года аб працы работнікаў юстыцыі на выбарчых участках, калі грамадзяне атрымлівалі кансультацыйны юрыстаў па розных пытаннях. Частка дакументаў была прысвечана ўжо 1990-м годам. У архівах захоўваюцца дакументы, звязаныя з прапрацоўкай Канстытуцыі 1994 года, сярэд іх ёсць нават лісты з прапановамі і заўвагамі, якія паступалі ад звычайных грамадзян.

Сярод буйных праектаў, над якімі працуюць архівы, — «Гарады Беларусі» і «Біяграфія маёй краіны». За час рэалізацыі апошняга створана 190 відэаролікаў (114 з іх — у 2023 годзе). Падрыхтаваны сюжеты расказаў пра ўнікальныя падзеі і знамянальныя даты ў гісторыі Беларусі, выдатных палітычных і культурных дзеячаў.

Разам з Белтэлерадыёкампаніяй архівісты працуюць над праектам «У адкрытым доступе». Запусчаны новы цыкл сюжэтаў, прысвечаных 80-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-

фашысцкіх захопнікаў. Ствараюцца ролікі сацыяльнай рэкламы, якія трансляюцца ў кінатэатрах і месцах агульнага карыстання.

Таксама рыхтуюцца кіналекторыі, прысвечаныя юбілейным датам. Так у мінулым годзе былі зроблены два пілотныя праекты на тэмы «Дзяржаўныя сімвалы» і «Вызваленне і адраджэнне беларускай сталіцы». **Міністр юстыцыі Сяргей ХАМЕНКА** заўважыў, што цяпер архівістам важна рыхтаваць дакументы, звязаныя з 80-годдзем вызвалення Беларусі. Пажадана, каб у кожным рэгіёне даследчыкі звярнулі ўвагу на даты, прымеркаваныя да вызвалення канкрэтных гарадоў. Сярод тэм, якія трэба распрацоўваць сёлета, — 30-годдзе Канстытуцыі Беларусі, 85-годдзе аб'яднання Усходняй і Заходняй Беларусі. У Год якасці варта адшукаць дакументы аб тым, якія прадпрыемствы атрымлівалі знак якасці за сваю прадукцыю. Таксама міністр звярнуў увагу на папулярызаванне гісторыі і выхаванне моладзі, пошук новых падыходаў, бо даносіць праўдзівую інфармацыю можна нават праз віктарыны і квэсты.

Рэспубліканская акцыя «Архівы — школе» набывае папулярнасць сярод хлопцаў і дзяўчат. За мінулы год праведзена больш за 950 мерапрыемстваў, якія наведвалі больш за 14 тысяч школьнікаў і студэнтаў. Запусчаны пілотны праект «Юны архівіст», калі за кожным архівам замацавана навуковая ўстанова, з якой заключана пагадненне і праводзіцца работа ў профільных класах сацыяльна-гуманітарнай накіраванасці. Летас прайшло 150 такіх сустрэч, падчас якіх навучэнцы могуць больш паглыблена вывучаць гісторыю свайго краю.

Упершыню ў лістападзе 2023 года ў рамках сацыяльна значага праекта «Без тэрміну даўнасці. Непакораня» прайшоў адкрыты кінамарафон. Мерапрыемства было арганізавана архівам кінафотафонадакументаў разам з раіскай грамадскай арганізацыяй «Дзіцячае медыйнае аб'яднанне «Бумеранг». У ім узялі ўдзел 250 беларускіх навучэнцаў з 16 навуковых устаноў. Для іх былі арганізаваны практычныя заняткі па стварэнні вучэбных фільмаў, праведзены майстар-класы з рэжысёрамі і апэратарамі.

Падчас пасяджэння калегіі жонка было азнаёміцца з кнігамі, якія пабачылі свет дзякуючы архівістам. У мінулым годзе ўстаноўмі падрыхтавана чатырнаццаць выданняў (з іх востем — Нацыянальным архівам).

Таксама быў прадстаўлены дакументальны праект «Адноўмі Беларусь разам!», прысвечаны адбудове народнай гаспадаркі БССР у 1943—1950 гадах.

Вядзецца работа над інтэрнэт-сайтам «Дакументальны летапіс краіны», дзе гісторыя беларускай дзяржаўнасці падаецца на аснове дакументаў. Летас сайт папоўніўся крыніцамі, якія звязаны з 352 падзеямі, што адбыліся з 1919 да 1953 года, сёлета плануецца сабраць дакументы, якія будуць датычыцца далейшага гістарычнага перыяду — да 1991 года.

Папоўніўся таксама партал «Партызаны Беларусі»: унесена больш за 217 тысяч электронных старонак на ўдзельніцкую партызанскага руху, павялічыліся раздзел «Карты партызанскіх баёў і аперацый».

Вырасла база даных сайта «Беларускія вёскі, спаленыя ў гады Вялікай Айчыннай вайны», сёння ў яе ўнесены 9194 населеныя пункты.

Напаўняецца сайт «Афіцыйныя геральдычныя сімвалы Рэспублікі Беларусь», летас у яго ўнесены 83 афіцыйныя геральдычныя сімвалы, сярод якіх юбілейныя медалі да памятных дат, эмблемы, сцягі, нагрудныя знакі дзяржаўна-арганізацый, грамадскіх аб'яднанняў, прафсаюзаў.

За мінулы год архівісты адкавалі амаль на 31 тысячы запятаў. Колькасць наведвальнікаў чытальнага зал склала звыш 21 тысячы. З мэтай удасканалення работы ў гэтым кірунку ўпершыню быў праведзены конкурс на лепшую чытальную залу архіваў. Пераможцы вызначыліся ў розных катэгорыях. Так сярод рэспубліканскіх устаноў лепшай чытальнай зала належыць Нацыянальнаму архіву, сярод абласных архіваў адзначаны Віцебскі, занальных — Рэчыцкі. Таксама падчас пасяджэння калегіі прымалі ўзнагароды і віншаванні найлепшых архіўных устаноў ды іх работнікі.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, фота аўтара.

Умоўны лад

ВЫТКАЛА РУКА ЛЁСУ...

Знакамітыя кантушовыя паясы родам з Нясвіжа

У Нацыянальным гісторыка-культурным музеі-запаведніку «Нясвіж» адкрылася выстаўка «Маджарскія: армянскі род у гісторыі Беларусі». Гэта цудоўная магчымасць даведацца пра новыя факты, з’яўленыя з гісторыяй стварэння кантушовых паясоў. І пачыналася яна менавіта ў Нясвіжы.

Наогул такога культурнага брэнда магло б і не ўзнікнуць, калі б не вялікая колькасць розных акалічнасцяў. Не загарэўся б Міхал Казімір Радзівіл «Рыбанька» ідэяй распачаць цікавы, як сёння кажуць, бізнес-праект, можа б, і не з’явілася такая вытворчасць на нашых землях, альбо не ўзніклі б высокамастацкія адметныя вырабы, слава пра якія разляцелася па ўсім свеце.

— Радзівілы скарысталі модныя павевы ў сваіх інтарэсах. Яны вялі сябе як спрактыкаваныя прадпрыемальнікі. З аднаго боку, улічвалі попыт на кантушовыя паясы, з іншага, прапанавалі сваю мадэль, якая стала папулярнай, — заўважыў вучоны сакратар Нацыянальнага гісторыка-культурнага музея-запаведніка «Нясвіж» Андрэй Білінец. — Радзівілы адкрывалі першыя мануфактуры на беларускіх землях, то-бок яны стаялі ля вытокаў вытворчасці, скіраванай на продаж. А гэта не толькі кантушовыя паясы, але і шкло, шклянны посуд, більярдныя шары, табакеркі, наверхшы для кіеўцаў. Калі б не іх прага да стварэння нечага новага, не думаю, што вытворчасць кантушовых паясоў выйшла б на такі ўзровень.

І натуральна, нічога б не атрымалася ў гэтай справе, калі б Радзівілы не займелі таленавітага майстра — Яна Маджарскага і не знайшлі да яго падыход, не стварылі ўмовы для таго, каб ён мог раскрыцца. Не было б, відаць, і слухчых паясоў, калі б майстру ўдалося ўчыць ад Міхала Казіміра. Даследчыкі натрапілі на дакументы, якія раскрылі гэту незвы-

чайную гісторыю. Ян Маджарскі каля дзесяці год не бачыў сваёй сям’і. На чужыне, каб забыцца на сваю адзіноту, ужываў алкаголь і, хутчэй за ўсё, не пакідаў надзеі дабрацца да Стамбула, да жонкі з дзецьмі. У красавіку 1761 года нясвіжскі камандант дакладаў Радзівілу, што персіяр Маджарскі захапіў з сабой два багатыя паясы, быццам для продажу, і сказаў, што выехаў да пана Магільніцкага. Але як высветлілася, майстар кінуўся ва ўцёкі. У пагоню Рыбанька, які ў той час знаходзіўся ў Варшаве на пасаджэнні Надзвычайнага сейма, выправіў аднаго са сваіх самых верных людзей — афіцэра Якуба Фрычынскага. Уцёкача вярнулі. Больш за тое, паабяцалі даставіць са Стамбула яго сям’ю, што даручылі таму ж Фрычынскаму. Прыезд жонкі, трох дачок і сына моцна паўплываў на майстра. Вытворчасць стала актыўна развівацца. Відаць, майстра натхняла і тое, што яго справу падхапіў сын Леан...

І магчыма, знакамітыя паясы былі б не слухчымі, а нясвіжскімі, калі б не памёр Герард Фларыян Радзівіл, які не меў дзяцей, і Слуцк не перайшоў ва ўладанні яго брата Міхала Казіміра.

Больш даведацца пра цікавінкі, звязаныя з вытворчасцю паясоў і родам Маджарскіх, можа ў калекцыянных залах нясвіжскага палаца

«Слуцкія паясы». Выстаўка — першы сумесны праект Нацыянальнага гісторыка-культурнага музея-запаведніка і Фонда развіцця і падтрымкі армянскага даследавання «АНІВ». Яго генеральны дырэктар Армен Хечаян падчас адкрыцця выстаўкі заўважыў, што мастацтва, гісторыя і культура дапамагаюць аб’ядноўваць народы. Кантушовыя паясы, створаныя армянскім майстрам, з’яўляюцца агульным здабыткам.

Інфармацыя, пададзеная на выставачных планшэтах, — гэта вынік амаль пяцігадовай работы калектыву даследчыкаў Фонду развіцця і падтрымкі армянскага даследавання «АНІВ» і Нацыянальнага гістарычнага архіва. Архівістам удалося адшукаць новыя факты, знайсці адказы на пытанні, вакол якіх раней вяліся спрэчкі. Дакументальныя крыніцы дапамаглі разабрацца з некаторымі міфамі і легендамі, звязанымі з вытворчасцю. У выніку была створана кніга «Маджарскія: армянскі род у гісторыі Беларусі».

Некаторымі новымі звесткамі падчас адкрыцця выстаўкі падзяліўся кандыдат гістарычных навук, архівіст, гісторык, адзін з аўтараў даследавання Дзяніс ЛІСЕЙЧЫКАЎ.

Сярод пытанняў, на якія архівісты знайшлі адказы, — звесткі

аб паходжанні Яна Маджарскага і яго ролі ў стварэнні новага брэнда. У рэвізіі дзейнасці персіярні 1765 года можна знайсці пацвярджэнні, што мэтр распараджаўся не толькі станкамі і людзьмі, занятымі на персіярне, але і загадваў «работамі і ўзорамі». Удалося разабрацца з блытанінай, калі ж пачалося ткацтва паясоў і колькі было фабрык. Вядомы нясвіжскі ардынат Міхал Казімір Радзівіл, які загарэўся ідэяй аб выпуску модных паясоў персідскага тыпу, запрасіў Яна Маджарскага да сябе. Стала вядома дакладная дата, калі пачала працаваць фабрыка, — 16 студзеня 1757 года. У гаспадарчым з’яўленні Рыбанькі запісана, што з гэтага дня пачалі выплачвацца дэзьяні (сродкі на харчаванне)

першых паясоў, а таксама былі знойдзены падыходы да вытворчасці. Вядома, што спачатку майстрам плага налічалася па колькасці рабочых дзён. Калі ж было прынята рашэнне плаціць за зробленыя вырабы, прадукцыйнасць вырасла ў разы. Даследчыкам удалося расшыфраваць гаспадарскія запісы, якія рабіў Ян Маджарскі армянскай графікай.

За той час, як фабрыка працавала ў Нясвіжы, было выткана каля сотні паясоў. З іх захавалася не больш дзясятка. Для параўнання, калі фабрыка перамясцілася ў Слуцк, такіх вырабаў былі зроблены тысячы. На паясах са Слуцку для прасоўвання брэнда ставіліся меткі. А вось пацвярджэнню таму, што такая прак-

майстрам, якія працавалі ў Нясвіжы. Раней высюваліся гіпотэзы, што фабрыка знаходзілася ў замку ці Альбе. З дакументаў вынікае, што яна размяшчалася на тэрыторыі Кансальяці (сёння ў тым месцы знаходзіцца раённая бальніца). Маджарскага спачатку запрасілі на фабрыку вырабляць шпалеры, макаты і вальтрапы для коней. А пазней аказалася, што добра пайшла справа з вытворчасцю паясоў. У Нясвіжы фабрыка працавала без малага 4 гады. Менавіта тут быў распрацаваны дызайн

тыка існавала ў нясвіжскі перыяд, раней не было. Дзяніс Лісейчыкаў падзяліўся, што ўдалося знайсці новую інфармацыю, якая патрабуе далейшага вывучэння: у 1920-я гады адзін з аматараў старажытнасцяў, які вывучаў кантушовыя паясы з прыватных калекцый, замаляваў паяс з меткай з Нясвіжа...

На выстаўцы можна пабачыць выявы гістарычных асоб, артафакты, знайсці даты, звязаныя з вытворчасцю паясоў і родам Маджарскіх.

Спадчына

ТАЯМНІЦЫ БАБУЛІНАЙ ХАТЫ

У Мінскім дзяржаўным каледжы рамесніцтва і дызайну урачыста адкрыўся гісторыка-этнографічны музей «На межках часу». За паўтара года, як з’явілася ідэя аб стварэнні такой установы, ужо назбіралася каля 170 экспанатаў. Гэта рэчы, якія зберагаліся ў сям’ях выкладчыкаў і навучэнцаў. Пераважная большасць з іх зроблена ў пасляваенны час, але ёсць тут і больш старыя экспанаты: лапці 1936 года; самавар, што распальваўся вульчыкамі; саматканы абрус.

Асаблівы гонар музея — калекцыя ручнікоў, перададзеная адной з выкладчыц каледжа, якія жанчына атрымала ў спадчыну ад сваёй бабулі з Хоцімска 1941 года нараджэння. Адны з найбольш цікавых падаецца ручнікі, на якім маладая дзяўчына пакінула

запіс пра сваю бяду — вышыла словы «Около розы я ходила. Розой любовалася. Как разлукую получила, слезами вмывалася. Чтoб не забыть своё имя, я ставлю его, Нина».

На адкрыцці музея дырэктар каледжа Ганна БОЙКА ўзгадава, як калектыву установы ездзіў у Строчыцы ў музей пад адкрытым небам:

— Я ўбачыла цікавасць маіх калег да беларускіх ха-

так, людзі пачалі расказваць пра тое, якія рэчы ў іх захаваліся, і тады зразумела, што мы на правільным шляху.

Многім сучасным хлопцам і дзяўчатам ужо не знаёмы той традыцыйны уклад, які быў у іх продкаў, таму адкрыццё такога музея — гэта спроба вярнуць звычай і сэнсы, якія нашы продкі ўкладалі ў пэўныя дзеянні, звязвалі з рэчамі, што іх акружалі. Дарчы, пры каледжы працуе аб’яд-

нанне па інтарэсах «Спадчына», удзельнікі якога не проста вывучаюць абрады, але і рэканструююць іх, паказваюць сваім ровеснікам на сцэне і робяць відэазапісы. У відэатэцы каледжа ўжо чатыры вучэбныя фільмы. Адзін з абрадаў, звязаны са сватаннем, хлопцы і дзяўчаты прадэманстравалі гасцям падчас адкрыцця музея. Яны ж падрыхтавалі і невялікую экскурсію па вясковай хаце — менавіта так аформлены першы пакой вучэбнага музея. Дзяўчаты распавялі пра некаторыя сакрэты рэчэй, якія маюцца ў экспазіцыі. Напрыклад, расказалі пра звычай і паданні, звязаныя з печучам, падзяліліся, як «прыручыць» новую дзяжу, падказалі, якая рэч магла сведчыць пра здольнасці маладой, гарантвала дзяўчыне добрую долю — нездарма ж узнікла прымаўка «шчасце ў кұфар не пакладзеш». Багата юныя гаспадыні ўжо

ведваюць пра ручнікі, могуць нават патлумачыць, што было зашыфавана ва ўзорах, і чаму раней дзяўчаты верылі, што вышытыя папараць-кветка і пёўнік маглі спраўдзіць іх мары.

Акрамя залы «Хата з матчынай душой», ёсць тут і выставачныя пакоі, дзе размяшчаюцца часовыя экспазіцыі — дыпломныя і конкурсныя работы навучэнцаў каледжа. У планах стварыць тэатральны гурток з батлейкай, праводзіць інтэрактыўныя гульні і лекцыі для навучэнцаў каледжа ды школьнікаў, якія прыходзяць сюды на экскурсіі.

Як падзялілася кіраўнік музея, выкладчыца беларускай мовы і літаратуры, кіраўнік аб’яднання па інтарэсах «Спадчына» Антаніна Казлоўская, у музеі стараліся аднавіць інтэр’ер вясковай хаты, бо ён спрыяе адраджэнню традыцый. Дзеці з задавальненнем ходзяць сюды на заняткі, добра раз-

маўляюць па-беларуску і вельмі радуецца, калі апрачаюць нацыянальныя строй. Уласна, адной з задач музея якраз было стварэнне ўмоў для патрыятычнага і духоўнага навування падлеткаў. Рэчы дапамагаюць больш даведацца пра тое, які чым жылі продкі, у што верылі, на што спадзяваліся.

У цырымоні адкрыцця музея ўзяў удзел старшыня камітэта па адукацыі Мінскага гарвыканкама Андрэй СТРЫГЕЛЬСКИ. Ён паведаміў, што гэта ўжо 114-ы музей у сталічных установах адукацыі. Большасць з іх размяшчаюцца ў школах і гімназіях, але і каледжы сёння вядуць актыўную работу па захаванні гістарычнай памяці. Збіраюцца экспанаты, вывучаюцца побыт і традыцыі, вядзецца сур’ёзная краязнаўчая і даследчыцкая работа.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, фота аўтара.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА
 Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Планар» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже **ЗДАНИЯ ДЕРЕВООБРАБОТКИ** (составные части и принадлежности: пристройка, забор железобетонный, подъездные дороги, опилокприемник), инв. № 601С/26267, общей площадью 478,4 кв. м, расположенного на земельном участке площадью 0,6437 га с кадастровым номером 623288000016000004 (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, Логойский район, Янушковичский с/с, 8. Начальная цена с НДС (20%) – 22 563,30 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены – 2 256,00 бел. руб. Стоимость снижена на 80%.

Задати перачыслююцца на р/с № BY55BPSB30121082600169 330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSB2X, УНП 690324015, код платежа – 40901, код категории платежа ОТНР, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию, проведение, результаты аукциона, в размере 10 (десяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона, а также возмещает затраты на публикацию в СМИ.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Предыдущие извещения опубликованы в газете «Звязда» от 15.12.2023, 23.01.2024.

Аукцион состоится 26.02.2024 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 23.02.2024 до 17.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, (8029) 136 31 11. Тел. для осмотра (8044) 797-93-83.

Организатор торгов – Частное предприятие «ПАКУМ»
 извещает о проведении торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ликвидируемого юридического лица – **ООО «Функциональные продукты»**
 Аукцион состоится 14.03.2024 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Смолячкова, 9, каб. 426

№	Наименование лота	Начальная цена	Шаг торгов	Задаток
Лот 1	Легковой внедорожник-универсал (SUUV UNIVERSAL) TOYOTA LAND-CRUISER 200. Год выпуска – 2013. Регистрационный знак – 9528 TA-7. VIN JTMHX05J804034048	43 560,00 руб. с НДС	2 178,00 руб.	2 178,00 руб.
Лот 2	Легковой внедорожник-универсал (SUUV UNIVERSAL) LAND-ROVER RANGE ROVER EVOQUE. Год выпуска – 2014; Регистрационный знак – 9160 HC-7; VIN SALVA2B2BFH000663	21 600,00 руб. с НДС	1 080,00 руб.	1 080,00 руб.

Продавец: ООО «Функциональные продукты», +375291307853
 Организатор торгов: Частное предприятие «ПАКУМ», г. Минск, ул. Смолячкова, 9-426, +375293321936
 Реквизиты для оплаты задатка: Частное предприятие «ПАКУМ», УНП 191274798, р/с BY58BPSB30121044660169330000 в ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минска, БИК BPSB2X

Заявки принимаются организатором торгов по месту проведения торгов в рабочие дни с 9.00 до 15.00. Срок приема заявок и внесения задатка для участия в торгах – до 15.00 13.03.2024 г. Информация о лоте и осмотр по тел. +375291712126

Подробная информация о составе лота, порядке оформления участия в аукционе, порядке его проведения и определения лица, выигравшего аукцион, содержится на сайте организатора аукциона – https://pakum.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА
 Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Новое жилье» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже **ЗДАНИЯ ДЕТСКОГО САДА** (составные части и принадлежности: дорожка) с инв. № 623С/60701 общей площадью 524 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 625684210201000264 площадью 0,4189 га (срок аренды по 20.09.2068, водоохранная зона реки Усса, площадь 0,4189 га), по адресу: Минская область, Узденский район, Узденский с/с, аг. Семеновичи, ул. Луговая, 4А. Начальная цена с НДС (20%) – 25 080,00 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены – 2 508,00 бел. руб.

Задати перачыслююцца на р/с № BY55BPSB301210826001693 30000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSB2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 40901, код категории платежа ОТНР.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 10 (десяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона, а также возмещает Продавцу затраты на публикацию извещения о проведении торгов.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 08.12.2024.

Аукцион состоится 26.02.2024 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 23.02.2024 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17. Тел. для осмотра 8 (01718) 6-34-65.

ОБЪЯВЛЕНИЕ ОБ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГАХ
 Государственным предприятием «БелЮрОбеспечение» (192821149) назначено проведение электронных торгов:

Организатор	Общество с ограниченной ответственностью «Лайнберг-Групп»
Предмет	Лот № 9.2024.02.00023 мини-экскаватор Komatsu PC15R8, 2005
Место нахождения	Гродненская область, г. Лида, пр-т Победы, 168В
Начальная стоимость	29 700,00 белорусских рублей с НДС

Торги будут проведены 29.02.2024 в 9.00 до 18.00 на ЭТП e-auction.by. Задаток в размере 10 процентов от стоимости лота должен быть зачислен после аккредитации (верификации) заявителя на ЭТП в срок до 16.00 28.02.2024. Подробная информация размещена на сайте e-auction.by в разделе «Аукционы».

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА
 15 марта 2024 г. по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов в дер. Каменка, Новодворье, Сарнацкое
 Организатор аукциона: Усяжский сельский исполнительный комитет, 222212, пос. Усяж, ул. Комсомольская, д. 10

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь (га)	Целевое назначение	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)
1	дер. Каменка, ул. Дачная (объект № 12/2021)	624885603101000207	0,1121	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	20 000,00
2	дер. Новодворье, ул. Центральная (объект № 99/2021)	624885605101000122	0,15	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	15 000,00
3	дер. Сарнацкое (объект № 20/2020)	624885606101000027	0,0819	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	10 000,00

Аукцион состоится 15 марта 2024 г. в 10.00 в Усяжском сельском исполнительном комитете по адресу: пос. Усяж, ул. Комсомольская, д. 10, кабинет председателя.

Извещения о проведении аукциона размещены на сайтах: Государственного комитета по имуществу: <https://au.nca.by>, <http://rlt.by/rlr>, Смольничского райисполкома: isp@smolevichi.gov.by, на сайте Минского областного исполнительного комитета.

Извещение о проведении 19 марта 2024 года торгов на право размещения средств размещения на объектах УП «Минское отделение Белорусской железной дороги»

Сведения о предмете торгов							
Место размещения средства рекламы	Размер рекламного поля, м	Площадь рекламного поля, кв. м	Количество рекламных полей, ед.	Общая площадь, кв. м	Вид средства наружной рекламы	Начальная цена предмета торгов с учетом НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.
Искусственное сооружение по адресу: г. Минск, на участке железной дороги в направлении Минск–Молодечно 759 км ПК6 (со стороны ул. Колесникова)	6,8х0,6	4,08	1	4,08	Неспециализированное средство наружной рекламы	130,56	130,56

Срок, на который заключается договор на размещение (распространение) наружной рекламы, составляет 5 лет

Необходимые условия оплаты услуг по размещению рекламы:
 - цена продажи предмета торгов – ежемесячная оплата за использование места для размещения наружной рекламы;
 - цена продажи предмета торгов зачисляется в счет оплаты за использование места для размещения наружной рекламы за 1-й месяц размещения;

Форма проведения торгов – аукцион.
 Организатор торгов – коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10, тел. (017) 360-42-22.
 Государственное юридическое лицо – УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» – Минская дистанция пути, г. Минск, пер. Автodorовский, 8, тел. (017) 225-61-98.
 Торги проводятся в соответствии с Положением «О порядке проведения торгов на право размещения средств рекламы на недвижимом имуществе», утвержденном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 07.07.2021 № 395 «О мерах по реализации Закона Республики Беларусь «Об изменении законов по вопросам рекламы»».

Аукционные торги проводятся 19 марта 2024 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Карла Маркса, 39, зал аукционов (каб. 7).

Документы на участие в торгах принимаются с 13.02.2024 по 13.03.2024 включительно в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 6.

Документы, поданные по истечении указанного срока, не рассматриваются. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, предоставленных для участия в торгах, несет лицо, их подавшее.

Порядок оформления участия в торгах: к участию в аукционных торгах допускаются лица, прошедшие заключительную регистрацию, которые в срок, установленный для приема документов на участие в аукционных торгах, внесли задаток (задатки) и заключили с организатором торгов соглашение установленной формы о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов по соответствующему их предмету (далее – соглашение), а также представили организатору торгов следующие документы:

- заявление на участие в торгах;
- заверенную банком копию платежного документа о внесении суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет организатора торгов (в случае участия в торгах в отношении нескольких предметов торгов задаток вносится по каждому из предметов торгов);
- копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, желающих принять участие в торгах;
- эскиз средства наружной рекламы, выполненный в цвете на бумажном носителе в формате А4 или эквивалентном носители.

Сумма задатка (сумма задатка соответствует начальной цене предмета торгов) должна быть внесена по соответствующему предмету торгов не позднее окончания срока и времени, установленных для приема документов, на расчетный счет организатора торгов BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБВ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, УНП 190398583, кодификатор назначения платежа 40901 (назначение платежа – задаток для участия 19.03.2024 в торгах на право размещения средств рекламы).

Участнику, не ставшему победителем торгов (лицом, приравненным к победителю торгов), внесенный задаток (задатки) возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов.

При подаче организатору торгов документов для участия в торгах и заключении соглашения представляются:

- физическим лицом, в том числе индивидуальным предпринимателем, – документ, удостоверяющий личность;
- представителем физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица – оригинал документа, подтверждающего его полномочия, и документ, удостоверяющий личность.

Лицу, допущенному к участию в аукционных торгах, организатор торгов выдает билет участника торгов, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано. Перед началом торгов организатор торгов проводит заключительную регистрацию лиц, допущенных к участию в торгах. Заключительная регистрация представляет собой замену билетов участников торгов на аукционные номера, под которыми участники торгов будут участвовать в торгах. После проведения торгов участники обязаны вернуть эти номера организатору торгов.

Порядок определения победителя торгов: торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Не допускается продажа предмета торгов по начальной цене. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона, который определяется аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от предыдущей названной аукционистом цены. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник соглашается приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов. Если заявлением на участие в торгах подано только одним участником либо для участия в нем явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, а такой участник признается лицом, приравненным к победителю торгов.

Иные условия торгов:
 Победитель торгов (приравненное к нему лицо) обязан:

- в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов возместить государственному предприятию «МГЦН» затраты на организацию и проведение

торгов, в том числе расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для их проведения. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом торгов под подписью;

- в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов перечислить на расчетный счет УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» Минская дистанция пути сумму средств, за которую продан предмет торгов за вычетом внесенной суммы задатка (цена продажи предмета торгов – ежемесячная оплата за использование места для размещения наружной рекламы, определенная по итогам торгов и уплачиваемая ежемесячно УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» Минская дистанция пути в соответствии с условиями торгов и договором);
- в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов заключить договор по размещению рекламы с УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» Минская дистанция пути (при условии внесения платы за предмет торгов и возмещения организатору торгов расходов на их организацию и проведение).

Размер штрафа, уплачиваемого участником торгов и (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет 99 (девяносто девять) базовых величин на дату проведения торгов.

Телефоны для справок: отдел аукционов – (017) 360-42-22, УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» Минская дистанция пути – (017) 225-50-96, 225-61-98.

Извещение о проведении торгов размещено на сайтах: организатора торгов – www.mgcn.by (раздел «АВК-ЦИОНЫ/Рекламные конструкции»); Минского городского исполнительного комитета – www.minsk.gov.by (раздел «Объявления – Аукционы»), Минского областного исполнительного комитета minsk-region.gov.by (раздел «Аукционы»).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ

Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП»
22 февраля 2024 в 14.00
проводит повторные торги по продаже следующих объектов
ЛОТ № 1. КОМПЛЕКС ИМУЩЕСТВА (АВТОТРАКТОРНЫЙ ЦЕХ) В СОСТАВЕ:

№ п/п	Наименование основных средств	Инв. №	Дата ввода в эксплуатацию	Основные технические и эксплуатационные характеристики
1	Автотракторный цех, пристройка-административная, пристройка-бытовка, пристройка-аккумуляторная, в том числе: Здание автотракторного цеха с пристройкой-бытовкой, пристройкой-аккумуляторной Здание административное, инв. № кап. стр. 730/С-279, г. Кричев	00110053	Декабрь 1948	Площадь 1114 м ² , кирпичное, объем здания 4504 м ³ , крыша совмещенная рулонная, шиферная
		00110179	Декабрь 2007	
2	Здание боксов для хранения техники с топочным отделением	00110256	Декабрь 2010	Площадь 407,1 м ² , кирпичное, объем здания 2800 м ³ , крыша металлопрофиль, в топочной шиферная
3	Металлический навес для стоянки автомобилей, инв. № кап. стр. 730/С-346	00110125	Декабрь 1979	Навес стойки металл, крыша шиферная, площадь 535,05 м ² , объем 18202 м ³
4	Навес для дров	00110257	Декабрь 2010	Навес, стены ж/б плиты, сетка, крыша шиферная, площадь 47,1 м ² , объем высота 2,8 м
5	Навес для стоянки автомобиля, инв. № кап. стр. 730/С-13600	00110233	Июль 2009	Навес, стены шифер, крыша шиферная, площадь 84,14 м ² , объем 449 м ³
6	Охранный пункт	00110112	Август 2004	Кирпичное здание пункта охраны, 2 этажа
7	Ограждение к автотракторному цеху, инв. № кап. стр. 730/С-13299	00220084	Август 2004	Железобетонное ограждение, высота 2,2 м, длина 288 м
8	Площадка бетонная инв. № кап. стр. 730/С-13222, г. Кричев, ул. Зеленая, 4	00220131	Декабрь 2007	Бетонная площадка 15,2х21,1 м
9	Трансформаторная подстанция	00110132	Декабрь 1962	Трансформаторная подстанция
10	Насаждения ограниченного пользования	00970253	Июль 2010	Деревья, кустарники
11	Котел стальной твердотопливный	00540159	Август 2009	Отопительный котел
12	Котел стальной твердотопливный	00540158	Август 2009	Отопительный котел
13	Трансформатор ТМГ 11-1250/10У1	00540165	Октябрь 2009	Силовое электрооборудование
14	Трансформатор ТМГ 11-1250/10У1	00330231	Октябрь 2009	Силовое электрооборудование
15	Кабельные линии электропередачи ЦРП-2 до ТП-7 (сырьевой)	00540165	Август 2011	Линии электропередачи
16	Подстанция ТП-7	00540018	Декабрь 1963	Силовое электрооборудование
17	Электроводонагреватель ЭВА-450/15	00445319	Ноябрь 2011	Нагреватель воды

Начальная цена продажи лота № 1 снижена на 80 % и составляет с учетом НДС (20 %): 46 370,40 (Сорок шесть тысяч триста семидесят белорусских рублей 40 копеек), задаток 4 637,04 (Четыре тысячи шестьсот тридцать семь белорусских рублей 04 копейки).

ЛОТ № 2. КОМПЛЕКС ИМУЩЕСТВА (ЦЕХ КИПиА) В СОСТАВЕ:

№ п/п	Наименование основных средств	Инв. №	Дата ввода в эксплуатацию	Основные технические и эксплуатационные характеристики
1	Здание КИПиА, инв. № кап. стр. 730/С-343 г. Кричев	00110063	Декабрь 1965	Площадь 1006,43 м ² , кирпичное, объем здания 4242 м ³ , крыша рулонная, водопровод, центральное отопление
2	Бассейн декоративный	00220196	Декабрь 2007	Бетонный оштукатуренный бассейн с распылителем, 1 м ³
3	Насаждения ограниченного пользования	00970252	Июль 2010	Деревья, кустарники

Начальная цена продажи лота № 2 снижена на 80 % и составляет с учетом НДС (20 %): 23 856,00 (Двадцать три тысячи восемьсот пятьдесят шесть белорусских рублей 00 копеек), задаток 2 385,60 (Две тысячи триста восемьдесят пять белорусских рублей 60 копеек).

ЛОТ № 3. КОМПЛЕКС ИМУЩЕСТВА (ЗДРАВПУНКТ) В СОСТАВЕ:

№ п/п	Наименование основных средств	Инв. №	Дата ввода в эксплуатацию	Основные технические и эксплуатационные характеристики
1	Здание здравпункта (цех здоровья), инв. № кап. стр. 730/С-183, г. Кричев	00110082	Декабрь 1979	Площадь 258,76 м ² , кирпичное, объем здания 1183 м ³ , крыша рулонная, водопровод, центральное отопление
2	Насаждения ограниченного пользования	00970254	Июль 2010	Деревья, кустарники

Начальная цена продажи лота № 3 снижена на 80 % и составляет с учетом НДС (20 %): 4 872,00 (Четыре тысячи восемьсот семидеся два белорусских рубля 00 копеек), задаток 487,20 (Четыреста восемьдесят семь белорусских рублей 20 копеек).

ЛОТ № 4. КОМПЛЕКС ИМУЩЕСТВА (ИСПЫТАТЕЛЬНЫЙ ЦЕНТР) В СОСТАВЕ:

№ п/п	Наименование основных средств	Инв. №	Дата ввода в эксплуатацию	Основные технические и эксплуатационные характеристики
1	Здание лаборатории испытательного цеха, инв. № кап. стр. 730/С-288, г. Кричев	00110064	Декабрь 1960	Площадь 483,75 м ² , кирпичное, объем здания 2254 м ³ , крыша совм. рулонная, водопровод, центральное отопление
2	Склад кислоты, инв. № кап. стр. 730/С-438, г. Кричев, ул. Зеленая	00110130	Декабрь 2004	Площадь 10,59 м ² , кирпичное, объем 43 м ³ , крыша шиферная, окна

Начальная цена продажи лота № 4 снижена на 80 % и составляет с учетом НДС (20 %): 6 816,00 (Шесть тысяч восемьсот шестнадцать белорусских рублей 00 копеек), задаток 681,60 (Шестьсот восемьдесят один белорусский рубль 60 копеек).

Составление имущества: открытое акционерное общество «Кричевцементношифер», 213493, Республика Беларусь, Могилевская область, Кричевский р-н, Краснотракторный с/с, 2, АБК в районе месторождения «Каменка», тел. +375224120909, тел. для осмотра объектов продажи +375224120914.

Организатор торгов: Унитарное предприятие по оказанию услуг «Могилевское отделение БелТПП» по адресу: «Могилевское отделение БелТПП», г. Могилев, ул. Циолковского, 1. www.mogilev.ccd.by

Место проведения торгов: г. Могилев, ул. Циолковского, 1, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Лоты №№ 1–4 продаются без условий на торгах в форме открытого аукциона с применением метода повышения начальной цены, с шагом 5 (пять) процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем торгов признается участник, предложивший наименьшую цену.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, представившие организатору торгов в сроки, указанные в извещении, следующие документы: заявление на участие в торгах; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для физических лиц и индивидуальных предпринимателей); доверенность представителя или уполномоченных лиц (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения торгов; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов (в двух экземплярах); копию платежного поручения о внесении задатка, заверенную банком. Задаток перечисляется на расчетный счет унитарного предприятия «Могилевское отделение БелТПП» р/с № BY88ALFA30122641790010270000 в ЗАО «Альфа-Банк», г. Могилев, BIC: ALFBY2X, УНП 700016626; физическим лицам – предъявить паспорт; иные документы в соответствии с Положением о порядке организации и проведения торгов по продаже объектов, находящихся в собственности юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь, организуемых унитарным предприятием «Могилевское отделение БелТПП».

Условия регистрации, участия в торгах размещены на интернет-сайте продавца по адресу: www.mogilev.ccd.by.

Срок заключения договора купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) – в течение 10 календарных дней после проведения торгов.

Срок оплаты предметов торгов на условиях заключенного договора купли-продажи.

Торги состоятся в 22 февраля 2024 г. в 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Циолковского, 1, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Срок подачи заявления: с момента выхода публикации настоящего извещения в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Циолковского, 1, к. 112.

Последний срок подачи заявления – 21 февраля 2024 г. до 12.00.

Регистрация участников торгов – 22 февраля 2024 г. с 13.30 до 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Циолковского, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Телефоны для справок: (0222) 778032, +375447350030 (А1) – Жилина Ольга Александровна.

Дополнительная информация размещена на сайте организатора.

Извещения о предыдущих торгах по объектам были размещены в газете «Звезда» от 25.07.2023, 20.09.2023, 10.10.2023, 07.12.2023, 12.01.2024.

Брестский областной исполнительный комитет

ПРОВОДИТ КОНКУРС ПРОЕКТОВ
на выполнение государственного социального заказа в области проведения профилактических мероприятий по предупреждению распространения вируса иммунодефицита человека

Дополнительную информацию можно получить на сайте Брестского облисполкома в разделе «Общество – Здравоохранение – Главное управление по здравоохранению – Извещения от 09.02.2024 № 1».

УНП 291638992

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению **Дзержинского филиала Минского областного потребительского общества (продавец)** проводит открытый аукцион по продаже

ЗДАНИЯ МАГАЗИНА № 54

(составные части и принадлежности: сарай) с инв. № 620/С-44968 общей площадью 113,6 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 622280408601000073 (право постоянного пользования), площадью 0,1026 га по адресу: Минская область, Дзержинский район, Борской с/с, д. Полоневичи, ул. Центральная, 2А

Начальная цена с НДС (20%) – 26 812,11 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 2 681,00 бел. руб.

Начальная цена включает затраты на изготовление правоустанавливающих документов, технического паспорта и иной документации.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169 33000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSB2X, УНП 68032015, код платежа – 4901, код категории платежа ОТНР, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победителю (единственному участнику) аукциона оплачивает Организатор аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 7 (семи) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона и возмещает продавцу затраты на публикацию извещения о проведении аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится **15.03.2024 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 14.03.2024 до 17.00 в каб. 320 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, 136-31-11. Тел. для осмотра: (801716) 6-49-33; (8029) 578-35-46.

УНП 6010779

ОАО «Витебсклес»
ИЗВЕЩАЕТ АКЦИОНЕРОВ О ПРОВЕДЕНИИ ОЧЕРЕДНОГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ
14 марта 2024 года в 11.00
по адресу: г. Витебск, ул. Ленинградская, д. 119А

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2023 год и определение основных направлений деятельности Общества в 2024 году.
- О результатах аудиторской проверки и проверки ревизионной комиссии финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2023 год.
- Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2023 год.
- Распределение прибыли Общества за 2023 год.
- О направлениях использования прибыли Общества за 2024 год и в 1-м квартале 2025 года.
- Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.

С материалами собрания акционеры могут ознакомиться по месту нахождения Общества (г. Витебск, ул. Ленинградская, 119А, приемная) в рабочие дни в период с 04 марта по 13 марта 2024 года с 9.00 до 16.30, а в день проведения собрания – по месту его проведения.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию на 1 марта 2024 года.

Регистрация участников собрания проводится с 9.30 до 10.45 по месту проведения собрания. Участникам собрания при себе иметь документ, удостоверяющий личность, а для представителей акционеров – и доверенности.

Справки по тел. (8 0212) 26 29 66.

УНП 30029146

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА
ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА – ЧЕРВЕНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

№ лота	Сведения о виде и предмете аукциона	Адрес объекта и его наименование	Срок аренды	Начальная цена объекта (рублей)	Сумма задатка (рублей)	Расходы по организации и проведению аукциона (рублей)	Ограничения (обременения) прав в использовании земель и другие ограничения
1	Аукцион на право аренды земельных участков	Земельный участок для строительства и обслуживания производственного объекта, расположенного по адресу: Минская область, Червенский район, г. Червень, пер. Минский, площадь – 0,8735 га, кадастровый номер 625850100001003609	50 лет	29 480,63	2 948,06	92,5 + расходы по размещению извещения в СМИ	Земельный участок имеет ограничение (обременение) прав в использовании: охранная зона сетей и сооружений водоснабжения, площадью 0,0738 га; охранная зона сети и сооружений канализации, площадью 0,0938 га

Аукцион состоится **12 марта 2024 года в 11.00** в здании Червенского райисполкома (зал заседаний) по адресу: г. Червень, пл. Свободы, 1.

Для участия в аукционе гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в указанный срок подает: заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предлагается получить в аренду по результатам аукциона; документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный

в извещении, с отметкой банка. Кроме того, в комиссию представляются документы в соответствии с п. 11 Положения о порядке организации и проведения аукционов на право аренды земельных участков, п. 13 Положения о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность гражданам, утвержденные постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 13.01.2023 года № 32. При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридиче-

ских лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность. К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию в указанные в извещении сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внешние задаток в размере, порядке и сроки, определенные в извещении о проведении аукциона. Заявления на участие и необходимые документы принимаются с момента опубликования извещения в рабочие дни с 9.30 до 17.30 по адресу: г. Червень, пл. Свободы, 1, райисполком, кабинет 69, тел. 80171428491 по **11 марта 2024 года включительно**.

УНП 600008398

Спорт-тайм

БЕЛАРУСЫ КАНКУРЭНЦЫІ НЕ БАЯЦЦА

У традыцыйным аглядзе «Звядзды» — добрыя спартыўныя навіны

ГЕРАІНЯ ТЫДНЯ. У сталіцы Катару горадзе Доха праходзіць чэмпіянат свету па водных відах, на якім, нягледзячы на ​​нейтральны статус, беларускія спартсмены праяўляюць сябе досыць ярка. Сінхроністка Васіліна Хандошка заваявала бронзавы медаль у адвольнай праграме ў дысцыпліне «сола». Да гэтага яна заняла чацвёртае месца па выніках тэхнічнай праграмы.

Таксама на дыстанцыі 100 метраў брасам беларуска Аліна Змушко выйшла ў паўфінал спаборніцтваў. Сярод 54 дзюдат яна паказала чацвёрты час — 1:06,77 сек, які на дзве секунды перавысіў алімпійскі нарматыв. Такім чынам, Аліна Змушко атрымала ліцэнзію на Алімпійскія гульні ў Парыж.

ПЕРАМОГА ТЫДНЯ. Беларуская тэнісістка Алена Фалей стала пераможцай турніру ITF у французскім Грэноблі з прызавым фондам \$60 тыс. У фінале беларуска адолела ў трохсэставым паядынку французжанку Манон Леанард — 6:1, 4:6, 6:4. Пасля гэтага паспеху 19-гадовая Алена Фалей узялася адразу на 48 пазіцыі ў сусветным рэйтынгі і цяпер знаходзіцца на 201-м месцы.

АБ'ЯВА ТЫДНЯ. Беларусь і Узбекістан будучы дапамагаць адно аднаму ў падрыхтоўцы спартсменаў. Аб гэтым расказалі ў Міністэрстве спорту і турызму. Па выніках перагавораў прэзідэнтаў Беларусі і Узбекістана ў Ташкенце бакі падпісалі некалькі дакументаў у спартыўнай і турыстычнай галінах. Так, заключана праграма супрацоўніцтва паміж Міністэрствамі спорту і план мерапрыемстваў па развіцці супрацоўніцтва ў сферы турызму на 2024—2025 гады. «У першую чаргу

мы робім акцэнт на развіцці зімовых відаў спорту. У нас вельмі добра развіты біятлон, хакей, фрыстайл (мы традыцыйна адна з наймацнейшых зборных на еўрапейскім кантыненте). Таму ва ўзбекскага боку была просьба аказаць садзейнічанне ў падрыхтоўцы спартсменаў менавіта ў гэтых відах спорту. У сваю чаргу мы зацікаўлены ў садзейнічанні па відах спорту, якія традыцыйна развіты ва Узбекістане: гэта бокс, таэквандо, адзінаборствы. Такая сумесная інтэграцыя, я думаю, прывядзе да яшчэ больш высокага выніку пры выступленнях на міжнароднай арэне», — сказаў міністр спорту і турызму Сяргей Кавальчук.

ТУРНІР ТЫДНЯ. На пляцоўцы сталічнай «Чыжоўка-Арэны» завяршыўся міжнародны турнір па хакеі «Кубак Будучыні» з удзелам найлепшых маладзё

Расіі-U17, якая абыграла маладзёжную зборную Казахстана з лікам 7:4.

ЛІЧБА ТЫДНЯ. Пяць медалёў заваявалі беларусы на адкрытым чэмпіянаце Афрыкі па дзюдо, які завяршыўся ў Тунісе. На спаборніцтвах выступілі амаль 200 атлетаў з 35 краін, якія разыгралі 14 комплектаў узнагарод (па 7 у мужчын і жанчын). Уладальніцай «золата» ў вагавой катэгорыі да 63 кг стала Яна Макрэцкая. У мужчынскай частцы турніру да фіналаў у сваіх катэгорыях дайшлі трое беларусаў, але кожны з іх у выніку здавальваўся сярэбранай узнагародай. Конрад Шока стаў прызёрам у катэгорыі 66 кг, Руслан Галаванюў — у катэгорыі да 73 кг, Ягор Кухарэнка заваяваў серабро ў катэгорыі звыш 100 кг. Адзіны бронзавы медаль беларускай каманды прынес Аляксандр Сідорык (да 90 кг).

ГУЛЬНЯ ТЫДНЯ. У Мінску прайшоў Кубак дружбы па баскетболе сярод жаночых каманд. У першым матчы перамогу заваявалі спартсменкі нацыянальнай зборнай Беларусі — 73:70. Але ўжо ў другой гульні мацнейшымі аказаліся расійскія баскетбалісткі — матч скончыўся з вынікам 83:60.

НАДЗЕЯ ТЫДНЯ. Беларускія каратэсты выступілі на першынстве Еўропы па каратэ сярод кадэтаў (да 16 гадоў), юніёраў (да 18 гадоў) і моладзі (да 21 года). Нашу каманду прадстаўлялі 17 хлопцаў і 13 дзюдат, дабрацца да медалёў удалося толькі двум атлетам: бронзавымі прызёрамі форуму сталі Яна Коннава (U18, да 59 кг) і Мікіта Сахвон (U21, да 84 кг).

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота БелТА.

СЁННЯ

Месяц
Маладзёк 10 лютага.
Месяц у сузор'і Авена.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.34	18.13	9.39
Віцебск —	8.28	18.00	9.32
Магілёў —	8.25	18.04	9.39
Гомель —	8.17	18.04	9.47
Гродна —	8.49	18.29	9.40
Брэст —	8.45	18.34	9.49

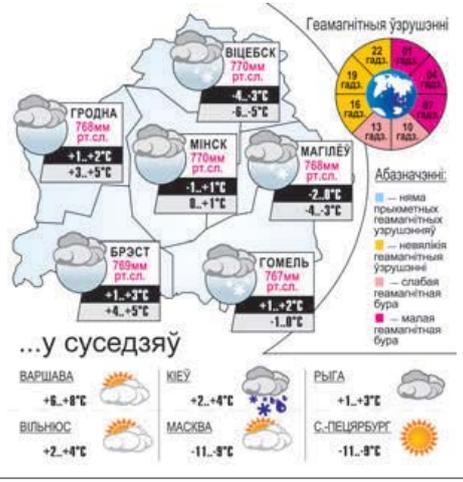
Імяніны

Пр. Віктара, Івана, Кіра, Клаўдзія, Мікіты, Нікіфара, К. Арлеты, Катарыны, Рыгора, Юльяна.

Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.

ЗАЎТРА

13 ЛЮТАГА

У краіне	Даты	Падзеі	Людзі
1387	год — кароль польскі і вялікі князь літоўскі Ягайла выдаў граматы аб надзяленні прывілеямі феадалаў ВКЛ, якія прынялі каталіцтва.	1769	год — нарадзіўся Іван Андрэевіч Крылоў, рускі пісьменнік, байкапісец, журналіст, акадэмік Пецярбургскай АН. Пісаў трагедыі і камедыі, оперныя лібрэта. Байкі І. А. Крылова перакладзены больш чым на 50 моў свету, у тым ліку і на беларускую.
1894	год — нарадзіўся Мартын Мартынавіч Карклін, беларускі дзяржаўны дзеяч. У 1925—1930 гадах — намеснік старшыні СНК БССР, старшыня Дзяржаўнай планавай камісіі і Эканамічнага савета пры СНК БССР. З 1930 года працаваў намеснікам старшыні праўлення Дзяржбанка СССР.	1929	год — англійскі мікрабіёлаг Аляксандр Флемінг зрабіў у Медыцынскім клубе першае паведамленне аб адкрыцці ім пеніцыліну.
1919	год — савецка-польская вайна: атрад польскіх салдат пад камандаваннем капітана Мяніцкага атакаваў савецкія падраздзяленні ў раёне Бярозы-Картузскай. Бой за Бярозы-Картузскую лясніцу першым баявым сутыкненнем савецка-польскай вайны.	1934	год — у Чукоткім моры быў раздушаны лядамі і затануў савецкі параход «Чалюскін». 104 чалавекі, уключаючы жанчын і дзяцей, на чале з начальнікам экспедыцыі О. Ю. Шмітам пакінулі карабель і апынуліся на безжыццёвых арктычных льдах пры тэмпературы каля -40 градусаў. Сталін катэгарычна адмовіўся ад лубога замежнага садзейнічання ў выратаванні членаў экспедыцыі. Выратаванне людзей ажыццяўлялася выключна сіламі грамадзян СССР. У чаканні ратавальнікаў ім прыйшлося прасядзець на крызе ад трох тыдняў да двух месяцаў. 5 сакавіка да базы чалюскінцаў прабіўся лётчык Анатоль Ляпідзеўскі на самалёце АНТ-4. Ён змог забраць дзесяць жанчын і дваіх дзяцей. Наступны рэйс адбыўся толькі 7 красавіка. За тыдзень вывезлі астатніх «палонных». 13 красавіка аперацыя была завершана.
1927	год — нарадзіўся Аляксандр Аляксандравіч Запарожац, беларускі вучоны ў галіне паталагічнай фізіялогіі, доктар медыцынскіх навук, прафесар. Аўтар навуковых работ па даследаванні інфекцыйнага працэсу і прафілактыцы ускладненняў пасля аперацый на органах страўніка-кішачнага тракта. Даў новыя уяўленні аб механізмах узнікнення перытаніту і знітавальнага працэсу пасля аперацый на страўніку. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.	АЛЯКСАНДР ГЕРЦЭН: «Няма злейшай пакуты як нічога не рабіць».	

УСМІХНЕМСЯ

— Чым збіраешся заняцца ў выхадны?
 — Я даўно не быў на канале, шмат спраў там сабралася.

Што значыць «У мяне няма часу выслуховаць твае ныццё»? Плануй свой дзень. Уставай на гадзіну раней!

Некалі мне, магчыма, не шанцавала з мужчынамі... Мінуў час. Я паразумне-

ла... Цяпер мужчынам не шанцуе са мной!

Ніколі не кажы: «Я памыліўся». Кажы: «Гэта ж трэба, як цікава атрымалася!»

Нахабства — гэта калі муха мыецца, седзячы на мухабойцы.

Мае «былыя» — гэта доказ, што я не выдуса ні на грошы, ні на знешнасць.

